

Opracowano na
podstawie: t.j.
Dz. U. z 2021 r.
poz. 1762, z 2022
r. poz. 935, 1116.

U S T A W A

z dnia 26 stycznia 1982 r.

Karta Nauczyciela

Mając na względzie doniosłą rolę oświaty i wychowania w Rzeczypospolitej Polskiej, pragnąc dać wyraz szczególnej randze społecznej zawodu nauczyciela zgodnie z potrzebami i oczekiwaniami, otwierając niniejszą ustawą drogę do dalszych uregulowań prawnych systemu edukacji narodowej, stanowi się, co następuje:

Rozdział 1

Postanowienia wstępne

Art. 1. 1. Ustawie podlegają nauczyciele, wychowawcy i inni pracownicy pedagogiczni zatrudnieni w:

- 1) publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach oraz placówkach doskonalenia nauczycieli działających na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2021 r. poz. 1082), z zastrzeżeniem ust. 2 pkt 1a, 1b oraz pkt 2 lit. a;
- 2) zakładach poprawczych oraz schroniskach dla nieletnich działających na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2018 r. poz. 969);
- 3) (uchylony)
- 4) publicznych kolegiach pracowników służb społecznych.
1a. (uchylony)

2. Ustawie podlegają również, w zakresie określonym ustawą:

- 1) nauczyciele mianowani lub dyplomowani zatrudnieni na stanowiskach, na których wymagane są kwalifikacje pedagogiczne, w:
  - a) urzędach organów administracji rządowej,
  - b) kuratoriach oświaty,
  - c) specjalistycznej jednostce nadzoru,

- d) Centralnej Komisji Egzaminacyjnej oraz okręgowych komisjach egzaminacyjnych,
  - e) organach sprawujących nadzór pedagogiczny nad zakładami poprawczymi, schroniskami dla nieletnich oraz szkołami przy zakładach karnych;
- 1a) nauczyciele zatrudnieni w szkołach polskich, o których mowa w art. 4 pkt 29d ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, oraz w publicznych szkołach i zespołach szkół przy przedstawicielstwach dyplomatycznych, urządach konsularnych i przedstawicielstwach wojskowych Rzeczypospolitej Polskiej;
  - 1b) nauczyciele zatrudnieni w publicznych placówkach doskonalenia nauczycieli o zasięgu ogólnokrajowym, publicznych placówkach doskonalenia nauczycieli szkół artystycznych oraz publicznych placówkach doskonalenia nauczycieli przedmiotów zawodowych, którzy nauczają w szkołach rolniczych, oraz publicznej placówce doskonalenia nauczycieli przedmiotów zawodowych o zasięgu ogólnokrajowym, o których mowa odpowiednio w art. 8 ust. 5 pkt 1 lit. b, ust. 6 i ust. 7 pkt 2 i ust. 14 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe;
  - 1c) nauczyciele skierowani przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania do pracy w szkołach działających na podstawie Konwencji o Statucie Szkół Europejskich, sporządzonej w Luksemburgu dnia 21 czerwca 1994 r. (Dz. U. z 2005 r. poz. 10), zwanych dalej „szkołami europejskimi”;
  - 1d) nauczyciele szkół za granicą;
- 2) nauczyciele zatrudnieni w:
    - a) publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach prowadzonych przez osoby fizyczne oraz osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego,
    - b) przedszkolach niepublicznych, niepublicznych placówkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1, oraz szkołach niepublicznych i niepublicznych szkołach artystycznych o uprawnieniach publicznych szkół artystycznych,
    - c) publicznych innych formach wychowania przedszkolnego prowadzonych przez osoby fizyczne oraz osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego oraz niepublicznych innych formach wychowania przedszkolnego;

- 3) nauczyciele urlopowani na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 263);
- 4) pracownicy zatrudnieni u pracodawców niewymienionych w ust. 1 oraz ust. 2 pkt 1–3, pełniący funkcję instruktorów praktycznej nauki zawodu oraz kierowników praktycznej nauki zawodu, posiadający kwalifikacje określone dla nauczycieli praktycznej nauki zawodu oraz wykonujący pracę dydaktyczną i wychowawczą w wymiarze przewidzianym dla tych nauczycieli;
- 5) pracownicy zatrudnieni w Ochotniczych Hufcach Pracy na stanowiskach wychowawców, pedagogów oraz na stanowiskach kierowniczych, posiadający kwalifikacje, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1, wykonujący pracę dydaktyczną i wychowawczą co najmniej w połowie obowiązującego ich czasu pracy.

Art. 2. Przepisów ustawy nie stosuje się do żołnierzy w czynnej służbie wojskowej oraz funkcjonariuszy Policji i pożarnictwa:

- 1) zajmujących stanowiska nauczycieli w szkołach i placówkach oświatowo-wychowawczych wojskowych i prowadzonych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych oraz organy podległe ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych lub przez niego nadzorowane;
- 2) wyznaczonych do wykonywania zadań poza wojskiem oraz służbami podległymi lub nadzorowanymi przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, na stanowiskach wymienionych w art. 1.

Art. 3. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) nauczycielach bez bliższego określenia – rozumie się przez to nauczycieli, wychowawców i innych pracowników pedagogicznych zatrudnionych w przedszkolach, szkołach i placówkach wymienionych w art. 1 ust. 1;
- 1a) nauczycielach szkół za granicą – rozumie się przez to nauczycieli języka polskiego, historii, geografii oraz innych przedmiotów nauczanych w języku polskim w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw lub nauczanych w innych formach prowadzonych przez organizacje społeczne zarejestrowane za granicą;

- 2) szkołach bez bliższego określenia – rozumie się przez to przedszkola, szkoły i placówki oraz inne jednostki organizacyjne wymienione w art. 1 ust. 1, a także odpowiednio ich zespoły;
- 2a) szkołach za granicą – rozumie się przez to szkoły funkcjonujące w systemach oświaty innych państw oraz inne formy nauczania prowadzone przez organizacje społeczne zarejestrowane za granicą;
- 2b) szkołach artystycznych bez bliższego określenia – rozumie się przez to szkoły artystyczne i placówki artystyczne;
- 3) stażu – rozumie się przez to okres zatrudnienia nauczyciela w przedszkolach, szkołach i placówkach oraz innych jednostkach organizacyjnych, o których mowa w art. 1 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 2, w wymiarze co najmniej 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć, rozpoczętego i realizowanego w trybie i na zasadach określonych w przepisach rozdziału 3a, z tym że w przypadku nauczycieli, o których mowa w art. 9e ust. 1–3, równoważny z odbywaniem stażu jest odpowiednio okres zatrudnienia na tych stanowiskach lub czas urlopowania lub zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy;
- 3a) stażu nauczyciela szkoły za granicą – rozumie się przez to okres prowadzenia przez nauczyciela szkoły za granicą zajęć w szkołach za granicą, bez względu na ich wymiar, rozpoczęty i realizowany na zasadach określonych w przepisach rozdziału 3b;
- 3b) prowadzeniu zajęć w szkole za granicą – rozumie się przez to prowadzenie przez nauczyciela szkoły za granicą zajęć z języka polskiego, historii, geografii oraz innych przedmiotów nauczanych w języku polskim w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw lub nauczanych w innych formach przez organizacje społeczne zarejestrowane za granicą;
- 4) związkach zawodowych – rozumie się przez to związek zawodowy, którego członkiem jest nauczyciel, a jeżeli nauczyciel nie jest członkiem żadnego związku, to związek zawodowy zrzeszający nauczycieli wskazany przez nauczyciela;
- 5) ustawie – Prawo oświatowe – rozumie się ustawę, o której mowa w art. 1 ust. 1 pkt 1;
- 6) stopniu naukowym doktora – rozumie się przez to także stopień doktora sztuki;

- 7) szkoleniu branżowym – rozumie się przez to obowiązkową formę doskonalenia zawodowego nauczycieli teoretycznych przedmiotów zawodowych i nauczycieli praktycznej nauki zawodu w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe w rozumieniu art. 4 pkt 28a lit. a ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, oraz placówkach i centrach, o których mowa w art. 2 pkt 4 tej ustawy, mającą na celu doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych potrzebnych do wykonywania pracy i realizowaną odpowiednio u pracodawców lub w indywidualnych gospodarstwach rolnych, których działalność jest związana z nauczaniem zawodem.

Art. 4. 1. Zasady współdziałania w dziedzinie oświaty i wychowania organów administracji rządowej (organów jednostek samorządu terytorialnego) ze związkami zawodowymi zrzeszającymi nauczycieli, nieustalone w ustawie o związkach zawodowych, określają porozumienia zawierane przez odpowiednie organy administracji rządowej (organy jednostek samorządu terytorialnego) z organami właściwego szczebla tych związków.

2. Rozporządzenia i zarządzenia przewidziane ustawą podlegają uzgodnieniu ze związkami zawodowymi zrzeszającymi nauczycieli.

Art. 5. (uchylony)

Rozdział 2

Obowiązki nauczycieli

Art. 6. Nauczyciel obowiązany jest:

- 1) rzetelnie realizować zadania związane z powierzonym mu stanowiskiem oraz podstawowymi funkcjami szkoły: dydaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą, w tym zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę;
- 2) wspierać każdego ucznia w jego rozwoju;
- 3) dążyć do pełni własnego rozwoju osobowego;
- 3a) doskonalić się zawodowo, zgodnie z potrzebami szkoły;
- 4) kształcić i wychowywać młodzież w umiłowaniu Ojczyzny, w poszanowaniu Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, w atmosferze wolności sumienia i szacunku dla każdego człowieka;

- 5) dbać o kształtowanie u uczniów postaw moralnych i obywatelskich zgodnie z ideą demokracji, pokoju i przyjaźni między ludźmi różnych narodów, ras i światopoglądów.

Art. 6a. 1. Praca nauczyciela, z wyjątkiem pracy nauczyciela stażysty, podlega ocenie. Ocena pracy nauczyciela może być dokonana w każdym czasie, nie wcześniej jednak niż po upływie roku od dokonania oceny poprzedniej lub oceny dorobku zawodowego, o której mowa w art. 9c ust. 5a, z inicjatywy dyrektora szkoły lub na wniosek:

- 1) nauczyciela;
- 2) organu sprawującego nadzór pedagogiczny, a w przypadku nauczycieli placówek doskonalenia nauczycieli – kuratora oświaty;
- 3) organu prowadzącego szkołę;
- 4) rady szkoły;
- 5) rady rodziców.
  - 1a. (uchylony)
  - 1b. (uchylony)
  - 1c. (uchylony)
  - 1d. (uchylony)

1e. Ocena pracy nauczyciela dotyczy stopnia realizacji obowiązków określonych w art. 6 i art. 42 ust. 2 oraz w art. 5 ustawy – Prawo oświatowe w zakresie wszystkich obszarów działalności szkoły.

1f. Ocena pracy dyrektora szkoły dotyczy stopnia realizacji obowiązków określonych w art. 6 i art. 7 oraz w art. 68 ust. 1, 5 i 6 ustawy – Prawo oświatowe, a w przypadku realizowania przez dyrektora szkoły zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych – także obowiązków określonych w art. 42 ust. 2 oraz w art. 5 ustawy – Prawo oświatowe.

1g. Na ocenę pracy nauczyciela i dyrektora szkoły nie mogą mieć wpływu jego przekonania religijne i poglądy polityczne, a także odmowa wykonania przez niego polecenia służbowego, gdy odmowa taka wynikała z uzasadnionego przekonania, że wydane polecenie było sprzeczne z dobrem ucznia albo dobrem publicznym.

2. Dyrektor szkoły jest obowiązany dokonać oceny pracy nauczyciela w okresie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia złożenia wniosku, a w przypadku oceny pracy dokonywanej z własnej inicjatywy – w okresie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia

powiadomienia nauczyciela na piśmie o rozpoczęciu dokonywania oceny jego pracy, z zastrzeżeniem terminu określonego w ust. 1.

2a. (uchylony)

2b. Do okresów, o których mowa w ust. 2, nie wlicza się okresów usprawiedliwionej nieobecności nauczyciela w pracy, trwającej dłużej niż 14 dni, oraz okresów ferii szkolnych wynikających z przepisów w sprawie organizacji roku szkolnego, a w przypadku nauczycieli zatrudnionych w szkołach, w których nie są przewidziane ferie szkolne – okresów urlopu wypoczynkowego trwającego nieprzerwanie co najmniej 14 dni kalendarzowych.

3. (uchylony)

4. Ocena pracy nauczyciela ma charakter opisowy i jest zakończona stwierdzeniem uogólniającym:

- 1) ocena wyróżniająca;
- 2) ocena bardzo dobra;
- 3) ocena dobra;
- 4) ocena negatywna.

5. Oceny pracy nauczyciela dokonuje dyrektor szkoły, który przy jej dokonywaniu:

- 1) zasięga opinii rady rodziców, z wyjątkiem szkół i placówek, w których nie tworzy się rad rodziców;
- 2) (uchylony)
- 3) może zasięgnąć opinii samorządu uczniowskiego;
- 4) na wniosek nauczyciela zasięga, a z własnej inicjatywy może zasięgnąć opinii właściwego doradcy metodycznego na temat pracy nauczyciela, a w przypadku braku takiej możliwości – opinii innego nauczyciela dyplomowanego lub mianowanego, a w przypadku nauczyciela publicznego kolegium pracowników służb społecznych – opinii opiekuna naukowo-dydaktycznego.

5a. Rada rodziców przedstawia pisemną opinię w terminie 14 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o dokonywanej ocenie pracy nauczyciela. Nieprzedstawienie opinii przez radę rodziców nie wstrzymuje dokonywania oceny pracy.

5b. W przypadku gdy dyrektorem szkoły jest osoba niebędąca nauczycielem, oceny pracy nauczyciela dokonuje dyrektor szkoły w porozumieniu z nauczycielem

zajmującym inne stanowisko kierownicze i sprawującym w tej szkole nadzór pedagogiczny, a w przypadku innych form wychowania przedszkolnego, przedszkoli, szkół i placówek, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2 – nauczyciel upoważniony przez organ prowadzący.

5c. W przypadku gdy dyrektorem szkoły jest osoba niebędąca nauczycielem, oceny pracy nauczyciela zajmującego inne stanowisko kierownicze i sprawującego w tej szkole nadzór pedagogiczny dokonuje dyrektor szkoły w porozumieniu z organem sprawującym nadzór pedagogiczny, a w przypadku nauczycieli placówek doskonalenia nauczycieli – dyrektor szkoły w porozumieniu z kuratorem oświaty.

5d. W przypadku uzupełniania przez nauczyciela tygodniowego obowiązkowego wymiaru zajęć na podstawie art. 22 ust. 1 oceny pracy nauczyciela dokonuje dyrektor szkoły, w której nauczyciel jest zatrudniony, w porozumieniu z dyrektorem szkoły, w której nauczyciel uzupełnia obowiązkowy wymiar zajęć.

5e. (uchylony)

5f. Oceny pracy nauczyciela, któremu powierzono zadania doradcy metodycznego, dokonuje dyrektor szkoły, w której nauczyciel jest zatrudniony, po uzyskaniu oceny pracy dokonanej przez dyrektora właściwej placówki doskonalenia nauczycieli, w zakresie dotyczącym wykonywania zadań doradcy metodycznego.

6. Oceny pracy dyrektora szkoły, nauczyciela, któremu czasowo powierzono pełnienie obowiązków dyrektora szkoły, oraz nauczyciela pełniącego w zastępstwie obowiązki dyrektora szkoły przez okres co najmniej 6 miesięcy dokonuje organ sprawujący nadzór pedagogiczny w porozumieniu z organem prowadzącym szkołę, a w przypadku gdy organ prowadzący szkołę jest jednocześnie organem sprawującym nadzór pedagogiczny – oceny dokonuje ten organ. W przypadku placówek doskonalenia nauczycieli oceny pracy dyrektora placówki doskonalenia nauczycieli, nauczyciela, któremu czasowo powierzono pełnienie obowiązków dyrektora placówki doskonalenia nauczycieli, oraz nauczyciela pełniącego w zastępstwie obowiązki dyrektora placówki doskonalenia nauczycieli przez okres co najmniej 6 miesięcy dokonuje kurator oświaty w porozumieniu z organem prowadzącym placówkę.

7. Organ, o którym mowa w ust. 6, dokonuje oceny pracy dyrektora szkoły, nauczyciela, któremu czasowo powierzono pełnienie obowiązków dyrektora szkoły, oraz nauczyciela pełniącego w zastępstwie obowiązki dyrektora szkoły przez okres co

najmniej 6 miesięcy po zasięgnięciu opinii rady szkoły i zakładowych organizacji związkowych działających w tej szkole.

7a. Do oceny pracy, o której mowa w ust. 6, przepisy ust. 1, 2, 2b, 4, 8 i 8a stosuje się odpowiednio.

8. Ocenę pracy ustala się po zapoznaniu nauczyciela z jej projektem oraz wysłuchaniu jego uwag i zastrzeżeń.

8a. Nauczyciel, po ustaleniu oceny jego pracy, otrzymuje kartę oceny pracy zawierającą ocenę pracy, jej uzasadnienie oraz pouczenie o możliwości wniesienia odwołania albo wniosku o ponowne ustalenie oceny.

8b. Przy dokonywaniu oceny pracy do doręczeń stosuje się odpowiednio przepisy art. 39, art. 42, art. 43, art. 44, art. 46 i art. 47 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735 i 1491).

9. Od ustalonej oceny pracy, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia, przysługuje:

- 1) nauczycielowi – prawo wniesienia odwołania, za pośrednictwem dyrektora szkoły, do organu sprawującego nadzór pedagogiczny nad szkołą, a w przypadku nauczycieli placówek doskonalenia nauczycieli – prawo wniesienia odwołania, za pośrednictwem dyrektora placówki, do kuratora oświaty;
- 2) dyrektorowi szkoły, nauczycielowi, któremu czasowo powierzono pełnienie obowiązków dyrektora szkoły, oraz nauczycielowi pełniącemu w zastępstwie obowiązki dyrektora szkoły przez okres co najmniej 6 miesięcy, a także dyrektorowi placówki doskonalenia nauczycieli, nauczycielowi, któremu czasowo powierzono pełnienie obowiązków dyrektora placówki doskonalenia nauczycieli, oraz nauczycielowi pełniącemu w zastępstwie obowiązki dyrektora placówki doskonalenia nauczycieli przez okres co najmniej 6 miesięcy – prawo złożenia wniosku o ponowne ustalenie oceny jego pracy do organu, który tę ocenę ustalił.

10. Odwołanie albo wnioski o ponowne ustalenie oceny pracy rozpatruje zespół oceniający powołany przez organ, o którym mowa w ust. 9.

10a. Organ, o którym mowa w ust. 9, w terminie 30 dni od dnia otrzymania odwołania albo wniosku o ponowne ustalenie oceny pracy, po rozpatrzeniu odwołania albo wniosku o ponowne ustalenie oceny pracy przez zespół oceniający:

- 1) podtrzymuje ocenę pracy dokonaną przez dyrektora szkoły lub organ, o którym mowa w ust. 6, albo
- 2) uchyla ocenę pracy dokonaną przez dyrektora szkoły lub organ, o którym mowa w ust. 6, oraz ustala nową ocenę pracy nauczyciela, albo
- 3) uchyla ocenę pracy dokonaną przez dyrektora szkoły lub organ, o którym mowa w ust. 6, oraz przekazuje sprawę do ponownego ustalenia oceny pracy, jeżeli ocena pracy została dokonana z naruszeniem prawa.

10b. Ocena pracy ustalona przez organ, o którym mowa w ust. 9, w wyniku odwołania albo wniosku o ponowne ustalenie oceny pracy jest sporządzana w formie pisemnej i zawiera uzasadnienie.

10c. Ocena pracy ustalona przez organ, o którym mowa w ust. 9, jest ostateczna.

11. (uchylony)

12. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, a w stosunku do nauczycieli szkół artystycznych, zakładów poprawczych, schronisk dla nieletnich odpowiednio – minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego oraz Minister Sprawiedliwości, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania, określi, w drodze rozporządzenia, tryb dokonywania oceny pracy nauczycieli, w tym nauczycieli zajmujących stanowiska kierownicze, szczegółowy zakres informacji zawartych w karcie oceny pracy, skład i sposób powoływania zespołu oceniającego oraz szczegółowy tryb postępowania odwoławczego, mając na uwadze konieczność zapewnienia odpowiedniego poziomu wykonywania pracy przez nauczycieli.

13. (uchylony)

14. (uchylony)

15. (uchylony)

16. (uchylony)

17. (uchylony)

18. (uchylony)

Art. 7. 1. Szkołą kieruje dyrektor, który jest jej przedstawicielem na zewnątrz, przełożonym służbowym wszystkich pracowników szkoły, przewodniczącym rady pedagogicznej. Dyrektor sprawuje opiekę nad dziećmi i młodzieżą uczącą się w szkole.

2. Dyrektor szkoły odpowiedzialny jest w szczególności za:

- 1) dydaktyczny i wychowawczy poziom szkoły;
- 2) realizację zadań zgodnie z uchwałami rady pedagogicznej i rady szkoły, podjętymi w ramach ich kompetencji stanowiących, oraz zarządzeniami organów nadzorujących szkołę;
- 3) tworzenie warunków do rozwijania samorządnej i samodzielnej pracy uczniów i wychowanków;
- 4) zapewnienie pomocy nauczycielom w realizacji ich zadań i ich doskonaleniu zawodowym;
- 5) zapewnienie w miarę możliwości odpowiednich warunków organizacyjnych do realizacji zadań dydaktycznych i opiekuńczo-wychowawczych;
- 6) zapewnienie bezpieczeństwa uczniom i nauczycielom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę.

3. (uchylony)

Art. 8. Organy uprawnione do sprawowania nadzoru pedagogicznego oraz zasady sprawowania tego nadzoru określają odrębne przepisy.

Rozdział 3

Wymagania kwalifikacyjne

Art. 9. 1. Stanowisko nauczyciela może zajmować osoba, która:

- 1) posiada wyższe wykształcenie z odpowiednim przygotowaniem pedagogicznym lub ukończyła zakład kształcenia nauczycieli i podejmuje pracę na stanowisku, do którego są to wystarczające kwalifikacje;
- 2) przestrzega podstawowych zasad moralnych;
- 3) spełnia warunki zdrowotne niezbędne do wykonywania zawodu.

1a. (uchylony)

2. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, a w stosunku do nauczycieli szkół artystycznych – minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami, w drodze rozporządzenia, określa szczegółowe kwalifikacje wymagane od nauczycieli, wskazując w szczególności poziom wykształcenia i jego zakres w odniesieniu do poszczególnych typów szkół i placówek, warunki uzyskiwania kwalifikacji do nauczania języków obcych, także poprzez egzaminy znajomości języka i wykaz tych egzaminów oraz może określić szkoły i wypadki, w których można zatrudnić

nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli, uwzględniając w szczególności potrzeby kształcenia zawodowego.

3. Minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego może określić, w drodze rozporządzenia, szkoły artystyczne, w których stanowiska nauczycieli mogą zajmować osoby mające ukończoną szkołę artystyczną II stopnia w zakresie kierunku odpowiadającego nauczanym przedmiotom, uwzględniając w szczególności rodzaje szkół artystycznych, w których możliwe będzie zatrudnienie nauczycieli mających ukończoną szkołę artystyczną II stopnia.

Rozdział 3a

Awans zawodowy nauczycieli

Art. 9a. 1. Ustala się stopnie awansu zawodowego nauczycieli:

- 1) nauczyciel stażysta;
- 2) nauczyciel kontraktowy;
- 3) nauczyciel mianowany;
- 4) nauczyciel dyplomowany.

2. Osoba nieposiadająca stopnia awansu zawodowego z dniem nawiązania stosunku pracy w szkole uzyskuje stopień nauczyciela stażysty, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. Nauczyciele akademicy legitymujący się co najmniej trzyletnim okresem pracy w szkole wyższej lub osoby posiadające co najmniej pięcioletni okres pracy i znaczący dorobek zawodowy uzyskują z dniem nawiązania stosunku pracy w szkole stopień nauczyciela kontraktowego, z zastrzeżeniem ust. 4.

4. Nauczyciele akademicy, posiadający stopień naukowy oraz legitymujący się co najmniej 3-letnim okresem pracy w szkole wyższej, z dniem nawiązania stosunku pracy w kolegium pracowników służb społecznych uzyskują stopień nauczyciela mianowanego.

5. Nauczyciele akademicy, posiadający stopień naukowy oraz legitymujący się co najmniej 5-letnim okresem pracy w szkole wyższej, z dniem nawiązania stosunku pracy w szkole uzyskują stopień nauczyciela mianowanego.

Art. 9b. 1. Warunkiem nadania nauczycielowi kolejnego stopnia awansu zawodowego jest spełnienie wymagań kwalifikacyjnych, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 2 i 3, odbycie stażu, z zastrzeżeniem art. 9e ust. 1–3,

zakończonych pozytywną oceną dorobku zawodowego nauczyciela, o której mowa w art. 9c ust. 5a, oraz:

- 1) w przypadku nauczyciela stażysty – uzyskanie akceptacji komisji kwalifikacyjnej po przeprowadzonej rozmowie;
- 2) w przypadku nauczyciela kontraktowego – zdanie egzaminu przed komisją egzaminacyjną;
- 3) w przypadku nauczyciela mianowanego – uzyskanie akceptacji komisji kwalifikacyjnej po dokonaniu analizy dorobku zawodowego nauczyciela i przeprowadzonej rozmowie.

2. Komisje kwalifikacyjne lub egzaminacyjne, o których mowa w ust. 1, przeprowadzają odpowiednio postępowania kwalifikacyjne lub egzaminacyjne na wniosek nauczyciela skierowany odpowiednio do dyrektora szkoły lub właściwego organu, o którym mowa w ust. 4 pkt 2–4.

3. Nauczycielom, którzy złożą wnioski o podjęcie odpowiednio postępowania kwalifikacyjnego lub egzaminacyjnego do dnia 30 czerwca danego roku, właściwy organ, o którym mowa w ust. 4, wydaje decyzję o nadaniu lub o odmowie nadania stopnia awansu zawodowego w terminie do dnia 31 sierpnia danego roku.

3a. Nauczycielom, którzy złożą wnioski o podjęcie odpowiednio postępowania kwalifikacyjnego lub egzaminacyjnego do dnia 31 października danego roku, właściwy organ, o którym mowa w ust. 4, wydaje decyzję o nadaniu lub o odmowie nadania stopnia awansu zawodowego w terminie do dnia 31 grudnia danego roku.

4. Nauczycielom spełniającym warunki, o których mowa w ust. 1, oraz nauczycielom zatrudnionym w trybie art. 9a ust. 3, 4 lub 5, w drodze decyzji administracyjnej, stopień awansu zawodowego nadaje:

- 1) stopień nauczyciela kontraktowego – dyrektor szkoły;
- 2) stopień nauczyciela mianowanego – organ prowadzący szkołę;
- 3) stopień nauczyciela dyplomowanego – organ sprawujący nadzór pedagogiczny, a w przypadku nauczycieli placówek doskonalenia nauczycieli, z wyjątkiem placówek doskonalenia nauczycieli, o których mowa w art. 8 ust. 5 pkt 1 lit. b, ust. 6, ust. 7 pkt 2 i ust. 14 ustawy – Prawo oświatowe – kurator oświaty;
- 4) odpowiedni stopień nauczycielom, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1 i 1b oraz art. 9e ust. 3 – właściwy minister.

5. Akt nadania stopnia awansu zawodowego zawiera w szczególności: nazwę komisji kwalifikacyjnej lub egzaminacyjnej, numer i datę wydania zaświadczenia o uzyskaniu akceptacji lub zdaniu egzaminu, stopień awansu zawodowego, a także informację o poziomie wykształcenia nauczyciela. W przypadku uzyskania stopnia awansu zawodowego z mocy prawa albo w sposób określony w art. 9a ust. 3, 4 lub 5 akt nadania stopnia awansu zawodowego nie zawiera odpowiednio nazwy komisji kwalifikacyjnej lub egzaminacyjnej, numeru i daty wydania zaświadczenia o akceptacji lub zdaniu egzaminu.

6. W przypadku niespełnienia przez nauczyciela warunków, o których mowa w ust. 1, dyrektor szkoły lub właściwy organ, o którym mowa w ust. 4 pkt 2–4, odmawia nauczycielowi, w drodze decyzji administracyjnej, nadania stopnia awansu zawodowego.

7. Organami wyższego stopnia w rozumieniu Kodeksu postępowania administracyjnego w sprawach, o których mowa w ust. 4 pkt 1–3 oraz ust. 6, są odpowiednio:

- 1) w stosunku do dyrektora szkoły – organ prowadzący szkołę, a w przypadku gdy dyrektor szkoły jest jednocześnie osobą prowadzącą szkołę – organ sprawujący nadzór pedagogiczny;
- 2) w stosunku do organu prowadzącego szkołę – organ sprawujący nadzór pedagogiczny, a w przypadku nauczycieli placówek doskonalenia nauczycieli, z wyjątkiem placówek doskonalenia nauczycieli, o których mowa w art. 8 ust. 5 pkt 1 lit. b, ust. 6, ust. 7 pkt 2 i ust. 14 ustawy – Prawo oświatowe – kurator oświaty;
- 3) w stosunku do organu sprawującego nadzór pedagogiczny – właściwy minister;
- 4) w stosunku do kuratora oświaty – minister właściwy do spraw oświaty i wychowania.

Art. 9c. 1. Staż, z zastrzeżeniem ust. 2, trwa w przypadku ubiegania się o awans na stopień:

- 1) nauczyciela kontraktowego – 9 miesięcy;
- 2) nauczyciela mianowanego i nauczyciela dyplomowanego – 2 lata i 9 miesięcy.

2. Nauczyciel kontraktowy lub nauczyciel mianowany posiadający co najmniej stopień naukowy doktora może ubiegać się o uzyskanie kolejnego stopnia awansu zawodowego po odbyciu stażu trwającego rok i 9 miesięcy. Dyrektor szkoły może

nauczycielowi kontraktowemu, który uzyskał awans w sposób określony w art. 9a ust. 3 i ubiega się o uzyskanie stopnia nauczyciela mianowanego, skrócić staż do roku i 9 miesięcy.

3. W okresie stażu nauczyciel realizuje własny plan rozwoju zawodowego zatwierdzony przez dyrektora szkoły, uwzględniający wymagania, o których mowa w art. 9g ust. 10. Po zakończeniu stażu nauczyciel składa dyrektorowi szkoły sprawozdanie z realizacji tego planu.

3a. Nauczycielowi mianowanemu, ubiegającemu się o awans na stopień nauczyciela dyplomowanego, za spełnienie odpowiednich wymagań, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 9g ust. 10, uznaje się także jego odpowiedni dorobek zawodowy ze szczególnym uwzględnieniem okresu od dnia uzyskania stopnia nauczyciela mianowanego.

4. Nauczycielowi stażysty i nauczycielowi kontraktowemu odbywającemu staż dyrektor szkoły przydziela spośród nauczycieli mianowanych lub dyplomowanych opiekuna, z tym że w przedszkolach, szkołach i placówkach, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2, opiekunem nauczyciela stażysty i nauczyciela kontraktowego może być również nauczyciel zajmujący stanowisko kierownicze, a w szkołach, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1a, opiekunem nauczyciela stażysty i nauczyciela kontraktowego może być również nauczyciel kontraktowy, w tym zajmujący stanowisko kierownicze.

5. Zadaniem opiekuna stażu, o którym mowa w ust. 4, jest udzielanie nauczycielowi pomocy, w szczególności w przygotowaniu i realizacji w okresie stażu planu rozwoju zawodowego nauczyciela, oraz opracowanie projektu oceny dorobku zawodowego nauczyciela za okres stażu.

5a. Ocenę dorobku zawodowego nauczyciela za okres stażu ustala, w terminie nie dłuższym niż 21 dni od dnia złożenia sprawozdania, o którym mowa w ust. 3, z uwzględnieniem stopnia realizacji planu rozwoju zawodowego nauczyciela, dyrektor szkoły:

- 1) w przypadku nauczyciela stażysty i nauczyciela kontraktowego – po zapoznaniu się z projektem oceny opracowanym przez opiekuna stażu i po zasięgnięciu opinii rady rodziców;
- 2) w przypadku nauczyciela mianowanego – po zasięgnięciu opinii rady rodziców.

5b. Rada rodziców powinna przedstawić swoją opinię w terminie 14 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o dokonywanej ocenie dorobku zawodowego nauczyciela. Nieprzedstawienie opinii rady rodziców nie wstrzymuje postępowania, o którym mowa w ust. 5a.

5c. Ocena dorobku zawodowego nauczyciela może być pozytywna lub negatywna. Ocena jest sporządzana na piśmie i zawiera uzasadnienie oraz pouczenie o możliwości wniesienia odwołania.

5d. Od oceny dorobku zawodowego nauczycielowi służy odwołanie do organu sprawującego nadzór pedagogiczny w terminie 14 dni od dnia jej otrzymania. Organ sprawujący nadzór pedagogiczny rozpatruje odwołanie w terminie 21 dni. Ocena dorobku zawodowego nauczyciela ustalona przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny jest ostateczna.

5e. W przypadku niedotrzymania przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny terminu rozpatrzenia odwołania, o którym mowa w ust. 5d, nauczyciel jest dopuszczony odpowiednio do rozmowy kwalifikacyjnej, o której mowa w art. 9b ust. 1 pkt 1, egzaminu, o którym mowa w art. 9b ust. 1 pkt 2, lub może się ubiegać o akceptację komisji, o której mowa w art. 9b ust. 1 pkt 3.

5f. W przypadku gdy ostateczna ocena dorobku zawodowego nauczyciela jest negatywna, ponowna ocena dorobku może być dokonana po odbyciu, na wniosek nauczyciela i za zgodą dyrektora szkoły, jednego dodatkowego stażu w wymiarze 9 miesięcy.

6. (uchylony)

7. (uchylony)

8. (uchylony)

9. (uchylony)

10. (uchylony)

11. (uchylony)

Art. 9d. 1. Nauczyciel rozpoczyna staż z początkiem roku szkolnego, nie później jednak niż w ciągu 14 dni od dnia rozpoczęcia zajęć, na swój wniosek skierowany do dyrektora szkoły, z tym że nauczyciel stażysta rozpoczyna staż bez złożenia wniosku.

2. W przypadku nawiązania stosunku pracy po upływie terminu, o którym mowa w ust. 1, nauczyciel nie rozpoczyna stażu do końca tego roku szkolnego.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się również do dodatkowego stażu, o którym mowa w art. 9c ust. 5f i art. 9g ust. 8.

4. Nauczyciel kontraktowy może rozpocząć staż na stopień nauczyciela mianowanego po przepracowaniu w szkole co najmniej 2 lat, a nauczyciel mianowany może rozpocząć staż na stopień nauczyciela dyplomowanego po przepracowaniu w szkole co najmniej roku od dnia nadania poprzedniego stopnia awansu zawodowego.

4a. (uchylony)

5. W przypadku nieobecności nauczyciela w pracy z powodu pozostawania w stanie nieczynnym, czasowej niezdolności do pracy wskutek choroby, zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy lub urlopu innego niż urlop wypoczynkowy i urlopy, o których mowa w ust. 5a, trwającej nieprzerwanie dłużej niż miesiąc, staż ulega przedłużeniu o czas trwania tej nieobecności. W przypadku nieobecności dłuższej niż rok nauczyciel jest obowiązany do ponownego odbycia stażu w pełnym wymiarze.

5a. W przypadku nieobecności nauczyciela w pracy z powodu urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, dodatkowego urlopu macierzyńskiego, dodatkowego urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopu rodzicielskiego lub urlopu ojcowskiego, staż ulega przedłużeniu o czas trwania tej nieobecności. W przypadku gdy łączny czas nieprzerwanej nieobecności w pracy z przyczyn, o których mowa w zdaniu pierwszym oraz w ust. 5, jest dłuższy niż rok i 6 miesięcy, nauczyciel jest obowiązany do ponownego odbycia stażu w pełnym wymiarze.

6. Nauczyciel kontraktowy i nauczyciel mianowany mogą przerwać staż na swój wniosek w każdym czasie. W przypadku ponownego rozpoczęcia stażu odbywają staż w pełnym wymiarze.

7. Nauczyciel stażysta i nauczyciel kontraktowy składają wniosek o podjęcie odpowiednio postępowania kwalifikacyjnego lub egzaminacyjnego w roku uzyskania pozytywnej oceny dorobku zawodowego za okres stażu. Nauczyciel mianowany może złożyć wniosek o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego w okresie 3 lat od dnia otrzymania pozytywnej oceny dorobku zawodowego za okres stażu. W razie niedotrzymania terminów złożenia wniosków nauczyciele ci są obowiązani do ponownego odbycia stażu w pełnym wymiarze.

8. Dyrektor szkoły corocznie, w arkuszu organizacyjnym szkoły, o którym mowa w odrębnych przepisach, podaje liczbę nauczycieli, w podziale na stopnie awansu zawodowego, przystępujących do postępowań kwalifikacyjnych lub egzaminacyjnych w roku szkolnym, którego dotyczy dany arkusz organizacyjny, oraz wskazuje terminy złożenia przez nauczycieli wniosków o podjęcie tych postępowań.

9. Nauczyciel posiadający stopień nauczyciela kontraktowego lub mianowanego, który prowadził zajęcia w szkole za granicą, może po nawiązaniu stosunku pracy w szkole w Rzeczypospolitej Polskiej złożyć wniosek o podjęcie odpowiednio postępowania egzaminacyjnego o awans na stopień nauczyciela mianowanego lub postępowania kwalifikacyjnego o awans na stopień nauczyciela dyplomowanego po odbyciu stażu w wymiarze rok i 9 miesięcy.

Art. 9e. 1. Dyrektor szkoły posiadający na tym stanowisku nieprzerwany okres pracy wynoszący co najmniej 3 lata, a w przypadku nauczyciela posiadającego co najmniej stopień naukowy doktora co najmniej 2 lata, oraz legitymujący się co najmniej bardzo dobrą oceną pracy, może złożyć wniosek o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego o awans na stopień nauczyciela dyplomowanego po upływie 4 lat od dnia nadania stopnia nauczyciela mianowanego, a w przypadku nauczyciela posiadającego co najmniej stopień naukowy doktora po upływie 3 lat od dnia nadania stopnia nauczyciela mianowanego.

2. Nauczyciel mianowany, o którym mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1 i 1b, zatrudniony na stanowisku, na którym są wymagane kwalifikacje pedagogiczne, posiadający nieprzerwany okres pracy na tym stanowisku co najmniej 3 lata, a w przypadku nauczyciela posiadającego co najmniej stopień naukowy doktora co najmniej 2 lata, może złożyć wniosek o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego o awans na stopień nauczyciela dyplomowanego po upływie 4 lat od dnia nadania stopnia nauczyciela mianowanego, a w przypadku nauczyciela posiadającego co najmniej stopień naukowy doktora po upływie 3 lat od dnia nadania stopnia nauczyciela mianowanego.

3. Nauczyciel urlopowany lub zwolniony z obowiązku świadczenia pracy na podstawie ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych, którego okres urlopowania lub zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy trwa nieprzerwanie co najmniej 3 lata, może złożyć wniosek o podjęcie postępowania egzaminacyjnego o awans na stopień nauczyciela mianowanego lub wniosek o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego o awans na stopień nauczyciela dyplomowanego odpowiednio po

upływie 5 lat od dnia nadania stopnia nauczyciela kontraktowego i po upływie 4 lat od dnia nadania stopnia nauczyciela mianowanego.

4. Nauczyciele, którzy w danym roku szkolnym przestali zajmować stanowisko dyrektora szkoły, przestali być zatrudnieni na stanowisku, na którym wymagane są kwalifikacje pedagogiczne, oraz nauczyciele mianowani, pełniący z wyboru funkcje związkowe, którzy przestali w danym roku szkolnym korzystać z urlopu lub zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy, mogą złożyć wniosek o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego na stopień nauczyciela dyplomowanego po odbyciu stażu w wymiarze rok i 9 miesięcy, o ile staż rozpoczęli z dniem 1 września roku szkolnego następującego bezpośrednio po tym roku szkolnym.

5. Jeżeli w okresie stażu nauczycielowi powierzono stanowisko dyrektora szkoły, zatrudniono go na stanowisku, na którym wymagane są kwalifikacje pedagogiczne, urlopowano go lub zwolniono z obowiązku świadczenia pracy, do nieprzerwanego okresu, o którym mowa w ust. 1–3, zalicza się okres odbytego stażu.

Art. 9f. 1. Nauczycielowi, który w trakcie pracy zawodowej uzyskał wyższy poziom wykształcenia niż określony w akcie nadania stopnia awansu zawodowego, dyrektor szkoły lub określony organ, o którym mowa w art. 9b ust. 4 pkt 2–4, wydaje na wniosek nauczyciela nowy akt nadania odpowiedniego stopnia awansu zawodowego, uwzględniający uzyskany poziom wykształcenia.

2. Nauczycielom, którzy w okresie trwania stażu zmienili miejsce zatrudnienia, do stażu, o którym mowa w art. 9c ust. 1, zalicza się okres dotychczas odbytego stażu, jeżeli podjęli zatrudnienie w szkole nie później niż w okresie 3 miesięcy po ustaniu poprzedniego stosunku pracy i za okres dotychczas odbytego stażu otrzymali pozytywną ocenę dorobku zawodowego.

3. Ocenę, o której mowa w ust. 2, uwzględnia się przy dokonywaniu oceny dorobku zawodowego nauczyciela za okres całego stażu.

4. W przypadku przywrócenia nauczyciela do pracy, do stażu, o którym mowa w art. 9c ust. 1, zalicza się okres stażu odbytego przed rozwiązaniem lub wygaśnięciem stosunku pracy.

Art. 9g. 1. Komisję kwalifikacyjną dla nauczycieli ubiegających się o awans na stopień nauczyciela kontraktowego powołuje dyrektor szkoły. W skład komisji wchodzi:

- 1) dyrektor lub wicedyrektor szkoły, jako przewodniczący komisji;
- 2) przewodniczący zespołu nauczycieli, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 111 ustawy – Prawo oświatowe, a jeżeli zespół taki nie został w tej szkole powołany – nauczyciel mianowany lub dyplomowany zatrudniony w szkole, a w przypadku przedszkola, szkoły lub placówki, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2, w których nie są zatrudnieni nauczyciele mianowani lub dyplomowani – nauczyciel kontraktowy;
- 3) opiekun stażu.

2. Komisję egzaminacyjną dla nauczycieli ubiegających się o awans na stopień nauczyciela mianowanego powołuje organ prowadzący szkołę. W skład komisji wchodzi:

- 1) przedstawiciel organu prowadzącego szkołę, jako jej przewodniczący;
- 2) przedstawiciel organu sprawującego nadzór pedagogiczny;
- 3) dyrektor szkoły;
- 4) dwaj eksperci z listy ekspertów ustalonej przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

3. Komisję kwalifikacyjną dla nauczycieli ubiegających się o awans na stopień nauczyciela dyplomowanego powołuje organ sprawujący nadzór pedagogiczny, a w przypadku nauczycieli placówek doskonalenia nauczycieli, z wyjątkiem placówek doskonalenia nauczycieli, o których mowa w art. 8 ust. 5 pkt 1 lit. b, ust. 6, ust. 7 pkt 2 i ust. 14 ustawy – Prawo oświatowe – kurator oświaty. W skład komisji wchodzi:

- 1) przedstawiciel organu sprawującego nadzór pedagogiczny, a w przypadku nauczycieli placówek doskonalenia nauczycieli, z wyjątkiem placówek doskonalenia nauczycieli, o których mowa w art. 8 ust. 5 pkt 1 lit. b, ust. 6, ust. 7 pkt 2 i ust. 14 ustawy – Prawo oświatowe – przedstawiciel kuratora oświaty, jako jej przewodniczący, a w przypadku nauczyciela, o którym mowa w art. 9e ust. 1 – także przedstawiciel organu prowadzącego szkołę;
- 2) dyrektor szkoły, z wyjątkiem przypadku gdy o awans ubiega się dyrektor szkoły;
- 3) trzech ekspertów z listy ekspertów prowadzonej przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

4. W pracach komisji, o których mowa w ust. 1–3, o ile nie wchodzi w ich skład, może brać również udział w charakterze obserwatora przedstawiciel organu prowadzącego szkołę i organu sprawującego nadzór pedagogiczny.

5. Na wniosek nauczyciela w skład komisji, o których mowa w ust. 1–3, wchodzi przedstawiciel wskazanego we wniosku związku zawodowego.

5a. Przedstawiciela związku zawodowego wskazuje właściwy organ statutowy związku.

6. Komisję kwalifikacyjną dla nauczycieli mianowanych, o których mowa w art. 9e ust. 2, ubiegających się o awans na stopień nauczyciela dyplomowanego powołuje w przypadku nauczycieli zatrudnionych w:

- 1) urzędzie ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, kuratoriach oświaty, Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, okręgowych komisjach egzaminacyjnych i publicznej placówce doskonalenia nauczycieli o zasięgu ogólnokrajowym – minister właściwy do spraw oświaty i wychowania;
- 2) urzędzie ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, specjalistycznej jednostce nadzoru oraz publicznej placówce doskonalenia nauczycieli szkół artystycznych – minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego;
- 3) organach sprawujących nadzór pedagogiczny nad zakładami poprawczymi, schroniskami dla nieletnich oraz szkołami przy zakładach karnych – Minister Sprawiedliwości;
- 4) urzędzie ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego i urzędach wojewódzkich – minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego;
- 5) urzędzie ministra właściwego do spraw rolnictwa oraz publicznych placówkach doskonalenia nauczycieli przedmiotów zawodowych, którzy nauczają w szkołach rolniczych – minister właściwy do spraw rolnictwa;
- 6) urzędzie ministra właściwego do spraw zdrowia oraz publicznej placówce doskonalenia nauczycieli przedmiotów zawodowych o zasięgu ogólnokrajowym, o której mowa w art. 8 ust. 14 ustawy – Prawo oświatowe – minister właściwy do spraw zdrowia;
- 7) urzędzie ministra właściwego do spraw środowiska – minister właściwy do spraw środowiska.

6a. W skład komisji kwalifikacyjnej, o której mowa w ust. 6, wchodzi:

- 1) przedstawiciel właściwego ministra;
- 2) kierownik jednostki, w której jest zatrudniony nauczyciel ubiegający się o awans, lub jego przedstawiciel, z wyjątkiem przypadku ubiegania się o awans przez kierownika jednostki;
- 3) trzech ekspertów z listy ekspertów ustalonej przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

Przepisy ust. 5 i 5a stosuje się odpowiednio.

7. Komisję egzaminacyjną lub kwalifikacyjną dla nauczycieli, o których mowa w art. 9e ust. 3, ubiegających się o awans na stopień nauczyciela mianowanego lub nauczyciela dyplomowanego powołuje minister właściwy do spraw oświaty i wychowania.

7a. W skład komisji, o której mowa w ust. 7, wchodzi:

- 1) przedstawiciel właściwego ministra;
- 2) dyrektor szkoły, z której nauczyciel został urlopowany lub zwolniony z obowiązku świadczenia pracy;
- 3) trzech ekspertów z listy ekspertów ustalonej przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

Przepisy ust. 5 i 5a stosuje się odpowiednio.

8. Nauczyciel, który nie uzyskał akceptacji lub nie zdał egzaminu odpowiednio przed komisjami, o których mowa w ust. 1–3, może ponownie złożyć wniosek o podjęcie odpowiednio postępowania egzaminacyjnego lub kwalifikacyjnego po odbyciu, na wniosek nauczyciela i za zgodą dyrektora szkoły, dodatkowego stażu w wymiarze 9 miesięcy, z tym że:

- 1) nauczyciel stażysta i nauczyciel kontraktowy mogą przystąpić ponownie odpowiednio do rozmowy z komisją kwalifikacyjną lub do egzaminu przed komisją egzaminacyjną tylko jeden raz w danej szkole;
- 2) nauczyciel mianowany, w przypadku powtórnego nieuzyskania akceptacji, przed kolejnym ubieganiem się o uzyskanie akceptacji komisji kwalifikacyjnej jest obowiązany do odbycia stażu w wymiarze określonym w art. 9c ust. 1 pkt 2.

8a. Nauczyciele, o których mowa w art. 9e ust. 1–3, którzy nie uzyskali akceptacji lub nie zdali egzaminu, mogą ponownie złożyć wniosek o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego lub egzaminacyjnego po upływie roku.

8b. W przypadku nauczycieli, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1a, rozmowa, o której mowa w art. 9b ust. 1 pkt 1, może być przeprowadzana w formie wideokonferencji przy wykorzystaniu narzędzi teleinformatycznych umożliwiających przesyłanie dźwięku i obrazu w czasie rzeczywistym.

9. Komisja kwalifikacyjna lub egzaminacyjna wydaje nauczycielowi zaświadczenie odpowiednio o akceptacji lub zdaniu egzaminu. Rejestr wydanych zaświadczeń prowadzi odpowiednio dyrektor szkoły lub organ, który powołał komisję.

10. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, Ministrem Obrony Narodowej i Ministrem Sprawiedliwości, w drodze rozporządzenia:

- 1) sposób odbywania stażu,
- 2) rodzaj dokumentacji załączanej do wniosku o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego lub egzaminacyjnego,
- 3) zakres wymagań do uzyskania poszczególnych stopni awansu zawodowego,
- 4) tryb działania komisji kwalifikacyjnych i egzaminacyjnych,
- 5) wzory zaświadczeń o uzyskaniu akceptacji lub zdaniu egzaminu oraz wzory aktów nadania stopni awansu zawodowego

– uwzględniając potrzebę stopniowania i różnicowania wymagań stawianych nauczycielom na poszczególnych stopniach awansu zawodowego oraz potrzebę prawidłowego przeprowadzania postępowań kwalifikacyjnych i egzaminacyjnych.

11. Listę ekspertów prowadzi minister właściwy do spraw oświaty i wychowania.

11a. Na listę ekspertów może być wpisana osoba, która:

- 1) posiada co najmniej wykształcenie wyższe i tytuł zawodowy magister, magister inżynier lub równorzędny;
- 2) jest nauczycielem dyplomowanym;
- 3) przepracowała po uzyskaniu stopnia nauczyciela dyplomowanego co najmniej 3 lata i w tym czasie ukończyła z wynikiem pozytywnym szkolenie dla kandydatów na ekspertów organizowane przez publiczną placówkę doskonalenia nauczycieli, o której mowa w art. 8 ust. 5 pkt 1 lit. b ustawy – Prawo oświatowe, lub publiczną placówkę doskonalenia nauczycieli szkół artystycznych, o której mowa w art. 8 ust. 6 ustawy – Prawo oświatowe; wymóg ukończenia szkolenia

nie dotyczy osób, o których mowa w pkt 5 lit. a, posiadających stopień naukowy doktora lub stopień doktora sztuki;

- 4) posiada co najmniej 10-letni staż pracy pedagogicznej, psychologicznej, naukowo-dydaktycznej albo artystycznej;
- 5) spełnia jeden z następujących warunków:
  - a) jest nauczycielem akademickim zatrudnionym w szkole wyższej, kształcącym nauczycieli, wychowawców i innych pracowników pedagogicznych, o których mowa w art. 1 ust. 1,
  - b) jest nauczycielem zatrudnionym w przedszkolu, szkole, placówce lub innej jednostce organizacyjnej, o której mowa w art. 1,
  - c) jest konsultantem współpracującym z Centrum Edukacji Artystycznej;
- 6) spełnia warunki, o których mowa w art. 10 ust. 5 pkt 1–4;
- 7) nie była prawomocnie ukarana karą dyscyplinarną;
- 8) uzyskała rekomendację, zawierającą opis dorobku zawodowego nauczyciela lub nauczyciela akademickiego, wydaną przez instytucję lub stowarzyszenie działające w systemie oświaty i wychowania, szkolnictwa wyższego i nauki lub na ich rzecz albo nauczycielski związek zawodowy.

11b. W przypadku osoby spełniającej warunek, o którym mowa w ust. 11a pkt 5 lit. c, wpis na listę ekspertów następuje po akceptacji ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

11c. Skreślenie z listy ekspertów następuje:

- 1) na wniosek eksperta;
- 2) na umotywowany wniosek organu powołującego komisję egzaminacyjną lub kwalifikacyjną albo organu sprawującego nadzór pedagogiczny w przypadku:
  - a) dwukrotnego nieusprawiedliwionego nieuczestniczenia w pracach komisji egzaminacyjnej lub kwalifikacyjnej, w skład której ekspert został powołany,
  - b) nieprzestrzegania przepisów dotyczących postępowania egzaminacyjnego lub kwalifikacyjnego;
- 3) w razie niespełniania warunków, o których mowa w ust. 11a pkt 5 i 6;
- 4) w razie prawomocnego ukarania karą dyscyplinarną;
- 5) w razie dokonania wpisu z naruszeniem prawa.

11d. Wpis na listę ekspertów, odmowa wpisu oraz skreślenie z listy następuje w drodze decyzji administracyjnej ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

12. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, Ministrem Obrony Narodowej i Ministrem Sprawiedliwości, w drodze rozporządzenia, ramowy program szkolenia kandydatów na ekspertów, sposób prowadzenia listy ekspertów, tryb wpisywania i skreślania ekspertów z listy, uwzględniając w szczególności podstawowe treści programowe szkolenia i minimalny wymiar godzin szkolenia, a także dokumenty wymagane od osób ubiegających się o wpis na listę ekspertów oraz zakres danych objętych wpisem na listę.

Art. 9h. 1. Nadzór nad czynnościami podejmowanymi w postępowaniu o nadanie nauczycielom stopnia awansu zawodowego przez:

- 1) dyrektorów szkół, organy prowadzące szkoły oraz komisje, o których mowa w art. 9g ust. 1 i 2 – sprawuje organ sprawujący nadzór pedagogiczny, a w przypadku placówek doskonalenia nauczycieli, z wyjątkiem placówek doskonalenia nauczycieli, o których mowa w art. 8 ust. 5 pkt 1 lit. b, ust. 6, ust. 7 pkt 2 i ust. 14 ustawy – Prawo oświatowe – kurator oświaty;
- 2) organy sprawujące nadzór pedagogiczny, kuratora oświaty oraz komisje, o których mowa w art. 9g ust. 3, 6a i 7a – sprawuje właściwy minister.

2. Czynności, o których mowa w ust. 1, podjęte z naruszeniem przepisów ustawy, przepisów o kwalifikacjach nauczycieli lub przepisów wydanych na podstawie art. 9g ust. 10, są nieważne. Nieważność czynności stwierdza, w drodze decyzji administracyjnej, odpowiednio organ sprawujący nadzór pedagogiczny, kurator oświaty lub właściwy minister.

Art. 9i. 1. Nauczycielowi dyplomowanemu, posiadającemu co najmniej 20-letni okres pracy w zawodzie nauczyciela, w tym co najmniej 10-letni okres pracy jako nauczyciel dyplomowany, oraz znaczący i uznany dorobek zawodowy, na wniosek Kapituły do Spraw Profesorów Oświaty może być nadany przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania tytuł honorowy profesora oświaty.

1a. Członków Kapituły do Spraw Profesorów Oświaty powołuje i odwołuje minister właściwy do spraw oświaty i wychowania.

2. Wnioski do Kapituły o nadanie tytułu honorowego profesora oświaty składa organ sprawujący nadzór pedagogiczny, a w przypadku nauczycieli placówek doskonalenia nauczycieli, z wyjątkiem placówek doskonalenia nauczycieli, o których mowa w art. 8 ust. 5 pkt 1 lit. b, ust. 6, ust. 7 pkt 2 i ust. 14 ustawy – Prawo oświatowe – kurator oświaty.

3. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania w porozumieniu z właściwymi ministrami określi, w drodze rozporządzenia, sposób powoływania i odwoływania członków Kapituły, tryb jej pracy i sposób obsługi administracyjno-biurowej, kryteria dokonywania oceny dorobku zawodowego nauczyciela zgłoszonego do nadania tytułu honorowego profesora oświaty, sposób i tryb składania wniosków o nadanie tego tytułu, uwzględniając w szczególności niezawisłość Kapituły w rozpatrywaniu wniosków oraz dokonanie wszechstronnej oceny dorobku zawodowego nauczyciela.

Rozdział 3b

Awans zawodowy nauczycieli szkół za granicą

Art. 9j. 1. Nauczyciele szkół za granicą, z wyjątkiem osób skazanych prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo, mogą ubiegać się o nadanie stopni awansu zawodowego, o których mowa w art. 9a ust. 1 pkt 2–4.

2. Warunkiem nadania nauczycielowi szkoły za granicą stopnia awansu zawodowego jest posiadanie kwalifikacji, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1 oraz w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 2, odbycie stażu nauczyciela za granicą zakończonego pozytywną oceną realizacji planu rozwoju zawodowego nauczyciela, o której mowa w art. 9q ust. 2, oraz:

- 1) w przypadku nauczyciela stażysty – uzyskanie akceptacji komisji kwalifikacyjnej po przeprowadzonej rozmowie;
- 2) w przypadku nauczyciela kontraktowego – zdanie egzaminu przed komisją egzaminacyjną;
- 3) w przypadku nauczyciela mianowanego – uzyskanie akceptacji komisji kwalifikacyjnej po dokonaniu analizy dorobku zawodowego nauczyciela i przeprowadzonej rozmowie.

3. Nauczycielowi szkoły za granicą posiadającemu kwalifikacje, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1 oraz w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 2, oraz znaczący dorobek zawodowy, który w okresie 10 lat poprzedzających złożenie wniosku o nadanie stopnia nauczyciela kontraktowego przez co najmniej 5 lat szkolnych prowadził zajęcia w szkole za granicą, minister właściwy do spraw oświaty i wychowania może nadać stopień nauczyciela kontraktowego po przeprowadzeniu analizy dokumentów potwierdzających posiadanie wymaganych kwalifikacji, znaczącego dorobku zawodowego oraz okresu prowadzenia zajęć w szkole za granicą.

4. Nauczycielowi szkoły za granicą posiadającemu kwalifikacje, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1 oraz w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 2, oraz znaczący dorobek zawodowy, który w okresie 20 lat poprzedzających złożenie wniosku o nadanie stopnia nauczyciela mianowanego przez co najmniej 15 lat szkolnych prowadził zajęcia w szkole za granicą, minister właściwy do spraw oświaty i wychowania może nadać stopień nauczyciela mianowanego po przeprowadzeniu analizy dokumentów potwierdzających posiadanie wymaganych kwalifikacji, znaczącego dorobku zawodowego oraz okresu prowadzenia zajęć w szkole za granicą.

5. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, w drodze decyzji administracyjnej, nadaje stopień awansu zawodowego nauczycielowi szkoły za granicą spełniającemu warunki wymagane do uzyskania tego stopnia albo odmawia jego nadania.

Art. 9k. 1. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania prowadzi system teleinformatyczny w celu obsługi postępowań związanych z awansem zawodowym nauczycieli szkół za granicą, zwany dalej „systemem teleinformatycznym”, oraz administruje nim.

2. System teleinformatyczny w szczególności umożliwia nauczycielom szkół za granicą odbywającym staż utrzymywanie kontaktu z opiekunem stażu, a także dokumentowanie przebiegu stażu.

3. Do dostępu do systemu teleinformatycznego są upoważnione osoby realizujące zadania w zakresie awansu zawodowego nauczycieli szkół za granicą, nauczyciele szkół za granicą ubiegający się o nadanie stopnia awansu zawodowego, osoby ubiegające się o wpisanie na listę nauczycieli mogących pełnić funkcję opiekuna stażu oraz opiekunowie stażu.

Art. 9l. 1. Nauczyciel szkoły za granicą składa wniosek o rozpoczęcie stażu na stopień awansu zawodowego za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, w terminie do dnia 31 lipca danego roku.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) imię (imiona) i nazwisko nauczyciela;
- 2) datę i miejsce urodzenia;
- 3) numer PESEL – a w przypadku jego braku – rodzaj, serię i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość;
- 4) adres do korespondencji;
- 5) numer telefonu;
- 6) adres poczty elektronicznej, jeżeli nauczyciel go posiada;
- 7) nazwę szkoły za granicą, w której nauczyciel prowadzi zajęcia;
- 8) nazwę nauczanego przedmiotu;
- 9) dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1 oraz w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 2;
- 10) dokumenty potwierdzające posiadanie wymaganego okresu prowadzenia zajęć w szkołach za granicą, wydane przez osoby kierujące szkołami za granicą;
- 11) akt nadania stopnia awansu zawodowego, jeżeli nauczyciel posiada taki stopień;
- 12) oświadczenie, że nauczyciel nie został skazany prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo.

3. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania po sprawdzeniu, czy wniosek zawiera dane, o których mowa w ust. 2, w terminie do dnia 31 sierpnia informuje nauczyciela o możliwości rozpoczęcia stażu oraz wyznacza mu opiekuna stażu.

4. Opiekunem stażu nauczyciela szkoły za granicą może być nauczyciel mianowany lub dyplomowany szkoły polskiej, o której mowa w art. 4 pkt 29d ustawy – Prawo oświatowe, szkoły i zespołu szkół, o których mowa w art. 8 ust. 5 pkt 2 lit. c ustawy – Prawo oświatowe, szkoły europejskiej, a także innej szkoły w Polsce – za zgodą dyrektora szkoły, wpisany na listę nauczycieli mogących pełnić funkcję opiekuna stażu nauczycieli szkół za granicą, prowadzoną przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

5. Nauczyciel zainteresowany pełnieniem funkcji opiekuna stażu nauczyciela szkoły za granicą składa wniosek o wpisanie na listę, o której mowa w ust. 4, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

6. Wniosek o wpisanie na listę, o której mowa w ust. 4, zawiera:

- 1) imię (imiona) i nazwisko nauczyciela;
- 2) datę i miejsce urodzenia;
- 3) numer PESEL – a w przypadku jego braku – rodzaj, serię i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość;
- 4) adres do korespondencji;
- 5) numer telefonu;
- 6) adres poczty elektronicznej, jeżeli nauczyciel go posiada;
- 7) nazwę szkoły, w której nauczyciel jest zatrudniony;
- 8) nazwę nauczanego przedmiotu;
- 9) dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji do zajmowania stanowiska nauczyciela danego przedmiotu;
- 10) zgodę dyrektora szkoły, w której nauczyciel jest zatrudniony, na sprawowanie funkcji opiekuna stażu nauczyciela szkoły za granicą;
- 11) akt nadania stopnia awansu zawodowego;
- 12) dokument potwierdzający odbywanie stażu na stopień awansu zawodowego nauczyciela dyplomowanego, jeżeli nauczyciel odbywa taki staż;
- 13) dokument potwierdzający pełnienie funkcji opiekuna stażu nauczyciela szkoły za granicą, szkoły w Polsce, szkoły polskiej, o której mowa w art. 4 pkt 29d ustawy – Prawo oświatowe, szkoły lub zespołu szkół, o których mowa w art. 8 ust. 5 pkt 2 lit. c ustawy – Prawo oświatowe, lub szkoły europejskiej, jeżeli nauczyciel taką funkcję pełnił.

7. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania po sprawdzeniu, czy wniosek zawiera dane, o których mowa w ust. 6, wpisuje nauczyciela na listę, o której mowa w ust. 4, albo odmawia wpisania na tę listę.

Art. 9m. 1. Staż nauczyciela szkoły za granicą trwa w przypadku ubiegania się o awans na stopień:

- 1) nauczyciela kontraktowego – 9 miesięcy;
- 2) nauczyciela mianowanego albo nauczyciela dyplomowanego – 2 lata i 9 miesięcy.

2. Nauczyciel szkoły za granicą posiadający stopień awansu zawodowego nauczyciela kontraktowego lub nauczyciela mianowanego, który posiada co najmniej stopień naukowy doktora, może ubiegać się o uzyskanie kolejnego stopnia awansu zawodowego po odbyciu stażu trwającego rok i 9 miesięcy.

Art. 9n. 1. Nauczyciel kontraktowy może rozpocząć staż na stopień nauczyciela mianowanego po upływie co najmniej 2 lat prowadzenia zajęć w szkole za granicą od dnia uzyskania stopnia nauczyciela kontraktowego, a nauczyciel mianowany może rozpocząć staż na stopień nauczyciela dyplomowanego po upływie co najmniej roku prowadzenia zajęć w szkole za granicą od dnia uzyskania stopnia nauczyciela mianowanego.

2. Nauczyciel szkoły za granicą rozpoczyna staż z początkiem roku szkolnego, nie później jednak niż w ciągu 30 dni od dnia rozpoczęcia zajęć w szkole za granicą, na swój wniosek skierowany do ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania złożony w sposób określony w art. 9l ust. 1.

3. W przypadku rozpoczęcia przez nauczyciela prowadzenia zajęć w szkole za granicą po upływie terminu, o którym mowa w ust. 2, nauczyciel nie rozpoczyna stażu do końca tego roku szkolnego.

4. Przepisy ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio do dodatkowego stażu, o którym mowa w art. 9q ust. 5 i art. 9s ust. 3, oraz do ponownego odbywania stażu, o którym mowa w ust. 5.

5. W przypadku nieprowadzenia przez nauczyciela szkoły za granicą zajęć przez okres trwający nieprzerwanie dłużej niż miesiąc staż ulega przedłużeniu o czas nieprowadzenia zajęć. W przypadku nieprowadzenia zajęć przez okres dłuższy niż rok nauczyciel jest obowiązany do ponownego odbycia stażu w pełnym wymiarze.

Art. 9o. 1. W okresie stażu nauczyciel szkoły za granicą realizuje plan rozwoju zawodowego zatwierdzony przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, uwzględniający wymagania określone w przepisach wydanych na podstawie art. 9w pkt 1.

2. Nauczycielowi szkoły za granicą ubiegającemu się o awans na stopień nauczyciela dyplomowanego za spełnienie odpowiednich wymagań, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 9w pkt 1, uznaje się także jego dorobek

zawodowy ze szczególnym uwzględnieniem okresu od dnia uzyskania stopnia nauczyciela mianowanego.

3. Zadaniem opiekuna stażu, o którym mowa w art. 91 ust. 3, jest udzielanie pomocy nauczycielowi odbywającemu staż, w szczególności w przygotowaniu i realizacji w okresie stażu planu rozwoju zawodowego, oraz opracowanie opinii o realizacji planu rozwoju zawodowego nauczyciela.

4. Z nauczycielem mianowanym lub dyplomowanym, który został wyznaczony do pełnienia funkcji opiekuna stażu, minister właściwy do spraw oświaty i wychowania zawiera umowę cywilnoprawną na okres pełnienia tej funkcji.

5. Nauczyciel, o którym mowa w ust. 4, otrzymuje wynagrodzenie w wysokości równej wysokości dodatku funkcyjnego dla nauczyciela, któremu powierzono funkcję opiekuna stażu, określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 30 ust. 7.

Art. 9p. 1. Nauczycielowi szkoły za granicą, który w okresie stażu podjął zatrudnienie w szkole w Rzeczypospolitej Polskiej, szkole polskiej, o której mowa w art. 4 pkt 29d ustawy – Prawo oświatowe, szkole lub zespole szkół, o których mowa w art. 8 ust. 5 pkt 2 lit. c ustawy – Prawo oświatowe, szkole europejskiej, albo rozpoczął prowadzenie zajęć w innej szkole za granicą, do stażu zalicza się okres dotychczas odbytego stażu, jeżeli otrzymał pozytywną opinię opiekuna stażu o stopniu realizacji planu rozwoju zawodowego oraz podjął zatrudnienie lub rozpoczął prowadzenie zajęć nie później niż w okresie 12 miesięcy od dnia zakończenia prowadzenia zajęć w szkole za granicą.

2. Opinię, o której mowa w ust. 1, uwzględnia się przy dokonywaniu oceny realizacji planu rozwoju zawodowego nauczyciela za okres całego stażu.

3. Nauczyciel szkoły za granicą, który w okresie stażu podjął zatrudnienie w szkole w Rzeczypospolitej Polskiej, szkole polskiej, o której mowa w art. 4 pkt 29d ustawy – Prawo oświatowe, szkole lub zespole szkół, o których mowa w art. 8 ust. 5 pkt 2 lit. c ustawy – Prawo oświatowe, albo szkole europejskiej, kontynuuje staż po uprzedniej zmianie planu rozwoju zawodowego, na zasadach określonych w rozdziale 3a. Dyrektor szkoły przydziela nauczycielowi nowego opiekuna stażu spośród nauczycieli mianowanych i dyplomowanych zatrudnionych w szkole.

4. Nauczyciel szkoły za granicą, który rozpoczął prowadzenie zajęć w innej szkole za granicą, kontynuuje staż po uprzedniej zmianie planu rozwoju zawodowego,

na zasadach określonych w niniejszym rozdziale. Opiekunem stażu tego nauczyciela pozostaje dotychczasowy opiekun.

5. Nauczycielowi szkoły w Rzeczypospolitej Polskiej, który rozpoczął prowadzenie zajęć w szkole za granicą, szkole polskiej, o której mowa w art. 4 pkt 29d ustawy – Prawo oświatowe, szkole lub zespole szkół, o których mowa w art. 8 ust. 5 pkt 2 lit. c ustawy – Prawo oświatowe, albo szkole europejskiej, do stażu zalicza się okres dotychczas odbytego stażu, jeżeli otrzymał pozytywną ocenę dorobku zawodowego za okres odbytego stażu oraz podjął zatrudnienie lub rozpoczął prowadzenie zajęć nie później niż w okresie 12 miesięcy od dnia ustania zatrudnienia w szkole w Rzeczypospolitej Polskiej.

6. Nauczyciel szkoły w Rzeczypospolitej Polskiej, który w okresie stażu rozpoczął prowadzenie zajęć w szkole za granicą, kontynuuje staż po uprzedniej zmianie planu rozwoju zawodowego, na zasadach określonych w niniejszym rozdziale. Dotychczasowy opiekun stażu, po wpisaniu na listę, o której mowa w art. 91 ust. 4, może realizować zadania opiekuna stażu nauczyciela szkoły za granicą. Jeżeli dotychczasowy opiekun stażu nie wyraża zgody na realizowanie zadań opiekuna stażu nauczyciela szkoły za granicą, minister właściwy do spraw oświaty i wychowania wyznacza nauczycielowi nowego opiekuna stażu z listy nauczycieli, o której mowa w art. 91 ust. 4.

7. Nauczyciel kontraktowy i nauczyciel mianowany mogą przerwać staż na swój wniosek w każdym czasie. W przypadku ponownego rozpoczęcia stażu odbywają staż w pełnym wymiarze.

Art. 9q. 1. Po zakończeniu stażu nauczyciel szkoły za granicą składa, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, ministrowi właściwemu do spraw oświaty i wychowania sprawozdanie z realizacji planu rozwoju zawodowego, wraz z opinią opiekuna stażu o realizacji zadań wymienionych w planie. Nauczyciel dołącza do sprawozdania z realizacji planu rozwoju zawodowego opinie osoby kierującej szkołą za granicą i przedstawicielstwa rodziców uczniów uczęszczających do szkoły za granicą – o ile takie przedstawicielstwo zostało utworzone – dotyczące jego pracy. Niewydanie opinii przez osobę kierującą szkołą lub przedstawicielstwo rodziców w terminie 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia o wydanie opinii nie wstrzymuje postępowania o nadanie stopnia awansu zawodowego.

2. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania ustala ocenę realizacji planu rozwoju zawodowego nauczyciela szkoły za granicą, w terminie 30 dni od dnia złożenia sprawozdania, o którym mowa w ust. 1, po zapoznaniu się z opiniami dołączonymi do sprawozdania.

3. Ocena realizacji planu rozwoju zawodowego nauczyciela, o której mowa w ust. 2, może być pozytywna albo negatywna. Ocenę sporządza się w formie pisemnej i doręcza nauczycielowi. Ocena zawiera uzasadnienie oraz pouczenie o możliwości złożenia wniosku o ponowne ustalenie oceny przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

4. Od oceny realizacji planu rozwoju zawodowego nauczycielowi nie służy odwołanie, jednakże nauczyciel niezadowolony z oceny może, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia, zwrócić się o ponowne ustalenie oceny przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania. Ocena realizacji planu rozwoju zawodowego nauczyciela ustalona w wyniku wniosku o ponowne ustalenie oceny jest ostateczna.

5. Jeżeli ostateczna ocena realizacji planu rozwoju zawodowego nauczyciela jest negatywna, ponowna ocena realizacji planu rozwoju zawodowego może być dokonana po odbyciu, na wniosek nauczyciela i za zgodą ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, jednego dodatkowego stażu w wymiarze 9 miesięcy.

Art. 9r. 1. Nauczyciel szkoły za granicą, który odbył staż:

- 1) na stopień nauczyciela kontraktowego lub nauczyciela mianowanego, składa wniosek o podjęcie odpowiednio postępowania kwalifikacyjnego lub egzaminacyjnego w roku uzyskania pozytywnej oceny realizacji planu rozwoju zawodowego;
- 2) na stopień nauczyciela dyplomowanego, może złożyć wniosek o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego w okresie 3 lat od dnia otrzymania pozytywnej oceny stopnia realizacji planu rozwoju zawodowego.

2. Wnioski, o których mowa w ust. 1, składa się do ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. W przypadku niedotrzymania terminu złożenia wniosku nauczyciel jest obowiązany do ponownego odbycia stażu w pełnym wymiarze.

3. Nauczycielom szkół za granicą, którzy złożą wnioski o podjęcie odpowiednio postępowania egzaminacyjnego lub kwalifikacyjnego do dnia 31 lipca danego roku,

wydaje się decyzję o nadaniu lub o odmowie nadania stopnia awansu zawodowego w terminie do dnia 30 września danego roku.

4. Nauczycielom szkół za granicą, którzy złożą wnioski o podjęcie odpowiednio postępowania egzaminacyjnego lub kwalifikacyjnego do dnia 30 listopada danego roku, wydaje się decyzję o nadaniu lub o odmowie nadania stopnia awansu zawodowego w terminie do dnia 31 stycznia następnego roku.

5. Nauczyciele, o których mowa w art. 9j ust. 3 i 4, składają wniosek o nadanie stopnia awansu zawodowego do ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania za pośrednictwem systemu teleinformatycznego. Wniosek może być złożony w ciągu całego roku.

6. Wniosek, o którym mowa w ust. 5, zawiera:

- 1) imię (imiona) i nazwisko nauczyciela;
- 2) datę i miejsce urodzenia;
- 3) numer PESEL – a w przypadku jego braku – rodzaj, serię i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość;
- 4) adres do korespondencji;
- 5) numer telefonu;
- 6) adres poczty elektronicznej, jeżeli nauczyciel go posiada;
- 7) nazwę szkoły za granicą, w której nauczyciel prowadzi zajęcia;
- 8) nazwę nauczanego przedmiotu;
- 9) dokumenty potwierdzające posiadanie kwalifikacji, o których mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1 oraz w przepisach wydanych na podstawie art. 9 ust. 2;
- 10) dokumenty potwierdzające dorobek zawodowy;
- 11) dokumenty potwierdzające posiadanie wymaganego okresu prowadzenia zajęć w szkołach za granicą, wydane przez osoby kierujące szkołami za granicą;
- 12) oświadczenie, że nauczyciel nie został skazany prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo.

7. Nauczycielom szkół za granicą, o których mowa w art. 9j ust. 3 i 4, którzy złożyli wnioski o nadanie stopnia awansu zawodowego nauczyciela kontraktowego lub nauczyciela mianowanego zgodnie z ust. 5 i 6, minister właściwy do spraw oświaty i wychowania wydaje decyzję o nadaniu lub odmowie nadania stopnia awansu zawodowego w terminie 6 miesięcy od dnia złożenia wniosku o nadanie stopnia awansu zawodowego.

Art. 9s. 1. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania powołuje komisję kwalifikacyjną dla nauczycieli ubiegających się o awans na stopień nauczyciela kontraktowego albo nauczyciela dyplomowanego oraz komisję egzaminacyjną na stopień nauczyciela mianowanego. W skład komisji wchodzi:

- 1) dwaj przedstawiciele ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania spośród których jeden pełni funkcję przewodniczącego komisji;
- 2) dwaj eksperci z listy ekspertów prowadzonej przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, o której mowa w art. 9g ust. 11;
- 3) opiekun stażu.

2. Komisja egzaminacyjna i komisja kwalifikacyjna, o których mowa w ust. 1, przeprowadzają odpowiednio postępowanie egzaminacyjne lub kwalifikacyjne na wniosek nauczyciela skierowany do ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

3. Nauczyciel, który nie zdał egzaminu przed komisją egzaminacyjną albo nie uzyskał akceptacji komisji kwalifikacyjnej, może ponownie złożyć wniosek o podjęcie postępowania egzaminacyjnego albo kwalifikacyjnego po odbyciu, za zgodą ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, dodatkowego stażu w wymiarze 9 miesięcy.

4. Komisja egzaminacyjna i komisja kwalifikacyjna, o których mowa w ust. 1, mogą przeprowadzić odpowiednio egzamin i rozmowę kwalifikacyjną w formie wideokonferencji z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego.

5. Komisja egzaminacyjna i komisja kwalifikacyjna wydają nauczycielowi zaświadczenie odpowiednio o zdaniu egzaminu lub uzyskaniu akceptacji. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania prowadzi rejestr zaświadczeń wydanych przez komisje egzaminacyjne i komisje kwalifikacyjne.

Art. 9t. 1. Akt nadania stopnia awansu zawodowego nauczycielowi szkoły za granicą, o którym mowa w art. 9j ust. 2, zawiera w szczególności: nazwę komisji egzaminacyjnej lub kwalifikacyjnej, numer i datę wydania zaświadczenia o zdaniu egzaminu lub uzyskaniu akceptacji, stopień awansu zawodowego, a także informację o poziomie wykształcenia nauczyciela.

2. Akt nadania stopnia awansu zawodowego nauczycielowi szkoły za granicą, o którym mowa w art. 9j ust. 3 i 4, zawiera w szczególności: stopień awansu zawodowego, a także informację o poziomie wykształcenia nauczyciela.

3. Nauczycielowi szkoły za granicą, który w trakcie prowadzenia zajęć w szkole uzyskał wyższy poziom wykształcenia niż określony w akcie nadania stopnia awansu zawodowego, minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, na wniosek nauczyciela, wydaje nowy akt nadania odpowiedniego stopnia awansu zawodowego uwzględniający uzyskany poziom wykształcenia.

Art. 9u. 1. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, w drodze rozporządzenia, może upoważnić kierownika podległej sobie jednostki organizacyjnej do załatwiania indywidualnych spraw z zakresu awansu zawodowego nauczycieli szkół za granicą, w tym do wydawania decyzji, o których mowa w art. 9j ust. 5.

2. Przepisy dotyczące wydawania decyzji w sprawach nadania albo odmowy nadania stopnia awansu zawodowego nauczycielom szkół za granicą przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania stosuje się odpowiednio do kierownika jednostki organizacyjnej, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie ust. 1. Do decyzji podjętych przez tego kierownika stosuje się odpowiednio art. 127 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 9w. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) zakres wymagań niezbędnych do uzyskania poszczególnych stopni awansu zawodowego,
- 2) sposób odbywania stażu,
- 3) zakres spraw, które powinna określać umowa z opiekunem stażu,
- 4) rodzaj dokumentacji dołączanej do wniosku o podjęcie postępowania egzaminacyjnego lub postępowania kwalifikacyjnego,
- 5) osiągnięcia w pracy dydaktycznej i wychowawczej nauczyciela, o którym mowa w art. 9j ust. 3 i 4, które mogą być uznane za znaczący dorobek zawodowy,
- 6) sposób przeprowadzania postępowania egzaminacyjnego i kwalifikacyjnego,
- 7) wzory zaświadczeń o zdaniu egzaminu lub uzyskaniu akceptacji oraz wzory aktów nadania stopni awansu zawodowego nauczycielom, o których mowa w art. 9j ust. 2–4,
- 8) sposób przetwarzania danych i zakres dostępu do systemu teleinformatycznego przez osoby upoważnione

– uwzględniając potrzebę stopniowania i różnicowania wymagań stawianych nauczycielom szkół za granicą na poszczególnych stopniach awansu zawodowego oraz potrzebę prawidłowego przeprowadzania postępowań egzaminacyjnych i kwalifikacyjnych.

Rozdział 4

Nawiązanie, zmiana i rozwiązanie stosunku pracy

Art. 10. 1. Stosunek pracy z nauczycielem nawiązuje się w szkole, a w przypadku powołania zespołu szkół jako odrębnej jednostki organizacyjnej – w zespole szkół na podstawie umowy o pracę lub mianowania, z zastrzeżeniem ust. 8.

2. Z osobą posiadającą wymagane kwalifikacje, z zastrzeżeniem ust. 3, i rozpoczynającą pracę w szkole stosunek pracy nawiązuje się na podstawie umowy o pracę na czas określony na jeden rok szkolny w celu odbycia stażu wymaganego do uzyskania awansu na stopień nauczyciela kontraktowego, z zastrzeżeniem ust. 7. W przypadkach, o których mowa w art. 9c ust. 5f i art. 9g ust. 8, w razie ustalenia dodatkowego stażu, z nauczycielem stażystą nawiązuje się stosunek pracy na czas określony na kolejny jeden rok szkolny.

3. W szczególnych przypadkach uzasadnionych potrzebami szkoły z osobą, o której mowa w ust. 2, legitymującą się wymaganym poziomem wykształcenia, lecz nieposiadającą przygotowania pedagogicznego, dopuszczalne jest nawiązanie stosunku pracy, o ile osoba ta zobowiąże się do uzyskania przygotowania pedagogicznego w trakcie odbywania stażu. W przypadku gdy nauczyciel w ciągu pierwszego roku pracy w szkole nie uzyska przygotowania pedagogicznego z przyczyn od niego niezależnych, z nauczycielem może być zawarta umowa o pracę na kolejny jeden rok szkolny. Staż wymagany do ubiegania się o awans na stopień nauczyciela kontraktowego przedłuża się do czasu uzyskania przygotowania pedagogicznego.

4. Stosunek pracy z nauczycielem kontraktowym nawiązuje się na podstawie umowy o pracę zawieranej na czas nieokreślony, z zastrzeżeniem ust. 7.

4a. (uchylony)

5. Stosunek pracy z nauczycielem mianowanym i z nauczycielem dyplomowanym nawiązuje się na podstawie mianowania, jeżeli:

- 1) posiada obywatelstwo polskie, z tym że wymóg ten nie dotyczy obywateli państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym;
- 2) ma pełną zdolność do czynności prawnych i korzysta z praw publicznych;
- 3) nie toczy się przeciwko niemu postępowanie karne w sprawie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub postępowanie dyscyplinarne;
- 4) nie był skazany prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 4a) nie był prawomocnie ukarany karą dyscyplinarną, o której mowa w art. 76 ust. 1 pkt 3, w okresie 3 lat przed nawiązaniem stosunku pracy, albo karą dyscyplinarną, o której mowa w art. 76 ust. 1 pkt 4;
- 5) posiada kwalifikacje wymagane do zajmowania danego stanowiska;
- 6) istnieją warunki do zatrudnienia nauczyciela w szkole w pełnym wymiarze zajęć na czas nieokreślony.

5a. Stosunek pracy nawiązany na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony przekształca się w stosunek pracy na podstawie mianowania z pierwszym dniem miesiąca kalendarzowego następującego po miesiącu, w którym:

- 1) nauczyciel uzyskał stopień nauczyciela mianowanego, o ile spełnione są warunki określone w ust. 5;
- 2) w przypadku nauczyciela mianowanego lub dyplomowanego w czasie trwania umowy o pracę zostały spełnione warunki, o których mowa w ust. 5.

5b. Przekształcenie podstawy prawnej stosunku pracy, o którym mowa w ust. 5a, potwierdza na piśmie dyrektor szkoły.

6. W przypadku braku warunków do zatrudnienia nauczyciela, o których mowa w ust. 5 pkt 6, stosunek pracy z nauczycielem mianowanym lub dyplomowanym nawiązuje się na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony w niepełnym wymiarze, z zastrzeżeniem ust. 7.

7. W przypadku zaistnienia potrzeby wynikającej z organizacji nauczania lub zastępstwa nieobecnego nauczyciela, w tym w trakcie roku szkolnego, z osobą rozpoczynającą pracę w szkole, z nauczycielem kontraktowym lub z nauczycielami, o których mowa w ust. 5, stosunek pracy nawiązuje się na podstawie umowy o pracę na czas określony.

8. Nie można nawiązać stosunku pracy z nauczycielem, który nie spełnia warunków, o których mowa w ust. 5 pkt 2–5, z zastrzeżeniem ust. 9.

8a. W celu potwierdzenia spełniania warunku, o którym mowa w ust. 5 pkt 4, nauczyciel, przed nawiązaniem stosunku pracy, jest obowiązany przedstawić dyrektorowi szkoły informację z Krajowego Rejestru Karnego, z wyjątkiem przypadku gdy z nauczycielem jest nawiązywany kolejny stosunek pracy w tej samej szkole w ciągu 3 miesięcy od dnia rozwiązania albo wygaśnięcia na podstawie art. 20 ust. 5c poprzedniego stosunku pracy.

8b. W celu potwierdzenia spełniania warunku, o którym mowa w ust. 5 pkt 4a, dyrektor szkoły, przed nawiązaniem stosunku pracy z nauczycielem, jest obowiązany zasięgnąć informacji z rejestru, o którym mowa w art. 85w ust. 1, w trybie określonym w art. 85y ust. 1a.

9. W przypadku, o którym mowa w ust. 7, jeżeli nie ma możliwości zatrudnienia osoby posiadającej wymagane kwalifikacje, można za zgodą organu sprawującego nadzór pedagogiczny zatrudnić nauczyciela, który nie spełnia warunku wymienionego w ust. 5 pkt 5.

10. Do nauczycieli zatrudnionych na podstawie ust. 9 nie stosuje się przepisów rozdziału 3a. Dla celów płacowych nauczyciele ci są traktowani jak nauczyciele stażyści.

11. W przypadku nauczyciela zatrudnionego na podstawie ust. 7, posiadającego wymagane kwalifikacje, na jego wniosek odstępuje się od stosowania przepisów rozdziału 3a. Dla celów płacowych nauczyciele ci są traktowani jak nauczyciele stażyści, chyba że posiadają wyższy niż stażysta stopień awansu zawodowego.

12. Okres zatrudnienia na podstawie umowy o pracę na czas określony zawartej w przypadku zaistnienia potrzeby wynikającej z organizacji nauczania, zgodnie z ust. 7, a także łączny okres zatrudnienia na podstawie tych umów między tymi samymi stronami stosunku pracy, nie może przekraczać 36 miesięcy.

13. Do okresu zatrudnienia, o którym mowa w ust. 12, wlicza się umowy o pracę na czas określony, o których mowa w ust. 12, zawarte na następujące po sobie okresy, o ile przerwa między rozwiązaniem poprzedniej a nawiązaniem kolejnej umowy o pracę nie przekroczyła 3 miesięcy.

14. Jeżeli okres zatrudnienia na podstawie umów o pracę na czas określony, o których mowa w ust. 12, przekracza okres, o którym mowa w ust. 12, z dniem następującym po upływie tego okresu, stosunek pracy przekształca się:

- 1) w przypadku nauczyciela kontraktowego – w stosunek pracy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony;
- 2) w przypadku nauczyciela mianowanego i nauczyciela dyplomowanego – w stosunek pracy na podstawie mianowania, a w przypadku niespełniania warunków, o których mowa w ust. 5 pkt 1 i 6 – w stosunek pracy na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony.

15. Przekształcenie podstawy prawnej stosunku pracy, o którym mowa w ust. 14, potwierdza na piśmie dyrektor szkoły.

16. Przepisów ust. 12–15 nie stosuje się do umów o pracę na czas określony zawartych:

- 1) w celu zastępstwa nieobecnego nauczyciela, jeżeli ich zawarcie w danym przypadku służy zaspokojeniu rzeczywistego okresowego zapotrzebowania i jest niezbędne w tym zakresie w świetle wszystkich okoliczności zawarcia umowy;
- 2) z nauczycielem nieposiadającym kwalifikacji wymaganych do zajmowania danego stanowiska, zgodnie z ust. 9;
- 3) w przypadku przedłużenia umowy o pracę do dnia porodu, zgodnie z art. 177 § 3 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1320 oraz z 2021 r. poz. 1162).

17. Z nauczycielem realizującym zadania doradcy metodycznego stosunek pracy w placówce doskonalenia nauczycieli nawiązuje się na podstawie umowy o pracę na czas określony obejmujący okres, na który powierzone zostały zadania doradcy metodycznego.

Art. 10a. 1. W przedszkolach, innych formach wychowania przedszkolnego, szkołach i placówkach, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2, nauczycieli zatrudnia się na podstawie umowy o pracę, zgodnie z ustawą z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.

2. W przypadku nauczycieli prowadzących zajęcia bezpośrednio z uczniami lub wychowankami w wymiarze nie wyższym niż 4 godziny tygodniowo, powierzenie prowadzenia tych zajęć może nastąpić również na innej podstawie niż umowa o pracę,

jeżeli w treści łączącego strony stosunku prawnego nie przeważają cechy charakterystyczne dla stosunku pracy.

3. Nauczyciel, o którym mowa w ust. 2, prowadzący zajęcia na innej podstawie niż umowa o pracę, musi spełniać warunki, o których mowa w art. 10 ust. 5 pkt 3 i 4. Przepis art. 10 ust. 8a stosuje się odpowiednio.

Art. 11. Dyrektor szkoły nawiązuje z nauczycielem stosunek pracy odpowiednio na podstawie umowy o pracę lub mianowania na stanowisku zgodnym z posiadanymi przez nauczyciela kwalifikacjami oraz zgodnie z posiadanym przez nauczyciela stopniem awansu zawodowego.

Art. 11a. 1. Dyrektor szkoły, na wniosek nauczyciela, wystawia nauczycielowi legitymację służbową.

2. Dyrektor szkoły może pobierać opłaty za wydanie legitymacji w wysokości nieprzekraczającej kosztów wytworzenia dokumentu.

3. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, wzór oraz tryb wystawiania legitymacji służbowej, o której mowa w ust. 1, uwzględniając w szczególności potrzebę poświadczenia zatrudnienia na stanowisku nauczyciela, a także termin, w jakim dyrektor szkoły zobowiązany jest do wydania legitymacji.

Art. 12. 1. Nauczyciele zatrudnieni na podstawie mianowania nie podlegają podporządkowaniu służbowemu określone w innych przepisach prawnych dla mianowanych funkcjonariuszy państwowych.

2. Nauczyciel w realizacji programu nauczania ma prawo do swobody stosowania takich metod nauczania i wychowania, jakie uważa za najwłaściwsze spośród uznanych przez współczesne nauki pedagogiczne, oraz do wyboru spośród zatwierdzonych do użytku szkolnego podręczników i innych pomocy naukowych.

3. Nauczyciel powinien podnosić swoją wiedzę ogólną i zawodową, korzystając z prawa pierwszeństwa do uczestnictwa we wszelkich formach doskonalenia zawodowego na najwyższym poziomie.

Art. 13. Stosunek pracy na podstawie mianowania nawiązuje się z dniem określonym w akcie mianowania, a jeżeli tego dnia nie określono – z dniem doręczenia tego aktu.

Art. 14. 1. Akt mianowania i umowa o pracę powinny w szczególności określić:

- 1) stanowisko i miejsce pracy;
- 2) termin rozpoczęcia pracy;
- 3) wynagrodzenie lub zasady jego ustalania.

2. W przypadku zatrudnienia w zespole szkół akt mianowania i umowa o pracę powinny określać także typy (rodzaje) szkół w zespole, w których pracuje nauczyciel.

Art. 15. Przy nadawaniu stopnia nauczyciela mianowanego nauczyciel składa ślubowanie, potwierdzając je podpisem, według następującej roty:

„Ślubuję rzetelnie pełnić mą powinność nauczyciela wychowawcy i opiekuna młodzieży, dążyć do pełni rozwoju osobowości ucznia i własnej, kształcić i wychowywać młode pokolenie w duchu umiłowania Ojczyzny, tradycji narodowych, poszanowania Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.”

Ślubowanie może być złożone z dodaniem słów: „Tak mi dopomóż Bóg.”.

Art. 16. Stosunek pracy nawiązany na podstawie mianowania lub umowy o pracę wygasa, jeżeli nowo zatrudniony nauczyciel nie usprawiedliwi w ciągu 7 dni swojego nieprzystąpienia do pracy, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej.

Art. 17. 1. Zasady powierzania stanowisk kierowniczych w szkole określają odrębne przepisy.

2. Nauczyciele mianowani lub dyplomowani zatrudnieni na stanowisku kuratora oświaty oraz nauczyciele przechodzący do pracy w urzędach administracji rządowej, kuratoriach oświaty, Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, okręgowych komisjach egzaminacyjnych, specjalistycznej jednostce nadzoru oraz w organach sprawujących nadzór pedagogiczny nad zakładami poprawczymi oraz schroniskami dla nieletnich na stanowiska wymagające kwalifikacji pedagogicznych oraz nauczyciele, z którymi został nawiązany stosunek pracy na podstawie wyboru na okres pełnienia funkcji z wyboru, otrzymują urlop bezpłatny na czas zajmowania tych stanowisk lub pełnienia tych funkcji.

2a. Nauczyciele skierowani przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania do pracy w szkołach europejskich otrzymują urlop bezpłatny na czas skierowania.

3. Nauczyciele, o których mowa w ust. 2 i 2a, zajmujący stanowisko dyrektora szkoły, obowiązani są do złożenia rezygnacji z zajmowanego stanowiska przed udzieleniem im urlopu bezpłatnego, o którym mowa w ust. 2 i 2a.

Art. 18. 1. Nauczyciel zatrudniony na podstawie mianowania może być przeniesiony na własną prośbę lub z urzędu za jego zgodą na inne stanowisko w tej samej lub innej szkole, w tej samej lub innej miejscowości, na takie same lub inne stanowisko.

2. Przeniesienie nauczyciela z urzędu, w trybie określonym w ust. 1, do innej miejscowości może nastąpić pod warunkiem:

- 1) zapewnienia nauczycielowi w nowym miejscu pracy odpowiedniego do jego stanu rodzinnego mieszkania oraz miejsca pracy dla współmałżonka, jeśli jest on nauczycielem.
- 2) (uchylony)
3. (uchylony)

4. Przeniesienia nauczyciela zatrudnionego na podstawie mianowania do innej szkoły dokonuje dyrektor szkoły, do której nauczyciel ma być przeniesiony, po zasięgnięciu opinii organu prowadzącego tę szkołę i za zgodą dyrektora szkoły, w której nauczyciel jest zatrudniony, z zastrzeżeniem ust. 5.

5. Przeniesienia nauczyciela religii zatrudnionego na podstawie mianowania, który otrzymał na podstawie odrębnych przepisów skierowanie do innej szkoły, dokonuje dyrektor szkoły, do której nauczyciel otrzymał skierowanie, w porozumieniu z dyrektorem szkoły, w której nauczyciel jest zatrudniony, i po zawiadomieniu organów prowadzących te szkoły.

Art. 19. (uchylony)

Art. 20. 1. Dyrektor szkoły w razie:

- 1) całkowitej likwidacji szkoły rozwiązuje z nauczycielem stosunek pracy;
- 2) częściowej likwidacji szkoły albo w razie zmian organizacyjnych powodujących zmniejszenie liczby oddziałów w szkole lub zmian planu nauczania uniemożliwiających dalsze zatrudnianie nauczyciela w pełnym wymiarze zajęć rozwiązuje z nim stosunek pracy lub, na wniosek nauczyciela, przenosi go w stan nieczynny. Nauczyciel zatrudniony na podstawie mianowania może wyrazić zgodę na ograniczenie zatrudnienia w trybie określonym w art. 22 ust. 2.

2. Nauczycielowi zatrudnionemu na podstawie mianowania, z którym rozwiązano stosunek pracy z przyczyn określonych w ust. 1, przysługuje odprawa w wysokości sześciomiesięcznego wynagrodzenia zasadniczego. Nauczycielowi zatrudnionemu na podstawie umowy o pracę, z którym rozwiązano stosunek pracy z przyczyn określonych w ust. 1, przysługują świadczenia określone w przepisach o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników.

3. Rozwiązanie stosunku pracy z przyczyn określonych w ust. 1 następuje z końcem roku szkolnego po uprzednim trzymiesięcznym wypowiedzeniu, z zastrzeżeniem ust. 4.

4. Warunek rozwiązania stosunku pracy z końcem roku szkolnego nie dotyczy nauczycieli szkół, w których w organizacji pracy nie przewidziano ferii szkolnych, nauczycieli placówek kształcenia ustawicznego oraz nauczycieli szkół, w których zakończenie cyklu kształcenia następuje w trakcie roku szkolnego.

5. Okres wypowiedzenia może być skrócony do 1 miesiąca, z tym że w takim wypadku nauczycielowi przysługuje odszkodowanie za pozostałą część okresu wypowiedzenia w wysokości wynagrodzenia liczonego jak za okres urlopu wypoczynkowego. Okres, za który przysługuje odszkodowanie, wlicza się nauczycielowi pozostającemu w tym okresie bez pracy do okresu zatrudnienia.

5a. O zamiarze wypowiedzenia nauczycielowi stosunku pracy z przyczyn określonych w ust. 1 pkt 2 dyrektor szkoły zawiadamia reprezentującą nauczyciela zakładową (międzyzakładową) organizację związkową, która w terminie 7 dni od dnia otrzymania zawiadomienia może zgłosić na piśmie dyrektorowi szkoły umotywowane zastrzeżenia.

5b. Po rozpatrzeniu stanowiska organizacji związkowej, a także w razie niezajęcia przez nią stanowiska w ustalonym terminie, dyrektor szkoły podejmuje decyzję w sprawie wypowiedzenia.

5c. Wypowiedzenie jest bezskuteczne w przypadku złożenia przez nauczyciela, w terminie do 30 dni od dnia doręczenia wypowiedzenia stosunku pracy z przyczyn określonych w ust. 1 pkt 2, pisemnego wniosku o przeniesienie w stan nieczynny. Z upływem sześciomiesięcznego okresu pozostawania w stanie nieczynnym stosunek pracy wygasa. Wygaśnięcie stosunku pracy powoduje dla nauczyciela skutki, jakie

przepisy prawa wiążą z rozwiązaniem stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy w zakresie świadczeń przedemerytalnych.

6. Nauczyciel przeniesiony w stan nieczynny zachowuje prawo do comiesięcznego wynagrodzenia zasadniczego oraz prawo do innych świadczeń pracowniczych, w tym dodatku, o którym mowa w art. 54 ust. 5, do czasu wygaśnięcia stosunku pracy.

7. Dyrektor szkoły ma obowiązek przywrócenia do pracy w pierwszej kolejności nauczyciela pozostającego w stanie nieczynnym w razie powstania możliwości podjęcia przez nauczyciela pracy w pełnym wymiarze zajęć na czas nieokreślony lub na okres, na który została zawarta umowa, w tej samej szkole, na tym samym lub innym stanowisku, pod warunkiem posiadania przez nauczyciela wymaganych kwalifikacji. Odmowa podjęcia pracy przez nauczyciela powoduje wygaśnięcie stosunku pracy z dniem odmowy.

8. W wypadkach podyktowanych koniecznością realizacji programu nauczania w tej samej lub w innej szkole nauczyciel pozostający w stanie nieczynnym może, na swój wniosek lub na wniosek dyrektora szkoły, podjąć pracę zgodnie z wymaganymi kwalifikacjami w niepełnym lub w pełnym wymiarze zajęć, jednak na okres nie dłuższy niż okres stanu nieczynnego. Z tytułu wykonywania pracy nauczycielowi przysługuje odpowiednie do wymiaru zajęć wynagrodzenie, niezależnie od pobieranego wynagrodzenia z tytułu pozostawania w stanie nieczynnym.

Art. 21. 1. W razie przeniesienia nauczyciela przysługuje mu zwrot kosztów przeniesienia według zasad określonych w odrębnych przepisach dla pracowników urzędów państwowych.

2. Nauczyciela zmieniającego miejsce zamieszkania w związku z przeniesieniem zwalnia się od pełnienia obowiązków służbowych na odpowiedni okres czasu, nie dłuższy niż 7 dni.

Art. 22. 1. Organ prowadzący szkołę może nałożyć na nauczyciela obowiązek podjęcia pracy w innej szkole lub szkołach i na tym samym lub – za jego zgodą – na innym stanowisku, w celu uzupełnienia tygodniowego obowiązkowego wymiaru zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych w wymiarze nie większym niż 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć. W wypadku niewyrażenia zgody nauczyciel otrzymuje wynagrodzenie za część obowiązkowego wymiaru zajęć.

2. Zasada ograniczenia zatrudnienia nauczyciela zatrudnionego na podstawie mianowania do wymiaru nie niższego niż $1/2$ obowiązkowego wymiaru zajęć i proporcjonalnego zmniejszenia wynagrodzenia może być – za zgodą nauczyciela – stosowana również w wypadku, gdy z przyczyn, o których mowa w art. 20 ust. 1, nie ma możliwości zatrudnienia nauczyciela w pełnym wymiarze zajęć oraz nie istnieją warunki do uzupełnienia tygodniowego obowiązkowego wymiaru zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych w innej szkole. W razie braku zgody nauczyciela zatrudnionego na podstawie mianowania na ograniczenie wymiaru zatrudnienia i proporcjonalne zmniejszenie wynagrodzenia, stosuje się przepisy art. 20.

2a. W przypadku rozwiązania z nauczycielem stosunku pracy z przyczyn, o których mowa w art. 20 ust. 1, lub przeniesienia go w stan nieczynny, po uprzednim zastosowaniu ust. 2, podstawą ustalenia odprawy, o której mowa w art. 20 ust. 2, lub wynagrodzenia, o którym mowa w art. 20 ust. 6, jest wynagrodzenie zasadnicze określone w przepisach wydanych na podstawie art. 30 ust. 5, ustalone odpowiednio do posiadanego przez nauczyciela stopnia awansu zawodowego i posiadanych kwalifikacji oraz z uwzględnieniem wymiaru zajęć obowiązkowych nauczyciela z miesiąca przypadającego bezpośrednio przed zastosowaniem ust. 2.

2b. W razie powstania możliwości podjęcia przez nauczyciela, któremu ograniczono wymiar zatrudnienia, pracy w wymiarze wyższym niż wynikający z tego ograniczenia, w tej samej szkole, na tym samym lub za zgodą nauczyciela na innym stanowisku, pod warunkiem posiadania przez nauczyciela wymaganych kwalifikacji, dyrektor szkoły ma obowiązek w pierwszej kolejności zwiększyć wymiar zatrudnienia tego nauczyciela.

3. Do nauczyciela zatrudnionego w kilku szkołach, który w żadnej z tych szkół nie jest zatrudniony w wymiarze co najmniej $1/2$ obowiązkowego wymiaru zajęć, łącznie jednak wymiar jego zajęć stanowi co najmniej $1/2$ obowiązkowego wymiaru zajęć dla danego stanowiska, nie ma zastosowania przepis art. 91b ust. 1.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, organ sprawujący nadzór pedagogiczny wyznacza dyrektora szkoły, który wykonuje czynności związane z odbywaniem stażu przez nauczyciela, w tym powołuje opiekuna stażu, dokonuje oceny dorobku zawodowego nauczyciela oraz wskazuje nauczycielowi właściwego

dyrektora szkoły lub właściwy organ do złożenia wniosku o podjęcie odpowiednio postępowania kwalifikacyjnego lub egzaminacyjnego.

Art. 23. 1. Stosunek pracy z nauczycielem zatrudnionym na podstawie mianowania ulega rozwiązaniu:

- 1) na wniosek nauczyciela;
- 2) w razie czasowej niezdolności nauczyciela do pracy spowodowanej chorobą, jeżeli okres tej niezdolności przekracza 182 dni, a jeżeli niezdolność do pracy została spowodowana gruźlicą lub występuje w trakcie ciąży – 270 dni, przy czym do okresu niezdolności do pracy wlicza się również przypadające w tym okresie przerwy obejmujące dni, w których w szkole, zgodnie z odrębnymi przepisami, nie odbywają się zajęcia; w szczególnie uzasadnionych wypadkach okres nieobecności w pracy może być przedłużony o kolejne 12 miesięcy, o ile nauczyciel uzyska prawo do świadczenia rehabilitacyjnego, o którym mowa w przepisach dotyczących świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, lub zostanie mu udzielony urlop dla poratowania zdrowia;
- 3) w razie orzeczenia przez lekarza przeprowadzającego badanie okresowe lub kontrolne o niezdolności nauczyciela do wykonywania dotychczasowej pracy;
- 4) (uchylony)
- 5) w razie uzyskania negatywnej oceny pracy dokonanej w trybie i na zasadach określonych w art. 6a;
- 6) w razie cofnięcia skierowania do nauczania religii w szkole na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

2. Rozwiązanie stosunku pracy z nauczycielem zatrudnionym na podstawie mianowania z przyczyn określonych w ust. 1 następuje odpowiednio:

- 1) z końcem roku szkolnego, po uprzednim złożeniu przez nauczyciela trzymiesięcznego wypowiedzenia;
- 2) z końcem tego miesiąca, w którym upływa okres czasowej niezdolności nauczyciela do pracy;
- 3) z końcem miesiąca, w którym dyrektor szkoły otrzymał ostateczne orzeczenie lekarskie o niezdolności nauczyciela do wykonywania dotychczasowej pracy;
- 4) (uchylony)

- 5) z końcem tego miesiąca, w którym upływa trzymiesięczne wypowiedzenie, licząc od otrzymania przez nauczyciela negatywnej oceny pracy;
- 6) z końcem tego miesiąca, w którym nastąpiło cofnięcie skierowania do nauczania religii.

3. Rozwiązanie stosunku pracy z końcem roku szkolnego w przypadku określonym w ust. 2 pkt 1 nie dotyczy nauczyciela szkoły, w której w organizacji pracy nie przewidziano ferii szkolnych.

4. Rozwiązanie stosunku pracy z nauczycielem zatrudnionym na podstawie mianowania może nastąpić również:

- 1) na mocy porozumienia stron;
- 2) w razie nieusprawiedliwionego niezgłoszenia się nauczyciela na badanie okresowe lub kontrolne, z końcem miesiąca, w którym dyrektor otrzymał o tym informację, z zastrzeżeniem ust. 5.

5. Dyrektor szkoły może skierować nauczyciela mianowanego na badanie okresowe lub kontrolne z własnej inicjatywy w każdym czasie. W przypadku dwukrotnego nieusprawiedliwionego niezgłoszenia się nauczyciela na badanie ust. 4 pkt 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 24. (uchylony)

Art. 25. (uchylony)

Art. 26. 1. Stosunek pracy nauczyciela wygasa z mocy prawa odpowiednio w razie:

- 1) prawomocnego ukarania w postępowaniu dyscyplinarnym karą dyscyplinarną zwolnienia z pracy oraz karą dyscyplinarną zwolnienia z pracy z zakazem przyjmowania ukaranego do pracy w zawodzie nauczyciela w okresie 3 lat od ukarania lub karą wydalenia z zawodu nauczyciela;
- 2) prawomocnego skazania na karę pozbawienia praw publicznych albo prawa wykonywania zawodu lub utraty pełnej zdolności do czynności prawnych;
- 3) prawomocnego skazania za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 4) upływu trzymiesięcznego okresu odbywania kary pozbawienia wolności;

5) stwierdzenia, że nawiązanie stosunku pracy nastąpiło na podstawie fałszywych lub nieważnych dokumentów albo zostało dokonane z naruszeniem warunków określonych w art. 10 ust. 5 pkt 1–5, z zastrzeżeniem art. 10 ust. 9.

2. Wygaśnięcie stosunku pracy w przypadkach określonych w ust. 1 stwierdza dyrektor szkoły, a w stosunku do dyrektora szkoły – organ prowadzący szkołę.

Art. 27. 1. Rozwiązanie umowy o pracę zawartej z nauczycielem na czas nieokreślony następuje z końcem roku szkolnego, za trzymiesięcznym wypowiedzeniem.

2. (uchylony)

3. Do rozwiązania stosunku pracy z nauczycielem zatrudnionym na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony stosuje się również przepisy art. 23 ust. 1 pkt 2, 3, 5 i 6, ust. 2 pkt 3, 5 i 6 oraz ust. 3–5.

Art. 28. 1. Nauczycielowi zatrudnionemu na podstawie mianowania, z którym rozwiązano stosunek pracy z przyczyny określonej w art. 23 ust. 1 pkt 3, przyznaje się odprawę pieniężną w wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia zasadniczego ostatnio pobieranego w czasie trwania stosunku pracy – za każdy pełny rok pracy na stanowisku nauczyciela, w jednostkach organizacyjnych, o których mowa w art. 1 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 1 i 1a, nieprzekraczającą jednak sześciomiesięcznego wynagrodzenia zasadniczego.

2. Nauczycielowi zatrudnionemu na podstawie mianowania, z którym rozwiązuje się stosunek pracy z przyczyn określonych w art. 70 ust. 2, przyznaje się odprawę pieniężną na zasadach określonych w ust. 1, nieprzekraczającą jednak:

- 1) trzymiesięcznego wynagrodzenia zasadniczego, jeżeli okres pracy nauczycielskiej nie przekroczył 10 lat;
- 2) sześciomiesięcznego wynagrodzenia zasadniczego, jeżeli okres pracy nauczycielskiej przekroczył 10 lat.

2a. W wypadku określonym w art. 23 ust. 1 pkt 6 nauczycielowi zatrudnionemu na podstawie mianowania przysługuje jednorazowa odprawa w wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia za każdy rok pracy na stanowisku nauczyciela religii, nie więcej jednak niż w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia.

3. Odprawy określone w ust. 1–2a wypłaca dyrektor szkoły, który rozwiązał z nauczycielem zatrudnionym na podstawie mianowania stosunek pracy.

Rozdział 5

Warunki pracy i wynagrodzenie

Art. 29. 1. Organ prowadzący szkołę obowiązany jest zapewnić szkole podstawowe warunki do realizacji przez nauczyciela zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych.

2. Nauczycielowi przysługuje wyposażenie jego stanowiska pracy, umożliwiające realizację dydaktyczno-wychowawczego programu nauczania.

3. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, a w odniesieniu do szkół artystycznych – minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, określi, w drodze rozporządzenia, podstawowe warunki niezbędne do realizacji przez szkoły i nauczycieli zadań i programów, o których mowa w ust. 1 i 2, uwzględniając konieczność realizacji przez szkoły zadań statutowych oraz realizacji przez nauczycieli zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych.

Art. 30. 1. Wynagrodzenie nauczycieli, z zastrzeżeniem art. 32, składa się z:

- 1) wynagrodzenia zasadniczego;
- 2) dodatków: za wysługę lat, motywacyjnego, funkcyjnego, w tym z tytułu sprawowania funkcji wychowawcy klasy, oraz za warunki pracy,
- 3) wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw;
- 4) nagród i innych świadczeń wynikających ze stosunku pracy, z wyłączeniem świadczeń z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych, świadczenia, o którym mowa w art. 53a, i dodatku, o którym mowa w art. 54 ust. 5.

2. Wysokość wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela uzależniona jest od stopnia awansu zawodowego, posiadanych kwalifikacji oraz wymiaru zajęć obowiązkowych, a wysokość dodatków odpowiednio od okresu zatrudnienia, jakości świadczonej pracy i wykonywania dodatkowych zadań lub zajęć, powierzonego stanowiska lub sprawowanej funkcji oraz trudnych lub uciążliwych warunków pracy.

3. Średnie wynagrodzenie nauczycieli stanowi dla:

- 1) nauczyciela stażysty – 100%,
- 2) nauczyciela kontraktowego – 111%,
- 3) nauczyciela mianowanego – 144%,
- 4) nauczyciela dyplomowanego – 184%

– kwoty bazowej, określanej dla nauczycieli corocznie w ustawie budżetowej.

4. (uchylony)

5. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy oraz po zasięgnięciu opinii Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, określa, w drodze rozporządzenia:

- 1) corocznie wysokość minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego dla nauczycieli realizujących tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin, o którym mowa w art. 42 ust. 3, oraz dla nauczycieli, których tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin ustala się na podstawie art. 42 ust. 7, oraz sposób udokumentowania prawa do określonej stawki wynagrodzenia zasadniczego,
- 2) sposób obliczania wysokości stawki wynagrodzenia zasadniczego za jedną godzinę przeliczeniową i minimalnej stawki wynagrodzenia zasadniczego dla nauczycieli realizujących tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin, o którym mowa w art. 42 ust. 4a,
- 3) wykaz stanowisk oraz sprawowanych funkcji uprawniających nauczyciela do dodatku funkcyjnego oraz ogólne warunki przyznawania nauczycielom dodatku motywacyjnego,
- 4) sposób ustalania wysokości wynagrodzenia za pracę w dniu wolnym od pracy – uwzględniając stopnie awansu zawodowego, poziom wykształcenia nauczycieli i wymiar zajęć obowiązkowych, stanowiska kierownicze w szkole i sprawowane funkcje, stopień zaangażowania nauczycieli w pracę oraz zapewniając, że wynagrodzenie za pracę w dniu wolnym od pracy uwzględnia osobistą stawkę zaszeregowania nauczyciela i dodatek za warunki pracy.

6. Organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego, uwzględniając przewidywaną strukturę zatrudnienia, określa dla nauczycieli poszczególnych stopni awansu zawodowego, w drodze regulaminu:

- 1) wysokość stawek dodatków, o których mowa w ust. 1 pkt 2, oraz szczegółowe warunki przyznawania tych dodatków, z zastrzeżeniem art. 33–34a,
- 2) szczegółowe warunki obliczania i wypłacania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw, z zastrzeżeniem art. 35 ust. 3,
- 3) wysokość i warunki wypłacania składników wynagrodzenia, o których mowa w ust. 1 pkt 4, o ile nie zostały one określone w ustawie lub w odrębnych przepisach

– w taki sposób, aby średnie wynagrodzenia nauczycieli, składające się ze składników, o których mowa w ust. 1, odpowiadały na obszarze działania danej jednostki samorządu terytorialnego co najmniej średnim wynagrodzeniom nauczycieli, o których mowa w ust. 3.

6a. Regulamin podlega uzgodnieniu ze związkami zawodowymi zrzeszającymi nauczycieli.

6b. (uchylony)

7. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, Ministrem Obrony Narodowej, ministrem właściwym do spraw rolnictwa, ministrem właściwym do spraw środowiska, ministrem właściwym do spraw gospodarki morskiej, ministrem właściwym do spraw żeglugi śródlądowej i ministrem właściwym do spraw rybołówstwa określi, w drodze rozporządzenia, dla nauczycieli poszczególnych stopni awansu zawodowego zatrudnionych w szkołach prowadzonych przez ministrów wysokość stawek dodatków, o których mowa w ust. 1 pkt 2, z zastrzeżeniem art. 33, oraz szczegółowe warunki przyznawania tych dodatków, szczegółowe warunki obliczania i wypłacania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw, wysokość i warunki wypłacania składników wynagrodzenia, o których mowa w ust. 1 pkt 4, o ile nie zostały one określone w przepisach ustawy lub w odrębnych przepisach, z zastrzeżeniem ust. 7a, uwzględniając wysokości średniego wynagrodzenia nauczycieli, o których mowa w ust. 3, oraz zróżnicowanie szkół prowadzonych przez poszczególnych ministrów.

7a. Minister Sprawiedliwości, uwzględniając co najmniej wysokość średniego wynagrodzenia nauczycieli, o których mowa w ust. 3, określi, w drodze rozporządzenia, dla nauczycieli poszczególnych stopni awansu zawodowego zatrudnionych w zakładach poprawczych, schroniskach dla nieletnich oraz szkołach przy zakładach karnych i aresztach śledczych wysokość stawek dodatków, o których mowa w ust. 1 pkt 2, oraz szczegółowe warunki przyznawania tych dodatków, z zastrzeżeniem art. 33, a także szczegółowe warunki obliczania i wypłacania wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i godziny doraźnych zastępstw oraz wysokość i warunki wypłacania składników wynagrodzenia, o których mowa w ust. 1 pkt 4, o ile nie zostały one określone w przepisach ustawy lub w odrębnych przepisach, uwzględniając w szczególności specyfikę organizacji nauki, pracy

wychowawczej i resocjalizacyjnej, a także specyfikę nauczania prowadzonego w warunkach izolacji.

7b. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy, określi, w drodze rozporządzenia, składniki wynagrodzenia przysługującego nauczycielom, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1a, ich wysokość oraz warunki i sposób wypłacania, z uwzględnieniem posiadanych stopni awansu zawodowego.

8. Środki niezbędne na średnie wynagrodzenia nauczycieli, o których mowa w ust. 3, wraz z pochodnymi od wynagrodzeń, środki na odpis, o którym mowa w art. 53 ust. 1, środki na świadczenie, o którym mowa w art. 53a, oraz środki na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli, z uwzględnieniem szkoleń branżowych, o których mowa w art. 70a ust. 1, są zagwarantowane przez państwo w dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

8a. W przypadku szkół prowadzonych przez właściwych ministrów środki niezbędne na wynagrodzenia nauczycieli, wraz z pochodnymi od wynagrodzeń, środki na odpis, o którym mowa w art. 53 ust. 1, środki na świadczenie, o którym mowa w art. 53a, oraz środki na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli, z uwzględnieniem szkoleń branżowych, o których mowa w art. 70a ust. 1, są zagwarantowane w budżetach tych ministrów.

9. (uchylony)

10. Organy prowadzące szkoły będące jednostkami samorządu terytorialnego mogą zwiększać środki na wynagrodzenia nauczycieli, w tym podwyższać minimalne stawki wynagrodzenia zasadniczego, ustalone w przepisach wydanych na podstawie ust. 5 pkt 1, oraz minimalną wysokość dodatku z tytułu sprawowania funkcji wychowawcy klasy określoną w art. 34a ust. 2. Organy prowadzące mogą ponadto upoważniać dyrektorów szkół, w indywidualnych przypadkach oraz w granicach ustalonego planu finansowego szkoły, do przyznawania minimalnej stawki wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela wyższej od ustalonej w przepisach wydanych na podstawie ust. 5 pkt 1 lub podwyższonej przez organ prowadzący.

10a. Podwyższenie minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego oraz minimalnej wysokości dodatku z tytułu sprawowania funkcji wychowawcy klasy określonej w art. 34a ust. 2 następuje w trybie określonym w ust. 6.

10b. Zwiększenie środków na poszczególne składniki wynagrodzenia dla nauczycieli ponad poziom określony w ust. 3 może odbywać się wyłącznie z dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego lub ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej.

11. Podwyższenie wynagrodzeń dla nauczycieli następuje nie później niż w ciągu 3 miesięcy po ogłoszeniu ustawy budżetowej, z wyrównaniem od dnia 1 stycznia danego roku.

Art. 30a. 1. W terminie do dnia 20 stycznia każdego roku organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego przeprowadza analizę poniesionych w poprzednim roku kalendarzowym wydatków na wynagrodzenia nauczycieli w odniesieniu do wysokości średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3, oraz średniorocznej struktury zatrudnienia nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego.

2. W przypadku nieosiągnięcia w roku podlegającym analizie wysokości średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3, w składnikach wskazanych w art. 30 ust. 1 organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego ustala kwotę różnicy między wydatkami poniesionymi na wynagrodzenia nauczycieli w danym roku w składnikach, o których mowa w art. 30 ust. 1, a iloczynem średniorocznej liczby etatów nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego oraz średnich wynagrodzeń nauczycieli, o których mowa w art. 30 ust. 3, ustalonych w danym roku.

3. Kwota różnicy, o której mowa w ust. 2, jest dzielona między nauczycieli zatrudnionych i pobierających wynagrodzenie w roku, dla którego ustalono kwotę różnicy, w szkołach prowadzonych przez jednostkę samorządu terytorialnego i wypłacana w terminie do dnia 31 stycznia roku kalendarzowego następującego po roku, dla którego wyliczono kwotę różnicy, w formie jednorazowego dodatku uzupełniającego ustalanego proporcjonalnie do okresu zatrudnienia oraz osobistej stawki wynagrodzenia zasadniczego nauczyciela, zapewniając osiągnięcie średnich wynagrodzeń na poszczególnych stopniach awansu zawodowego, o których mowa w art. 30 ust. 3, w danej jednostce samorządu terytorialnego w roku, dla którego wyliczono kwotę różnicy.

4. W terminie do dnia 10 lutego roku kalendarzowego następującego po roku, który podlegał analizie, organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu

terytorialnego sporządza sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach i placówkach prowadzonych przez tę jednostkę samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem wysokości kwoty różnicy, o której mowa w ust. 2, o ile wystąpiła.

5. Organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego przedkłada sprawozdanie, o którym mowa w ust. 4, w terminie 7 dni od jego sporządzenia, regionalnej izbie obrachunkowej, a także organowi stanowiącemu tej jednostki samorządu terytorialnego, dyrektorom szkół prowadzonych przez tę jednostkę oraz związkom zawodowym zrzeszającym nauczycieli.

6. Jednorazowy dodatek uzupełniający, o którym mowa w ust. 3, nie jest uwzględniany jako składnik poniesionych wydatków na wynagrodzenia nauczycieli w odniesieniu do wysokości średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3, w roku, w którym został wypłacony.

7. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, sposób opracowywania sprawozdania, o którym mowa w ust. 4, w szczególności:

- 1) sposób wyliczania średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego, o których mowa w art. 30 ust. 3,
  - 2) sposób ustalania średniorocznej struktury zatrudnienia nauczycieli,
  - 3) sposób ustalania kwoty różnicy, o której mowa w ust. 2,
  - 4) sposób ustalania wysokości jednorazowego dodatku uzupełniającego
- a także wzór formularza sprawozdania, uwzględniając okres obowiązywania kwoty bazowej, o której mowa w art. 30 ust. 3, okresy zatrudnienia, w których nauczyciele nie są wliczani do średniorocznej struktury zatrudnienia, oraz zmiany wysokości wynagrodzeń i struktury zatrudnienia nauczycieli wynikające z uzyskiwania przez nich kolejnych stopni awansu zawodowego.

Art. 30b. Regionalna izba obrachunkowa, w trybie określonym w przepisach ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2137), dotyczących kontroli gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego, kontroluje osiągnięcie w poszczególnych jednostkach samorządu terytorialnego wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli, o których mowa w art. 30 ust. 3, z uwzględnieniem art. 30a ust. 3.

Art. 31. 1. Nauczycielowi dyplomowanemu, który uzyskał tytuł honorowy profesora oświaty, minister właściwy do spraw oświaty i wychowania wypłaca jednorazową gratyfikację pieniężną w wysokości 18 tys. zł.

2. W części budżetu państwa, której dysponentem jest minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, na wypłatę gratyfikacji, o której mowa w ust. 1, wyodrębnia się corocznie środki w wysokości do 450 tys. zł.

Art. 32. 1. Nauczycielom mianowanym i dyplomowanym zatrudnionym na stanowiskach, na których wymagane są kwalifikacje pedagogiczne, w urzędach organów administracji rządowej i kuratoriach oświaty przysługuje wynagrodzenie i inne świadczenia, określone dla członków korpusu służby cywilnej w ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1233).

2. Do nauczycieli mianowanych i dyplomowanych zatrudnionych na stanowiskach, na których wymagane są kwalifikacje pedagogiczne, w specjalistycznych jednostkach nadzoru, o których mowa w art. 53 ust. 1–3 ustawy – Prawo oświatowe, oraz w organach sprawujących nadzór pedagogiczny nad zakładami poprawczymi, schroniskami dla nieletnich i szkołami przy zakładach karnych, w zakresie wynagrodzenia i innych świadczeń stosuje się odpowiednio przepisy ustawy, o której mowa w ust. 1.

3. Nauczycielom mianowanym i dyplomowanym zatrudnionym na stanowiskach, na których wymagane są kwalifikacje pedagogiczne, w Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, okręgowych komisjach egzaminacyjnych, publicznych placówkach doskonalenia nauczycieli o zasięgu ogólnokrajowym, publicznych placówkach doskonalenia nauczycieli szkół artystycznych, publicznych placówkach doskonalenia nauczycieli przedmiotów zawodowych, którzy nauczają w szkołach rolniczych, oraz publicznej placówce doskonalenia nauczycieli przedmiotów zawodowych o zasięgu ogólnokrajowym, o których mowa odpowiednio w art. 8 ust. 5 pkt 1 lit. b, ust. 6 i ust. 7 pkt 2 i ust. 14 ustawy – Prawo oświatowe, oprócz wynagrodzenia zasadniczego przysługują dodatki: za wysługę lat, motywacyjny oraz służbowy.

4. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, ministrem właściwym do spraw rolnictwa oraz ministrem właściwym do spraw zdrowia, określi, w drodze rozporządzenia, wysokość i warunki przyznawania dodatków, o których

mowa w ust. 3, z zastrzeżeniem art. 33, uwzględniając potrzebę zróżnicowania ich wysokości w zależności od jakości świadczonej pracy i zajmowanego stanowiska.

Art. 33. 1. Nauczycielom przysługuje dodatek za wysługę lat, w wysokości 1% wynagrodzenia zasadniczego za każdy rok pracy, wypłacany w okresach miesięcznych poczynając od czwartego roku pracy, z tym że dodatek ten nie może przekroczyć 20% wynagrodzenia zasadniczego.

2. (uchylony)

3. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy, określa, w drodze rozporządzenia, szczególne przypadki zaliczania okresów zatrudnienia oraz innych okresów uprawniających do dodatku za wysługę lat.

Art. 34. 1. Nauczycielom pracującym w trudnych lub uciążliwych warunkach przysługuje z tego tytułu dodatek za warunki pracy.

2. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy, określa, w drodze rozporządzenia, wykaz trudnych i uciążliwych warunków pracy, stanowiących podstawę do przyznania z tego tytułu dodatku, o którym mowa w ust. 1, biorąc pod uwagę w szczególności stopień trudności zajęć realizowanych w warunkach trudnych i uciążliwych.

3. (uchylony)

Art. 34a. 1. Nauczycielowi, któremu powierzono sprawowanie funkcji wychowawcy klasy, przysługuje dodatek funkcyjny z tytułu sprawowania funkcji wychowawcy klasy.

2. Minimalna wysokość dodatku, o którym mowa w ust. 1, wynosi 300 zł.

Art. 35. 1. W szczególnych wypadkach, podyktowanych wyłącznie koniecznością realizacji programu nauczania, nauczyciel może być obowiązany do odpłatnej pracy w godzinach ponadwymiarowych zgodnie z posiadaną specjalnością, których liczba nie może przekroczyć 1/4 tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć. Przydzielenie nauczycielowi większej liczby godzin ponadwymiarowych może nastąpić wyłącznie za jego zgodą, jednak w wymiarze nieprzekraczającym 1/2 tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć.

2. Przez godzinę ponadwymiarową rozumie się przydzieloną nauczycielowi godzinę zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych powyżej

tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych.

2a. Przez godzinę doraźnego zastępstwa rozumie się przydzieloną nauczycielowi godzinę zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych powyżej tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych, której realizacja następuje w zastępstwie nieobecnego nauczyciela.

3. Wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe i za godziny doraźnych zastępstw wypłaca się według stawki osobistego zaszeregowania nauczyciela, z uwzględnieniem dodatku za warunki pracy.

4. Kobiecie w ciąży, osobie wychowującej dziecko do lat 4 oraz nauczycielowi w trakcie odbywania stażu nie przydziela się pracy w godzinach ponadwymiarowych bez ich zgody.

Art. 35a. 1. Nauczycielom wymienionym w art. 1 ust. 1, którzy w ramach programów finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej prowadzą zajęcia bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz, za każdą godzinę prowadzenia tych zajęć przysługuje wynagrodzenie w wysokości ustalonej w sposób określony w art. 35 ust. 3.

2. Zajęcia, o których mowa w ust. 1, są przydzielane za zgodą nauczyciela.

3. Zajęcia, o których mowa w ust. 1, nie są wliczane do tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz.

4. Wynagrodzenia nauczycieli, o którym mowa w ust. 1, nie uwzględnia się przy obliczaniu kwot wydatkowanych na średnie wynagrodzenia nauczycieli, o których mowa w art. 30 ust. 3.

Art. 36. 1. Układy zbiorowe pracy dla nauczycieli mogą być zawierane na zasadach określonych w dziale jedenastym Kodeksu pracy, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Zawieranie układów zbiorowych pracy dla nauczycieli, o których mowa w ust. 1, nie może powodować dodatkowych skutków finansowych dla budżetu państwa.

Art. 37. (uchylony)

Art. 38. Nauczyciel nabywa prawo do wynagrodzenia od dnia nawiązania stosunku pracy.

Art. 39. 1. Zmiana wysokości wynagrodzenia w czasie trwania stosunku pracy w związku z uzyskaniem kolejnego stopnia awansu zawodowego nauczyciela następuje z pierwszym dniem roku szkolnego następującego po roku szkolnym, w którym nauczyciel uzyskał wyższy stopień awansu. Zmiana wysokości wynagrodzenia z innych przyczyn następuje z pierwszym dniem najbliższego miesiąca kalendarzowego, jeżeli inne przyczyny nie nastąpiły od pierwszego dnia danego miesiąca kalendarzowego.

1a. W przypadku uzyskania kolejnego stopnia awansu zawodowego w trybie art. 9b ust. 3a zmiana wysokości wynagrodzenia następuje z dniem 1 stycznia danego roku, następującego po roku kalendarzowym, w którym nauczyciel uzyskał wyższy stopień awansu.

2. W razie zmiany miejsca pracy, pociągającej za sobą zmianę wysokości wynagrodzenia, prawo do wynagrodzenia odpowiadającego nowemu miejscu pracy przysługuje od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego, następującego po objęciu obowiązków pracowniczych w nowym miejscu pracy, jeżeli objęcie tych obowiązków nie nastąpiło od dnia pierwszego danego miesiąca kalendarzowego.

3. Wynagrodzenie wypłacane jest nauczycielowi miesięcznie z góry w pierwszym dniu miesiąca. Jeżeli pierwszy dzień miesiąca jest dniem ustawowo wolnym od pracy, wynagrodzenie wypłacane jest w dniu następnym.

4. Składniki wynagrodzenia, których wysokość może być ustalona jedynie na podstawie już wykonanych prac, wypłaca się miesięcznie lub jednorazowo z dołu w ostatnim dniu miesiąca. Jeżeli ostatni dzień miesiąca jest dniem ustawowo wolnym od pracy, wynagrodzenie wypłacane jest w dniu poprzedzającym ten dzień, a w wypadkach szczególnie uzasadnionych wynagrodzenie może być wypłacone w jednym z ostatnich pięciu dni miesiąca lub w dniu wypłaty wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 3.

Art. 40. Prawo do wynagrodzenia gaśnie z ostatnim dniem miesiąca kalendarzowego, w którym nastąpiło wygaśnięcie lub rozwiązanie stosunku pracy.

Art. 41. (uchylony)

Art. 42. 1. Czas pracy nauczyciela zatrudnionego w pełnym wymiarze zajęć nie może przekraczać 40 godzin na tydzień.

2. W ramach czasu pracy, o którym mowa w ust. 1, oraz ustalonego wynagrodzenia nauczyciel obowiązany jest realizować:

- 1) zajęcia dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze, prowadzone bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz, w wymiarze określonym w ust. 3 lub ustalonym na podstawie ust. 4a albo ust. 7;
- 2) inne zajęcia i czynności wynikające z zadań statutowych szkoły, w tym zajęcia opiekuńcze i wychowawcze uwzględniające potrzeby i zainteresowania uczniów;
- 3) zajęcia i czynności związane z przygotowaniem się do zajęć, samokształceniem i doskonaleniem zawodowym.

2a. Nauczyciel, na swój wniosek złożony na piśmie do dyrektora szkoły przed rozpoczęciem zajęć w danym roku szkolnym, może realizować zajęcia dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze w wymiarze określonym w ust. 4a. Dyrektor szkoły może wyrazić zgodę na realizację zajęć w danym roku szkolnym w ustalonym z nauczycielem wymiarze określonym w ust. 4a, jeżeli taka możliwość wynika z zatwierdzonego przez organ prowadzący szkołę arkusza organizacyjnego szkoły.

2b. W ramach:

- 1) zajęć, o których mowa w ust. 2 pkt 1, nauczyciel jest obowiązany uczestniczyć w przeprowadzaniu części ustnej egzaminu maturalnego;
- 2) innych zajęć i czynności wynikających z zadań statutowych szkoły, o których mowa w ust. 2 pkt 2, nauczyciel jest obowiązany uczestniczyć w przeprowadzaniu odpowiednio: egzaminu ósmoklasisty, egzaminu zawodowego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie i egzaminu maturalnego – z wyjątkiem części ustnej.

2c. Nauczyciel prowadzi zajęcia na kwalifikacyjnych kursach zawodowych w ramach zajęć, o których mowa w ust. 2 pkt 1.

2d. W ramach zajęć i czynności, o których mowa w ust. 2 pkt 2, nauczyciel nie prowadzi zajęć świetlicowych oraz zajęć z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

2e. Nauczyciele teoretycznych przedmiotów zawodowych i nauczyciele praktycznej nauki zawodu, zatrudnieni w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe w rozumieniu art. 4 pkt 28a lit. a ustawy – Prawo oświatowe, oraz placówkach i centrach, o których mowa w art. 2 pkt 4 tej ustawy odbywają szkolenia branżowe w ramach zajęć, o których mowa w ust. 2 pkt 3.

3. Tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz, nauczycieli zatrudnionych w pełnym wymiarze zajęć ustala się, z zastrzeżeniem ust. 2a i 4a, według następujących norm:

Lp.	Stanowisko – typ (rodzaj) szkoły	Tygodniowa liczba godzin obowiązkowego wymiaru zajęć dydaktycznych, wychowawczych, opiekuńczych
1	2	3
1	Nauczyciele przedszkoli, z wyjątkiem nauczycieli pracujących z grupami dzieci 6-letnich	25
2	Nauczyciele przedszkoli i innych placówek przedszkolnych pracujących z grupami dzieci 6-letnich	22
3	Nauczyciele: przedszkoli specjalnych, szkół podstawowych, szkół specjalnych, liceów ogólnokształcących, przedmiotów z zakresu kształcenia ogólnego i teoretycznych przedmiotów zawodowych w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe, w tym w szkołach specjalnych i szkolenia rzemieślniczego w schroniskach dla nieletnich oraz zakładach poprawczych, teoretycznych przedmiotów zawodowych na kwalifikacyjnych kursach zawodowych, przedmiotów artystycznych i ogólnokształcących w szkołach artystycznych	18
4	(uchylona)	
5	(uchylona)	
6	Wychowawcy świetlic szkolnych i półinternatów (z wyjątkiem wychowawców świetlic szkół specjalnych), świetlic i klubów środowiskowych, w tym: profilaktyczno-wychowawczych i terapeutycznych, wychowawcy młodzieżowych ośrodków socjoterapii	26
7	Wychowawcy internatów, burs, ogrodów jordanowskich, świetlic dworcowych, stałych szkolnych schronisk młodzieżowych	30
8	Wychowawcy:	
	a) w zakładach opiekuńczo-leczniczych dla dzieci,	26
	b) w domach wczasów dziecięcych	26
	– w tym na zajęcia dydaktyczne,	10

	c) w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, zakładach poprawczych, schroniskach dla nieletnich, świetlicach szkół specjalnych, młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, zespołach pozalekcyjnych zajęć wychowawczych zorganizowanych w podmiotach leczniczych	24
9	Nauczyciele pałaców młodzieży, młodzieżowych domów kultury, ognisk pracy pozaszkolnej, pozaszkolnych placówek specjalistycznych, międzyszkolnych ośrodków sportowych	18
10	Nauczyciele – bibliotekarze bibliotek szkolnych	30
11	Nauczyciele poradni psychologiczno-pedagogicznych	20
12	Nauczyciele posiadający kwalifikacje z zakresu pedagogiki specjalnej zatrudniani dodatkowo w celu współorganizowania kształcenia integracyjnego oraz współorganizowania kształcenia uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym	20

3a. (uchylony)

3b. (uchylony)

3c. (uchylony)

4. (uchylony)

4a. Zajęcia dydaktyczne, opiekuńcze i wychowawcze mogą być realizowane, z zastrzeżeniem ust. 2a, w wymiarze:

1) od 19 do 27 godzin – przez nauczycieli, o których mowa w ust. 3 w tabeli w rubryce: stanowisko – typ (rodzaj) szkoły, w lp. 3 i 9.

2) (uchylony)

5. Pracę wykonywaną w wymiarze określonym w ust. 3 lub ustalonym na podstawie ust. 4a albo ust. 7 uznaje się w zakresie uprawnień pracowniczych za pracę wykonywaną w pełnym wymiarze zajęć.

5a. Nauczyciel, który realizuje tygodniowy obowiązkowy wymiar zajęć zgodnie z ust. 4a, nie może mieć przydzielonych godzin ponadwymiarowych, z wyjątkiem godzin doraźnych zastępstw.

5b. Nauczyciel, który realizuje tygodniowy obowiązkowy wymiar zajęć zgodnie z ust. 3 i dla którego ustalony plan zajęć w pewnych okresach roku szkolnego nie wyczerpuje obowiązującego tego nauczyciela tygodniowego wymiaru godzin zajęć dydaktycznych, powinien nauczać odpowiednio większą liczbę godzin w innych okresach danego roku szkolnego. Praca wykonywana zgodnie z tak ustalonym planem zajęć nie jest pracą w godzinach ponadwymiarowych.

5c. Nauczycielom realizującym w ramach stosunku pracy obowiązki określone dla stanowisk o różnym tygodniowym obowiązkowym wymiarze godzin zajęć

tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć ustala się jako iloraz łącznej liczby realizowanych godzin i sumy części etatów realizowanych w ramach poszczególnych tygodniowych wymiarów godzin zajęć, przy czym wynik zaokrągla się do pełnych godzin w ten sposób, że czas zajęć do pół godziny pomija się, a powyżej pół godziny liczy się za pełną godzinę. Godziny wyliczone ponad ten wymiar stanowią godziny ponadwymiarowe.

6. Dyrektorowi i wicedyrektorowi szkoły oraz nauczycielowi pełniącemu inne stanowisko kierownicze w szkole, a także nauczycielowi, który obowiązki kierownicze pełni w zastępstwie nauczyciela, któremu powierzono stanowisko kierownicze, obniża się tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć w zależności od wielkości i typu szkoły oraz warunków pracy lub zwalnia się ich od obowiązku realizacji zajęć, o których mowa w ust. 3.

6a. Dyrektorowi i wicedyrektorowi szkoły oraz innym nauczycielom, o których mowa w ust. 6, korzystającym z obniżonego tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć, nie przydziela się godzin ponadwymiarowych, chyba że jest to konieczne dla zapewnienia realizacji ramowego planu nauczania w jednym oddziale, a za zgodą organu prowadzącego szkołę także gdy jest to konieczne dla zapewnienia realizacji ramowego planu nauczania w więcej niż jednym oddziale.

7. Organ prowadzący szkołę lub placówkę określa:

- 1) zasady rozliczania tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli, dla których ustalony plan zajęć jest różny w poszczególnych okresach roku szkolnego;
- 2) zasady udzielania i rozmiar obniżek, o których mowa w ust. 6, oraz przyznaje zwolnienia od obowiązku realizacji zajęć, o których mowa w ust. 3;
- 3) tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć:
  - a) nauczycieli szkół niewymienionych w ust. 3, nauczycieli szkół, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1a, nauczycieli prowadzących kształcenie w formie zaocznej, nauczycieli kolegów pracowników służb społecznych, nauczycieli kształcenia na odległość, bibliotekarzy bibliotek pedagogicznych oraz zasady zaliczania do wymiaru godzin poszczególnych zajęć w formie zaocznej i w kształceniu na odległość,
  - b) pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych, doradców zawodowych, z wyjątkiem nauczycieli

zatrudnionych w poradniach psychologiczno-pedagogicznych, z tym że wymiar ten nie może przekraczać 22 godzin,

- c) nauczycieli przedszkoli i innych placówek przedszkolnych pracujących z grupami obejmującymi dzieci 6-letnie i dzieci młodsze, z tym że wymiar ten nie może przekraczać 25 godzin,
- d) nauczycieli praktycznej nauki zawodu we wszystkich typach szkół i na kwalifikacyjnych kursach zawodowych, z tym że wymiar ten nie może przekraczać 20 godzin.

7a. Zajęcia i czynności realizowane w ramach czasu pracy nauczyciela, o których mowa w ust. 2 pkt 1, są rejestrowane i rozliczane w okresach tygodniowych odpowiednio w dziennikach lekcyjnych lub dziennikach zajęć.

7b. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, a w stosunku do nauczycieli zatrudnionych w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich – Minister Sprawiedliwości, określi, w drodze rozporządzenia, wykaz zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz, o których mowa w ust. 2 pkt 1, przez nauczycieli, o których mowa w ust. 3 w tabeli w lp. 11 i ust. 7 pkt 3 lit. b, uwzględniając zróżnicowaną specyfikę szkół i placówek.

8. (uchylony)

9. (uchylony)

Art. 42a. 1. Organ prowadzący szkołę lub placówkę może określić przypadki, w jakich nauczycielowi zatrudnionemu w pełnym wymiarze zajęć można obniżyć tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć, oraz warunki i tryb tego obniżenia.

1a. Nauczycielowi niepełnosprawnemu zaliczonemu do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, dla którego maksymalny tygodniowy wymiar czasu pracy jest ustalany zgodnie z art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573), obniża się tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć proporcjonalnie do obniżenia maksymalnego tygodniowego wymiaru czasu pracy, z zaokrągleniem do pełnych godzin w ten sposób, że czas zajęć do pół godziny pomija się, a powyżej pół godziny liczy się za pełną godzinę.

2. Obniżenie tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nie może spowodować zmniejszenia wynagrodzenia oraz ograniczenia innych uprawnień nauczyciela.

3. Nauczycielowi korzystającemu z obniżonego tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nie przydziela się godzin ponadwymiarowych.

4. (uchylony)

Art. 42b. 1. Nauczyciel może być obowiązany do realizowania tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć wychowawczych także w porze nocnej.

2. Za każdą godzinę pracy w porze nocnej nauczycielowi przysługuje dodatkowe wynagrodzenie w wysokości 15% godzinowej stawki wynagrodzenia zasadniczego, jednakże nie niższej niż ustalona na podstawie art. 151⁸ § 1 Kodeksu pracy.

3. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, w porozumieniu z właściwymi ministrami, określi, w drodze rozporządzenia, szkoły i przypadki, w których nauczyciel może być obowiązany do realizowania tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć wychowawczych także w porze nocnej, oraz warunki, na jakich może się to odbywać, uwzględniając w szczególności:

- 1) konieczność zapewnienia opieki w porze nocnej w placówkach świadczących opiekę całkowitą lub przyjmujących dzieci także w nocy;
- 2) zapobieganie zagrożeniom dla wychowanków ze strony środowiska lokalnego;
- 3) warunki lokalowe szkół;
- 4) równomierne obciążenie nauczycieli pracą w porze nocnej.

Art. 42c. 1. Nauczyciela zatrudnionego w pełnym wymiarze zajęć obowiązuje pięciodniowy tydzień pracy. Nauczycielom doksztalającym się, odbywającym szkolenie branżowe, wykonującym inne ważne społecznie zadania lub – jeżeli to wynika z organizacji pracy w szkole – dyrektor szkoły może ustalić czterodniowy tydzień pracy.

2. W szkołach, w których praca odbywa się we wszystkie dni tygodnia, nauczyciel korzysta co najmniej raz na dwa tygodnie z dwu kolejnych dni wolnych od pracy, z których jeden musi przypadać w niedzielę. Nie dotyczy to nauczyciela pracującego w systemie kształcenia zaocznego.

3. Za zajęcia dydaktyczne, wychowawcze lub opiekuńcze, wykonywane w dniu wolnym od pracy, nauczyciel otrzymuje inny dzień wolny od pracy. W szczególnie uzasadnionych przypadkach zamiast dnia wolnego nauczyciel otrzymuje odrębne wynagrodzenie, w wysokości ustalonej w sposób określony w przepisach wydanych na podstawie art. 30 ust. 5.

4. Za pracę w święto, przypadające poza dwoma dniami w tygodniu wolnymi od pracy, nauczyciel otrzymuje inny dzień wolny od pracy. W szczególnie uzasadnionych przypadkach zamiast dnia wolnego nauczyciel otrzymuje wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 3, ze 100% dodatkiem.

Art. 42d. 1. W przedszkolu niebędącym przedszkolem specjalnym, w szkole podstawowej, liceum ogólnokształcącym, technikum i branżowej szkole I stopnia, niebędących szkołami specjalnymi, w szkole artystycznej realizującej kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej lub liceum ogólnokształcącego oraz w zespole, w skład którego wchodzi to przedszkole lub ta szkoła, zatrudnia się nauczycieli pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów lub terapeutów pedagogicznych.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do szkół dla dorosłych oraz szkół i zespołów szkół, o których mowa w art. 8 ust. 5 pkt 2 lit. c ustawy – Prawo oświatowe.

3. Łączna liczba etatów nauczycieli pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów lub terapeutów pedagogicznych w przedszkolu, szkole lub zespole, o których mowa w ust. 1, nie może być niższa niż:

- 1) 2 etaty, które powiększa się o 0,2 etatu na każdych kolejnych 100 dzieci lub uczniów – jeżeli liczba dzieci lub uczniów przekracza 100;
- 2) 1,5 etatu – jeżeli liczba dzieci lub uczniów przekracza 50 i nie przekracza 100;
- 3) 1 etat – jeżeli liczba dzieci lub uczniów przekracza 40 i nie przekracza 50;
- 4) 0,8 etatu – jeżeli liczba dzieci lub uczniów przekracza 30 i nie przekracza 40;
- 5) 0,6 etatu – jeżeli liczba dzieci lub uczniów przekracza 20 i nie przekracza 30;
- 6) 0,4 etatu – jeżeli liczba dzieci lub uczniów przekracza 10 i nie przekracza 20;
- 7) 0,25 etatu – jeżeli liczba dzieci lub uczniów wynosi od 1 do 10.

4. Łączną liczbę etatów nauczycieli, o której mowa w ust. 3, oblicza się jako sumę ilorazów, w których dzielną jest suma liczby godzin zajęć realizowanych na stanowisku nauczyciela pedagoga, pedagoga specjalnego, psychologa, logopedy lub terapeuty pedagogicznego w ramach tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć i liczby przydzielonych godzin ponadwymiarowych w ramach pracy na tym stanowisku, a dzielnikiem jest tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz, określony dla tego nauczyciela zgodnie z art. 42 ust. 7 pkt 3 lit. b.

5. W przypadku nauczycieli w przedszkolach i szkołach, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2 lit. a i b, oraz w zespołach, w skład których wchodzi to przedszkole lub ta szkoła, łączną liczbę etatów nauczycieli, o której mowa w ust. 3, oblicza się jako sumę ilorazów, w których dzielną jest suma liczby godzin zajęć realizowanych na stanowisku nauczyciela pedagoga, pedagoga specjalnego, psychologa, logopedy lub terapeuty pedagogicznego w ramach tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć, a dzielnikiem jest tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz, określony dla tego nauczyciela przez organ prowadzący.

6. Do łącznej liczby etatów, o której mowa w ust. 3, nie wlicza się etatów nauczycieli posiadających kwalifikacje z zakresu pedagogiki specjalnej zatrudnianych dodatkowo w celu współorganizowania kształcenia integracyjnego oraz współorganizowania kształcenia uczniów niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie oraz zagrożonych niedostosowaniem społecznym.

7. W przypadku nauczyciela, który uzupełnia tygodniowy obowiązkowy wymiar godzin zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych zgodnie z art. 22 ust. 1, liczba godzin zajęć realizowanych w ramach tego stosunku pracy na stanowisku nauczyciela pedagoga, pedagoga specjalnego, psychologa, logopedy lub terapeuty pedagogicznego jest uwzględniana w łącznej liczbie etatów nauczycieli, o której mowa w ust. 3, w każdym przedszkolu, szkole lub zespole, o których mowa w ust. 1, w którym nauczyciel realizuje te zajęcia, odpowiednio do realizowanego w tym przedszkolu, szkole lub zespole części tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin tych zajęć.

8. W przypadku przedszkoli, szkół lub placówek połączonych w zespół zawierający co najmniej jedno przedszkole lub szkołę, o których mowa w ust. 1, do liczby dzieci lub uczniów, o której mowa w ust. 3, wlicza się wyłącznie dzieci uczęszczające do przedszkoli, o których mowa w ust. 1, oraz uczniów szkół, o których mowa w ust. 1, wchodzących w skład zespołu.

9. W przypadku szkoły podstawowej, w której zorganizowano oddział przedszkolny, do liczby dzieci lub uczniów, o której mowa w ust. 3, wlicza się także dzieci uczęszczające do oddziału przedszkolnego.

10. W przypadku szkoły podstawowej, której jest podporządkowana szkoła filialna, o której mowa w art. 95 ust. 3 ustawy – Prawo oświatowe, do liczby uczniów, o której mowa w ust. 3, wlicza się także uczniów szkoły filialnej.

11. W przypadku przedszkola, szkoły lub zespołu, o których mowa w ust. 1, w których liczba dzieci lub uczniów przekracza 50, liczba etatów nauczycieli:

- 1) pedagogów specjalnych nie może być niższa niż 25% łącznej liczby etatów nauczycieli, o której mowa odpowiednio w ust. 3 pkt 1 lub 2;
- 2) psychologów nie może być niższa niż 25% łącznej liczby etatów nauczycieli, o której mowa odpowiednio w ust. 3 pkt 1 lub 2.

12. Liczbę dzieci i uczniów będącą podstawą określania łącznej liczby etatów nauczycieli, o której mowa w ust. 3, oblicza się według stanu na dzień 1 września danego roku szkolnego.

13. Liczba dzieci lub uczniów przypadających na jeden etat nauczycieli pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów lub terapeutów pedagogicznych w przedszkolach, szkołach i zespołach, o których mowa w ust. 1, prowadzonych przez dany organ prowadzący, nie może być wyższa niż średnia arytmetyczna liczby dzieci lub uczniów przypadających na jeden etat nauczycieli pedagogów, psychologów, logopedów lub terapeutów pedagogicznych w przedszkolach, szkołach i zespołach, o których mowa w ust. 1, prowadzonych przez ten organ prowadzący, według stanu na dzień 30 września 2021 r. i 30 września 2020 r.

14. Do przedszkoli i szkół, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2 lit. a i b, oraz zespołów, w skład których wchodzi to przedszkole lub ta szkoła, a także nauczycieli zatrudnionych w tych przedszkolach, szkołach i zespołach, mają zastosowanie przepisy ust. 1–3, 5, 6 i 8–13.

Art. 43. (uchylony)

Art. 44. (uchylony)

Art. 45. (uchylony)

Art. 46. (uchylony)

Rozdział 6

Nagrody i odznaczenia

Art. 47. 1. Za wieloletnią pracę nauczyciel otrzymuje nagrodę jubileuszową w wysokości:

- 1) za 20 lat pracy – 75% wynagrodzenia miesięcznego;
- 2) za 25 lat pracy – 100% wynagrodzenia miesięcznego;
- 3) za 30 lat pracy – 150% wynagrodzenia miesięcznego;
- 4) za 35 lat pracy – 200% wynagrodzenia miesięcznego;
- 5) za 40 lat pracy – 250% wynagrodzenia miesięcznego.

2. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady ustalania okresów pracy i innych okresów uprawniających nauczyciela do nagrody jubileuszowej oraz szczegółowe zasady jej obliczania i wypłacania.

Art. 48. Nauczycielowi przysługuje dodatkowe wynagrodzenie roczne na zasadach i w wysokości określonych w ustawie z dnia 12 grudnia 1997 r. o dodatkowym wynagrodzeniu rocznym dla pracowników jednostek sfery budżetowej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1872).

Art. 49. 1. Tworzy się specjalny fundusz na nagrody dla nauczycieli za ich osiągnięcia dydaktyczno-wychowawcze:

- 1) w budżetach organów prowadzących szkoły w wysokości co najmniej 1% planowanych rocznych wynagrodzeń osobowych, z przeznaczeniem na wypłaty nagród organów prowadzących szkoły i dyrektorów szkół;
- 2) w budżetach wojewodów łącznie w wysokości stanowiącej równowartość 2744 średnich wynagrodzeń nauczyciela stażysty, z przeznaczeniem na wypłaty nagród kuratorów oświaty oraz nagród organów sprawujących nadzór pedagogiczny dla nauczycieli, o których mowa w art. 1 ust. 1 pkt 1;
- 3) w budżecie ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania w wysokości stanowiącej równowartość 2015 średnich wynagrodzeń nauczyciela stażysty, z przeznaczeniem na wypłaty nagród tego ministra.

2. Organy prowadzące szkoły ustalają kryteria i tryb przyznawania nagród dla nauczycieli za ich osiągnięcia w zakresie pracy dydaktycznej, wychowawczej

i opiekuńczej, w tym realizacji zadań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę, oraz realizacji innych zadań statutowych szkoły, ze środków, o których mowa w ust. 1 pkt 1, uwzględniając w szczególności sposób podziału środków na nagrody organów prowadzących szkoły i dyrektorów szkół, tryb zgłaszania kandydatów do nagród oraz zasadę, że nagroda może być przyznana nauczycielowi po przepracowaniu w szkole co najmniej roku.

3. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, kryteria i tryb przyznawania nagród dla nauczycieli za ich osiągnięcia w zakresie pracy dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej, w tym realizacji zadań związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa uczniom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę, oraz realizacji innych zadań statutowych szkoły, ze środków, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, uwzględniając w szczególności tryb zgłaszania kandydatów do nagród oraz zasadę, że nagroda może być przyznana nauczycielowi po przepracowaniu w szkole co najmniej 2 lat.

Art. 50. (uchylony)

Art. 51. 1. „Medal Komisji Edukacji Narodowej” nadawany będzie nauczycielom i innym osobom za szczególne zasługi dla oświaty i wychowania.

2. „Medal Komisji Edukacji Narodowej” nadaje minister właściwy do spraw oświaty i wychowania.

3. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady nadawania „Medalu Komisji Edukacji Narodowej”, tryb przedstawiania wniosków, wzór medalu, tryb jego wręczenia i sposób noszenia, z uwzględnieniem wymogów, jakie powinny spełniać wnioski o nadanie medalu.

Art. 52. (uchylony)

Rozdział 7

Uprawnienia socjalne i urlopy

Art. 53. 1. Dla nauczycieli dokonuje się corocznie odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych w wysokości ustalonej jako iloczyn planowanej, przeciętnej w danym roku kalendarzowym, liczby nauczycieli zatrudnionych w pełnym i niepełnym wymiarze zajęć (po przeliczeniu na pełny wymiar zajęć) skorygowanej

w końcu roku do faktycznej przeciętnej liczby zatrudnionych nauczycieli (po przeliczeniu na pełny wymiar zajęć) i 110% kwoty bazowej, o której mowa w art. 30 ust. 3, obowiązującej w dniu 1 stycznia danego roku.

1a. Z odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych, o którym mowa w ust. 1, wypłacane jest nauczycielowi do końca sierpnia każdego roku świadczenie urlopowe w wysokości odpisu podstawowego, o którym mowa w przepisach o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych, ustalonego proporcjonalnie do wymiaru czasu pracy i okresu zatrudnienia nauczyciela w danym roku szkolnym.

2. Dla nauczycieli będących emerytami, rencistami lub nauczycielami pobierającymi nauczycielskie świadczenie kompensacyjne dokonuje się odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych w wysokości 5% pobieranych przez nich emerytur, rent oraz nauczycielskich świadczeń kompensacyjnych.

2a. (uchylony)

3. Odpisy, o których mowa w ust. 1 i 2, łącznie z naliczonymi odpisami podstawowymi na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych na pozostałych pracowników oraz emerytów, rencistów i nauczycieli pobierających nauczycielskie świadczenie kompensacyjne – byłych pracowników, stanowią jeden fundusz w szkole.

3a. W przypadku likwidacji szkoły lub przekazania jej prowadzenia osobie prawnej niebędącej jednostką samorządu terytorialnego lub osobie fizycznej, na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy – Prawo oświatowe, organ prowadzący szkołę jest obowiązany wskazać inną szkołę, w której będzie naliczany odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych na każdego nauczyciela będącego emerytem lub rencistą zlikwidowanej lub przekazanej szkoły oraz nauczyciela pobierającego nauczycielskie świadczenie kompensacyjne, którego szkoła była ostatnim miejscem pracy. Osoby te korzystają z usług i świadczeń finansowanych z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych na zasadach i warunkach ustalonych w regulaminie obowiązującym we wskazanej szkole.

4. Organ prowadzący szkołę może tworzyć służbę socjalną powołaną do gospodarowania funduszem, o którym mowa w ust. 3.

5. W sprawach nieuregulowanych w ust. 1–4 stosuje się przepisy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych.

Art. 53a. 1. Nauczyciel stażysta odbywający staż na stopień nauczyciela kontraktowego otrzymuje jednorazowe świadczenie na start w wysokości 1000 zł.

2. Świadczenie, o którym mowa w ust. 1, jest wypłacane w terminie do dnia 30 września roku, w którym nauczyciel rozpoczął staż.

3. Nauczyciel stażysta pozostający jednocześnie w więcej niż jednym stosunku pracy, świadczenie, o którym mowa w ust. 1, otrzymuje w szkole wskazanej jako podstawowe miejsce zatrudnienia.

4. Nauczyciel stażysta odbywający staż na stopień nauczyciela kontraktowego może otrzymać świadczenie na start w wysokości 1000 zł nie więcej niż jeden raz w okresie całego zatrudnienia.

5. Świadczenia, o którym mowa w ust. 1, nie uwzględnia się przy obliczaniu kwot wydatkowanych na średnie wynagrodzenia nauczycieli, o których mowa w art. 30 ust. 3.

Art. 54. 1. (uchylony)

2. (uchylony)

3. (uchylony)

4. (uchylony)

5. Nauczycielowi posiadającemu kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela, zatrudnionemu na terenie wsi lub w mieście liczącym do 5000 mieszkańców, przysługuje odrębny dodatek w wysokości 10% wynagrodzenia zasadniczego. Organ prowadzący szkołę może podwyższyć dodatek nauczycielowi zatrudnionemu na terenie wiejskim, na którym występuje deficyt kadr.

6. (uchylony)

7. (uchylony)

8. (uchylony)

Art. 55. (uchylony)

Art. 56. (uchylony)

Art. 57. (uchylony)

Art. 58. (uchylony)

Art. 59. (uchylony)

Art. 60. (uchylony)

Art. 61. (uchylony)

Art. 62. (uchylony)

Art. 63. 1. Nauczyciel, podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, korzysta z ochrony przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1444 i 1517 oraz z 2021 r. poz. 1023).

2. Organ prowadzący szkołę i dyrektor szkoły są obowiązani z urzędu występować w obronie nauczyciela, gdy ustalone dla nauczyciela uprawnienia zostaną naruszone.

Art. 64. 1. Nauczycielowi zatrudnionemu w szkole, w której w organizacji pracy przewidziano ferie szkolne, przysługuje urlop wypoczynkowy w wymiarze odpowiadającym okresowi ferii i w czasie ich trwania.

2. Nauczyciel, o którym mowa w ust. 1, może być zobowiązany przez dyrektora do wykonywania w czasie tych ferii następujących czynności:

- 1) przeprowadzania egzaminów;
- 2) prac związanych z zakończeniem roku szkolnego i przygotowaniem nowego roku szkolnego;
- 3) opracowywania szkolnego zestawu programów oraz uczestniczenia w doskonaleniu zawodowym w określonej formie.

Czynności, o których mowa w pkt 1–3, nie mogą łącznie zająć nauczycielowi więcej niż 7 dni.

2a. Dyrektorowi i wicedyrektorowi szkoły oraz nauczycielowi pełniącemu inne stanowisko kierownicze w szkole, a także nauczycielowi, który przez okres co najmniej 10 miesięcy pełni obowiązki kierownicze w zastępstwie nauczyciela, któremu powierzono stanowisko kierownicze, przysługuje prawo do urlopu wypoczynkowego w wymiarze 35 dni roboczych w czasie ustalonym w planie urlopów.

3. Nauczycielom zatrudnionym w szkołach, w których nie są przewidziane ferie szkolne, przysługuje prawo do urlopu wypoczynkowego w wymiarze 35 dni roboczych w czasie ustalonym w planie urlopów.

3a. Nauczycielowi, który w ramach jednego stosunku pracy realizuje obowiązki nauczyciela szkoły, o której mowa w ust. 1, oraz szkoły, o której mowa w ust. 3, przysługuje prawo do urlopu wypoczynkowego określonego dla nauczyciela szkoły,

w której nauczyciel realizuje większą liczbę godzin zajęć, a w przypadku realizowania w tych szkołach równej liczby godzin zajęć nauczycielowi przysługuje prawo do urlopu wypoczynkowego określonego dla nauczyciela szkoły, o której mowa w ust. 1.

4. W ramach ustalonego w ust. 1 wymiaru urlopu wypoczynkowego nauczyciel ma prawo do nieprzerwanego co najmniej czterotygodniowego urlopu wypoczynkowego.

5. Nauczyciel zatrudniony przez cały okres trwania zajęć w danym roku szkolnym w szkole, w której w organizacji pracy przewidziano ferie szkolne, ma prawo do urlopu wypoczynkowego w wymiarze i na zasadach określonych w ust. 1. Nauczyciel zatrudniony przez okres krótszy niż 10 miesięcy w szkole, w której w organizacji pracy przewidziano ferie szkolne, ma prawo do urlopu wypoczynkowego w wymiarze proporcjonalnym do określonego w umowie okresu prowadzenia zajęć.

5a. Nauczyciel zatrudniony w szkole, w której nie są przewidziane ferie szkolne, w przypadku nawiązania lub ustania stosunku pracy w trakcie roku kalendarzowego, ma prawo do urlopu wypoczynkowego w wymiarze proporcjonalnym do okresu przepracowanego, zgodnie z odrębnymi przepisami.

5b. Przepis ust. 5a stosuje się odpowiednio do dyrektora i wicedyrektora szkoły oraz nauczyciela zajmującego inne stanowisko kierownicze w szkole, a także nauczyciela, który przez okres co najmniej 10 miesięcy pełni obowiązki kierownicze w zastępstwie nauczyciela, któremu powierzono stanowisko kierownicze.

Art. 65. Nauczyciel zatrudniony w szkole, w której w organizacji pracy przewidziano ferie szkolne, uzyskuje prawo do pierwszego urlopu w ostatnim dniu poprzedzającym ferie szkolne, a prawo do drugiego i dalszych urlopów – w każdym następnym roku kalendarzowym.

Art. 66. 1. W razie niewykorzystania urlopu wypoczynkowego w całości lub części w okresie ferii szkolnych z powodu niezdolności do pracy wywołanej chorobą lub odosobnieniem w związku z chorobą zakaźną, urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopu ojcowskiego, urlopu rodzicielskiego, urlopu dla poratowania zdrowia, odbywania ćwiczeń wojskowych albo krótkotrwałego przeszkolenia wojskowego – nauczycielowi przysługuje urlop w ciągu roku szkolnego, w wymiarze uzupełniającym do 8 tygodni.

2. W razie niewykorzystania przysługującego urlopu wypoczynkowego z powodu rozwiązania lub wygaśnięcia stosunku pracy, powołania do zasadniczej służby wojskowej albo do odbywania zastępczo obowiązku tej służby, do okresowej służby wojskowej lub do odbywania długotrwałego przeszkolenia wojskowego – nauczycielowi przysługuje ekwiwalent pieniężny za okres niewykorzystanego urlopu, nie więcej jednak niż za 8 tygodni w odniesieniu do nauczycieli, o których mowa w art. 64 ust. 1, a nie więcej niż za 35 dni roboczych w odniesieniu do nauczycieli, o których mowa w art. 64 ust. 2a i 3.

3. (uchylony)

Art. 66a. 1. Jeżeli nauczyciel szkoły, o której mowa w art. 64 ust. 3, nie może rozpocząć urlopu wypoczynkowego w ustalonym terminie z przyczyn usprawiedliwiających nieobecność w pracy, a w szczególności z powodu:

- 1) czasowej niezdolności do pracy wskutek choroby,
- 2) odosobnienia w związku z chorobą zakaźną,
- 3) powołania na ćwiczenia wojskowe lub na przeszkolenie wojskowe albo stawienia się do pełnienia terytorialnej służby wojskowej rotacyjnie, na czas do 3 miesięcy,
- 4) urlopu macierzyńskiego,
- 5) urlopu dla poratowania zdrowia

– urlop wypoczynkowy ulega przesunięciu na termin późniejszy.

2. Część urlopu wypoczynkowego niewykorzystaną z powodu:

- 1) czasowej niezdolności do pracy wskutek choroby,
- 2) odosobnienia w związku z chorobą zakaźną,
- 3) odbywania ćwiczeń wojskowych lub przeszkolenia wojskowego albo pełnienia terytorialnej służby wojskowej rotacyjnie, przez czas do 3 miesięcy,
- 4) urlopu macierzyńskiego,
- 5) urlopu dla poratowania zdrowia

– udziela się w terminie późniejszym.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do dyrektora i wicedyrektora szkoły oraz nauczyciela pełniącego inne stanowisko kierownicze w szkole, a także nauczyciela, który przez okres co najmniej 10 miesięcy pełni obowiązki kierownicze w zastępstwie nauczyciela, któremu powierzono stanowisko kierownicze.

Art. 67. 1. Za czas urlopu wypoczynkowego nauczycielowi przysługuje wynagrodzenie, jakie by otrzymał, gdyby w tym czasie pracował. Wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe i zajęcia dodatkowe oblicza się na podstawie przeciętnego wynagrodzenia z okresu wszystkich miesięcy danego roku szkolnego, poprzedzających miesiąc rozpoczęcia urlopu, a jeżeli okres zatrudnienia jest krótszy od roku szkolnego – z tego okresu.

2. Jeżeli wysokość wynagrodzenia stanowiącego podstawę obliczenia wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe i zajęcia dodatkowe uległa zmianie w okresie, z którego oblicza się wynagrodzenie za urlop, lub w miesiącu wykorzystywania urlopu, wynagrodzenie to ulega przeliczeniu.

3. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw pracy, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady ustalania wynagrodzenia oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy.

Art. 67a. 1. Z wnioskiem o udzielenie urlopu wychowawczego nauczyciel występuje do organu, który nawiązał z nim stosunek pracy.

2. Wniosek o udzielenie urlopu wychowawczego powinien być zgłoszony co najmniej na 1 miesiąc przed wskazanym terminem rozpoczęcia tego urlopu.

3. Termin zakończenia urlopu wychowawczego powinien przypadać na dzień poprzedzający rozpoczęcie roku szkolnego; w takim przypadku termin udzielonego urlopu ulega odpowiedniemu skróceniu, a na wniosek nauczyciela – odpowiedniemu przedłużeniu.

4. Przepis ust. 3 nie ma zastosowania, jeżeli urlop wychowawczy został udzielony w wymiarze nieprzekraczającym 1 miesiąca.

Art. 67b. Nauczyciel może zrezygnować z udzielonego mu urlopu wychowawczego:

- 1) w każdym czasie – za zgodą organu udzielającego urlopu;
- 2) z początkiem roku szkolnego – po uprzednim zawiadomieniu organu udzielającego urlopu, co najmniej na 3 miesiące przed zamierzonym terminem podjęcia pracy.

Art. 67c. 1. W przypadku wykorzystywania urlopu wychowawczego nauczyciel nabywa prawo do urlopu wypoczynkowego z dniem rozpoczęcia ferii szkolnych przypadających po zakończeniu urlopu wychowawczego.

2. Nauczycielowi, który w związku z rozpoczęciem urlopu wychowawczego nie mógł wykorzystać przypadającego w okresie letnich ferii szkolnych urlopu wypoczynkowego, do którego nabył prawo – termin zakończenia urlopu wychowawczego powinien przypadać na koniec zajęć szkolnych.

Art. 67d. 1. Nauczyciel uprawniony do urlopu wychowawczego może złożyć dyrektorowi szkoły pisemny wniosek o obniżenie jego wymiaru czasu pracy oraz odpowiednio obniżenie wymiaru zatrudnienia do wymiaru nie niższego niż połowa pełnego wymiaru zatrudnienia w okresie, w którym mógłby korzystać z takiego urlopu. Dyrektor szkoły jest obowiązany uwzględnić wniosek nauczyciela.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, składa się na 21 dni przed rozpoczęciem wykonywania pracy w obniżonym wymiarze zatrudnienia. Do wniosku dołącza się dokumenty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 186^{8a} Kodeksu pracy. Jeżeli wniosek został złożony bez zachowania terminu, dyrektor szkoły obniża wymiar zatrudnienia nie później niż z upływem 21 dni od dnia złożenia wniosku.

3. W przypadku nauczycieli szkół, w których organizacji pracy przewidziano ferie szkolne, obniżenie wymiaru zatrudnienia może nastąpić bezpośrednio po zaprzestaniu korzystania przez nauczyciela lub drugiego rodzica lub opiekuna dziecka z urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopu rodzicielskiego lub urlopu wychowawczego, a w innych przypadkach – z początkiem roku szkolnego.

4. Jeżeli oboje rodzice lub opiekunowie dziecka są zatrudnieni, z uprawnienia, o którym mowa w ust. 1, może korzystać jedno z nich.

5. Skorzystanie z uprawnienia, o którym mowa w ust. 1, nie powoduje zmiany podstawy nawiązania stosunku pracy z nauczycielem.

Art. 67e. 1. Nauczycielowi wychowującemu przynajmniej jedno dziecko w wieku do 14 lat przysługuje w ciągu roku kalendarzowego zwolnienie od pracy w wymiarze 2 dni, z zachowaniem prawa do wynagrodzenia.

2. Prawo do zasiłku za czas nieobecności w pracy z powodu konieczności sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem regulują odrębne przepisy.

3. Jeżeli oboje rodzice lub opiekunowie dziecka są zatrudnieni, z uprawnienia, o którym mowa w ust. 1, może korzystać jedno z nich.

Art. 68. 1. Nauczycielowi zatrudnionemu w pełnym wymiarze zajęć przysługuje urlop płatny dla dalszego kształcenia się oraz inne ulgi i świadczenia związane z tym kształceniem. Nauczyciel może otrzymać urlop płatny lub bezpłatny dla celów naukowych, artystycznych, oświatowych, a bezpłatny z innych ważnych przyczyn.

2. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady udzielania urlopów, ulg i świadczeń, o których mowa w ust. 1, oraz organy uprawnione do ich udzielania, uwzględniając w szczególności:

- 1) płatne urlopy szkoleniowe dla nauczycieli odbywających studia wyższe oraz kształcących się w zakładach kształcenia nauczycieli;
- 2) udzielanie przez organy prowadzące szkoły i dyrektorów szkół pomocy nauczycielom kształcącym się;
- 3) udzielanie nauczycielom kształcącym się poza miejscem zamieszkania świadczeń związanych z przejazdami, zakwaterowaniem i wyżywieniem.

Art. 69. 1. (uchylony)

2. W razie gdy czas pracy kobiety karmiącej dziecko wynosi ponad 4 godziny ciągłej pracy dziennie, przysługuje jej prawo korzystania z jednej godziny przerwy wliczanej do czasu pracy.

Art. 70. 1. Nauczycielowi zatrudnionemu na podstawie mianowania, który wniósł podanie o przeniesienie do miejscowości będącej miejscem stałego zamieszkania współmałżonka, jeżeli podanie o przeniesienie nie może być uwzględnione z powodu niemożności zatrudnienia go w zawodzie nauczycielskim w miejscu stałego zamieszkania współmałżonka, dyrektor szkoły udziela urlopu bezpłatnego.

2. Okres urlopu bezpłatnego, o którym mowa w ust. 1, nie może przekroczyć 2 lat. Jeżeli w tym okresie nauczyciel nie podjął ponownie pracy, stosunek pracy ulega rozwiązaniu.

Rozdział 7a

Finansowanie kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli

Art. 70a. 1. W budżetach organów prowadzących szkoły wyodrębnia się środki na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli, z uwzględnieniem szkoleń branżowych – w wysokości 0,8% planowanych rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli, z zastrzeżeniem ust. 2.

2. Przepis ust. 1 nie obejmuje finansowania publicznych placówek doskonalenia nauczycieli i bibliotek pedagogicznych prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego.

3. Podziału środków, o których mowa w ust. 1, dokonuje się po zasięgnięciu opinii zakładowych organizacji związkowych będących jednostkami organizacyjnymi organizacji związkowych reprezentatywnych w rozumieniu ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego albo jednostkami organizacyjnymi organizacji związkowych wchodzących w skład organizacji związkowych reprezentatywnych w rozumieniu ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego, zrzeszających nauczycieli.

3a. Ze środków na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli, o których mowa w ust. 1, dofinansowuje się:

- 1) koszty udziału nauczycieli w seminariach, konferencjach, wykładach, warsztatach, szkoleniach, studiach podyplomowych oraz innych formach doskonalenia zawodowego nauczycieli prowadzonych odpowiednio przez placówki doskonalenia nauczycieli, szkoły wyższe oraz inne podmioty, których zadania statutowe obejmują doskonalenie zawodowe nauczycieli;
- 2) koszty udziału nauczycieli w formach kształcenia nauczycieli prowadzonych przez szkoły wyższe i placówki doskonalenia nauczycieli;
- 3) wspomaganie szkół oraz sieci współpracy i samokształcenia dla nauczycieli prowadzonych przez placówki doskonalenia nauczycieli, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, w tym poradnie specjalistyczne i biblioteki pedagogiczne;
- 4) koszty udziału nauczycieli, o których mowa w art. 70c ust. 1, w szkoleniach branżowych;

5) koszty konsultacji i innych form doskonalenia zawodowego nauczycieli, prowadzonych przez konsultantów, o których mowa w art. 9g ust. 11a pkt 5 lit. c, artystów o znaczącym dorobku artystycznym lub dydaktycznym lub specjalistów w danym zakresie sztuki albo nauki, dla nauczycieli zajęć edukacyjnych artystycznych w szkołach artystycznych.

4. W budżetach wojewodów wyodrębnia się środki na wspieranie organizacji doradztwa metodycznego na obszarze województwa, w łącznej wysokości 12 400 średnich wynagrodzeń nauczyciela dyplomowanego.

5. Środki na realizację zadania, o którym mowa w ust. 4, w budżetach poszczególnych wojewodów wyodrębnia się w wysokości proporcjonalnej do liczby nauczycieli zatrudnionych w województwie, ustalonej na podstawie danych systemu informacji oświatowej.

6. Ze środków, o których mowa w ust. 4, wojewoda udziela jednostkom samorządu terytorialnego prowadzącym placówki doskonalenia nauczycieli zatrudniające doradców metodycznych, o których mowa w art. 183 ust. 4 ustawy – Prawo oświatowe, dotacji na finansowanie wydatków związanych z zatrudnieniem nauczycieli w celu realizacji zadań doradcy metodycznego. Przekazanie dotacji następuje na podstawie umowy.

7. W budżecie ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania wyodrębnia się środki na realizację ogólnokrajowych zadań w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli, w łącznej wysokości 2700 średnich wynagrodzeń nauczyciela dyplomowanego, z zastrzeżeniem ust. 8.

8. Przepis ust. 7 nie obejmuje finansowania publicznych placówek doskonalenia nauczycieli o zasięgu ogólnokrajowym prowadzonych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

8a. Ze środków, o których mowa w ust. 7, dofinansowuje się:

- 1) centralne programy kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli;
- 2) zadania w zakresie kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli, zlecane szkołom wyższym lub innym podmiotom.

9. (uchylony)

Art. 70b. (uchylony)

Art. 70c. 1. Nauczyciele teoretycznych przedmiotów zawodowych i nauczyciele praktycznej nauki zawodu, zatrudnieni w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe w rozumieniu art. 4 pkt 28a lit. a ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, oraz placówkach i centrach, o których mowa w art. 2 pkt 4 tej ustawy, są obowiązani doskonalić umiejętności i kwalifikacje zawodowe potrzebne do wykonywania pracy poprzez uczestniczenie w szkoleniach branżowych realizowanych w trzyletnich cyklach, w łącznym wymiarze 40 godzin w cyklu.

2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy nauczycieli:

- 1) prowadzących działalność gospodarczą związaną z nauczaniem zawodem albo indywidualne gospodarstwo rolne, którego działalność jest związana z nauczaniem zawodem, lub
- 2) zatrudnionych u pracodawców na stanowiskach związanych z nauczaniem zawodem, lub
- 3) zatrudnionych w indywidualnych gospodarstwach rolnych, których działalność jest związana z nauczaniem zawodem.

3. Za spełnienie obowiązku, o którym mowa w ust. 1, uznaje się również odpowiednio udział nauczycieli teoretycznych przedmiotów zawodowych oraz nauczycieli praktycznej nauki zawodu, o których mowa w ust. 1, w formach doskonalenia zawodowego realizowanych u pracodawców w ramach regionalnych programów operacyjnych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057).

4. Szkolenia branżowe organizuje dyrektor szkoły, placówki lub centrum, o których mowa w ust. 1. W przypadku nauczyciela zatrudnionego w więcej niż jednej szkole lub placówce szkolenia branżowe organizuje dyrektor szkoły lub placówki wskazanej przez nauczyciela jako podstawowe miejsce zatrudnienia.

5. Dyrektor szkoły, placówki lub centrum, o których mowa w ust. 1, kieruje nauczyciela na szkolenie branżowe odpowiednio u pracodawcy lub w indywidualnym gospodarstwie rolnym, z własnej inicjatywy lub na wniosek nauczyciela.

6. Dyrektor szkoły zwalnia nauczyciela odbywającego szkolenie branżowe z całości lub części dnia pracy, na czas niezbędny, aby punktualnie przybyć na szkolenie oraz na czas jego trwania, jeżeli organizacja szkolenia branżowego tego wymaga.

7. Za czas zwolnienia z całości lub części dnia pracy nauczyciel, o którym mowa w ust. 6, zachowuje prawo do wynagrodzenia.

8. Nauczycielowi odbywającemu szkolenie branżowe w innej miejscowości niż miejsce zamieszkania lub miejsce pracy nauczyciela przysługują należności na pokrycie kosztów związanych z podróżą służbową na zasadach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 77⁵ § 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy.

9. Nauczyciel, w terminie 30 dni od dnia zakończenia szkolenia branżowego, przedkłada dyrektorowi szkoły, placówki lub centrum, o których mowa w ust. 1, informację o zakresie i wymiarze odbytego szkolenia branżowego, potwierdzoną przez pracodawcę lub osobę prowadzącą indywidualne gospodarstwo rolne.

10. Nauczyciel skierowany na szkolenie branżowe, który bez uzasadnionych przyczyn nie podejmie szkolenia albo je przerwie, jest obowiązany do zwrotu kosztów, o których mowa w ust. 8, poniesionych przez szkołę, placówkę lub centrum, o których mowa w ust. 1.

11. Koszty szkolenia branżowego mogą być finansowane:

- 1) przez pracodawców lub osoby prowadzące indywidualne gospodarstwa rolne, lub
- 2) ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego, o którym mowa w art. 69a ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2021 r. poz. 1100, 1162 i 1621), na zasadach dotyczących kursów, lub
- 3) ze środków wyodrębnionych w budżetach organów prowadzących szkoły, o których mowa w art. 70a ust. 1, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 70d, lub
- 4) ze środków pochodzących z programów edukacyjnych Unii Europejskiej.

12. W przypadku realizacji szkoleń branżowych w wymiarze większym niż 40 godzin w trzyletnim cyklu, źródłem finansowania tych szkoleń nie mogą być środki, o których mowa w ust. 11 pkt 2 i 3.

Art. 70d. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) rodzaje wydatków związanych z organizacją i prowadzeniem doskonalenia zawodowego nauczycieli, które mogą być dofinansowywane ze środków, o których mowa w art. 70a ust. 1,
  - 2) warunki, tryb i kryteria przyznawania środków, o których mowa w art. 70a ust. 1,
  - 3) szczegółowe cele szkolenia branżowego oraz tryb i warunki kierowania nauczycieli na szkolenia branżowe
- uwzględniając kompetencje organów wymienionych w art. 70a ust. 1 oraz dyrektorów szkół w zakresie planowania i wydatkowania środków na doskonalenie zawodowe nauczycieli, a także konieczność organizacji doskonalenia zawodowego nauczycieli w sposób służący podnoszeniu jakości pracy szkół oraz efektywnego gospodarowania środkami przeznaczonymi na doskonalenie zawodowe nauczycieli i środkami na finansowanie kosztów szkoleń branżowych pochodzącymi z innych źródeł.

Rozdział 8

Ochrona zdrowia

Art. 71. (uchylony)

Art. 72. 1. Niezależnie od przysługującego nauczycielowi i członkom jego rodziny prawa do świadczeń z ubezpieczenia zdrowotnego, organy prowadzące szkoły przeznaczają corocznie w budżetach odpowiednie środki finansowe z przeznaczeniem na pomoc zdrowotną dla nauczycieli korzystających z opieki zdrowotnej oraz określają rodzaje świadczeń przyznawanych w ramach tej pomocy oraz warunki i sposób ich przyznawania.

2. (uchylony)

3. (uchylony)

4. Uprawnienia, o których mowa w ust. 1, zachowują nauczyciele po przejściu na emeryturę, rentę lub nauczycielskie świadczenie kompensacyjne bez względu na datę przejścia na emeryturę, rentę lub nauczycielskie świadczenie kompensacyjne.

Art. 73. 1. Nauczycielowi zatrudnionemu w pełnym wymiarze zajęć na czas nieokreślony, po przepracowaniu nieprzerwanie co najmniej 7 lat w szkole w wymiarze nie niższym niż 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć, dyrektor szkoły udziela urlopu dla poratowania zdrowia:

- 1) w celu przeprowadzenia zaleconego leczenia:
  - a) choroby zagrażającej wystąpieniem choroby zawodowej lub
  - b) choroby, w której powstaniu czynniki środowiska pracy lub sposób wykonywania pracy odgrywają istotną rolę, lub
- 2) na leczenie uzdrowiskowe lub rehabilitację uzdrowiskową
– w wymiarze nieprzekraczającym jednorazowo roku.

1a. Okres siedmioletniej pracy w szkole, o którym mowa w ust. 1, uważa się za nieprzerwany, jeżeli nauczyciel podjął zatrudnienie w szkole nie później niż w ciągu 3 miesięcy po ustaniu poprzedniego stosunku pracy w tej samej lub innej szkole.

2. Nauczycielowi, któremu do nabycia prawa do emerytury brakuje mniej niż rok, urlop dla poratowania zdrowia nie może być udzielony na okres dłuższy niż do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym nauczyciel nabywa uprawnienia emerytalne.

3. Do okresu siedmioletniej pracy w szkole, o którym mowa w ust. 1, wlicza się okresy czasowej niezdolności do pracy wskutek choroby oraz urlopu innego niż wypoczynkowy, trwające łącznie nie dłużej niż 6 miesięcy. W przypadku okresu niezdolności do pracy i urlopu trwających dłużej niż 6 miesięcy wymagany okres pracy przedłuża się o ten okres.

4. Okres siedmioletniej pracy w szkole, uzasadniający prawo do urlopu, powinien przypadać bezpośrednio przed datą rozpoczęcia urlopu dla poratowania zdrowia. Wymóg siedmioletniego okresu pracy w szkole dotyczy udzielenia pierwszego urlopu dla poratowania zdrowia.

5. W okresie przebywania na urlopie dla poratowania zdrowia nauczyciel zachowuje prawo do comiesięcznego wynagrodzenia zasadniczego i dodatku za wysługę lat oraz prawo do innych świadczeń pracowniczych, w tym dodatku, o którym mowa w art. 54 ust. 5.

6. W przypadku udzielenia urlopu dla poratowania zdrowia w wymiarze dłuższym niż 30 dni, nauczyciel podlega kontrolnym badaniom lekarskim w celu ustalenia zdolności do wykonywania pracy na dotychczasowym stanowisku.

7. W okresie przebywania na urlopie dla poratowania zdrowia nauczyciel nie może nawiązać stosunku pracy lub podjąć innej działalności zarobkowej. W przypadku stwierdzenia, że w okresie urlopu dla poratowania zdrowia nauczyciel podejmuje inny stosunek pracy lub inną działalność zarobkową, dyrektor szkoły

odwołuje nauczyciela z urlopu, określając termin, w którym nauczyciel obowiązany jest do powrotu do pracy.

8. Nauczycielowi można udzielić kolejnego urlopu dla poratowania zdrowia nie wcześniej niż po upływie roku od dnia zakończenia poprzedniego urlopu dla poratowania zdrowia. Łączny wymiar urlopu dla poratowania zdrowia nauczyciela w okresie całego zatrudnienia nie może przekraczać 3 lat.

9. (uchylony)

10. O potrzebie udzielenia nauczycielowi urlopu dla poratowania zdrowia w celu przeprowadzenia zaleconego leczenia choroby zagrażającej wystąpieniem choroby zawodowej lub choroby, w której powstaniu czynniki środowiska pracy lub sposób wykonywania pracy mogą odgrywać istotną rolę, orzeka lekarz posiadający uprawnienia do wykonywania badań, o których mowa w art. 229 § 1, 2 i 5 Kodeksu pracy, określone w przepisach wydanych na podstawie art. 229 § 8 Kodeksu pracy, wykonujący działalność w jednostce służby medycyny pracy, z którą szkoła zawarła umowę, o której mowa w art. 12 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o służbie medycyny pracy (Dz. U. z 2019 r. poz. 1175), zwany dalej „uprawnionym lekarzem”.

10a. Dyrektor szkoły, na pisemny wniosek nauczyciela o udzielenie urlopu dla poratowania zdrowia, w terminie nie dłuższym niż 7 dni roboczych od dnia złożenia wniosku, wydaje skierowanie na badanie lekarskie przeprowadzane przez uprawnionego lekarza.

10b. Uprawniony lekarz orzeka o potrzebie udzielenia nauczycielowi urlopu dla poratowania zdrowia na podstawie:

- 1) wyników przeprowadzonego przez siebie badania lekarskiego;
- 2) wyników badań dodatkowych lub konsultacji specjalistycznych, których przeprowadzenie uzna za niezbędne;
- 3) dokumentacji medycznej z przebiegu dotychczasowego leczenia.

10c. Uprawniony lekarz wydaje orzeczenie lekarskie o potrzebie udzielenia nauczycielowi urlopu dla poratowania zdrowia, określające czas potrzebny na przeprowadzenie zalecanego leczenia.

10d. Nauczycielowi i dyrektorowi szkoły przysługuje odwołanie od orzeczenia lekarskiego, o którym mowa w ust. 10c, do wojewódzkiego ośrodka medycyny pracy właściwego ze względu na miejsce zamieszkania nauczyciela lub ze względu na siedzibę szkoły. W przypadku gdy orzeczenie lekarskie zostało wydane przez

uprawnionego lekarza zatrudnionego w wojewódzkim ośrodku medycyny pracy, odwołanie od tego orzeczenia wnosi się do instytutu badawczego w dziedzinie medycyny pracy najbliższego ze względu na miejsce zamieszkania nauczyciela lub ze względu na siedzibę szkoły.

10e. Odwołanie wraz z uzasadnieniem wnosi się na piśmie w terminie 14 dni od dnia otrzymania orzeczenia lekarskiego, o którym mowa w ust. 10c, za pośrednictwem uprawnionego lekarza, który wydał to orzeczenie.

10f. Uprawniony lekarz przekazuje odwołanie wraz z kopią dokumentacji badań, o których mowa w ust. 10b, podmiotowi właściwemu do rozpatrzenia odwołania w terminie 7 dni od dnia otrzymania odwołania.

10g. Podmiot właściwy do rozpatrzenia odwołania, w terminie 30 dni od dnia otrzymania odwołania, wydaje orzeczenie lekarskie po przeprowadzeniu badań lekarskich. Orzeczenie to jest ostateczne.

10h. Koszty badań, o których mowa w ust. 10b pkt 1 i 2 oraz ust. 10g, ponosi szkoła.

10i. Dyrektor szkoły udziela nauczycielowi urlopu dla poratowania zdrowia na podstawie orzeczenia lekarskiego.

10j. Urlopu dla poratowania zdrowia na leczenie uzdrowiskowe lub rehabilitację uzdrowiskową dyrektor szkoły udziela na podstawie potwierdzonego skierowania, o którym mowa w art. 33 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1285, 1292 i 1559), na okres ustalony w tym skierowaniu.

11. Minister właściwy do spraw zdrowia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) zakres oraz tryb przeprowadzania badania lekarskiego, w celu udzielenia urlopu dla poratowania zdrowia,
- 2) wzór skierowania, o którym mowa w ust. 10a,
- 3) wzór orzeczenia lekarskiego o potrzebie udzielenia nauczycielowi urlopu dla poratowania zdrowia

– uwzględniając konieczność przyjęcia obiektywnych i niezbędnych kryteriów oceny stanu zdrowia dokonywanej w celu stwierdzenia potrzeby leczenia oraz określenia czasu na jego przeprowadzenie, a także zapewnienia jednolitości stosowanych dokumentów.

Rozdział 9

Dzień Edukacji Narodowej

Art. 74. W dniu rocznicy utworzenia Komisji Edukacji Narodowej, 14 października każdego roku, obchodzony będzie Dzień Edukacji Narodowej. Dzień ten uznaje się za święto wszystkich pracowników oświaty i jest wolny od zajęć lekcyjnych.

Rozdział 10

Odpowiedzialność dyscyplinarna

Art. 75. 1. Nauczyciele podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej za uchybienia godności zawodu nauczyciela lub obowiązkom, o których mowa w art. 6.

2. Za uchybienia przeciwko porządkowi pracy, w rozumieniu art. 108 Kodeksu pracy, wymierza się nauczycielom kary porządkowe zgodnie z Kodeksem pracy.

2a. Kar porządkowych, o których mowa w ust. 2, nie wymierza się za popełnienie czynu naruszającego prawa i dobro dziecka. O podejrzeniu popełnienia przez nauczyciela czynu naruszającego prawa i dobro dziecka dyrektor szkoły, a w przypadku podejrzenia popełnienia takiego czynu przez dyrektora szkoły – organ prowadzący szkołę, zawiadamia rzecznika dyscyplinarnego, o którym mowa w art. 83, nie później niż w terminie 14 dni od dnia powzięcia wiadomości o podejrzeniu popełnienia takiego czynu, chyba że okoliczności bezspornie wskazują, że nie doszło do popełnienia takiego czynu.

3. Ilekroć w niniejszym rozdziale jest mowa o dyrektorze szkoły, należy przez to rozumieć także kierownika szkoły polskiej, o której mowa w art. 4 pkt 29d ustawy – Prawo oświatowe.

Art. 76. 1. Karami dyscyplinarnymi dla nauczycieli są:

- 1) nagana z ostrzeżeniem;
- 2) zwolnienie z pracy;
- 3) zwolnienie z pracy z zakazem przyjmowania ukaranego do pracy w zawodzie nauczyciela w okresie 3 lat od ukarania;
- 4) wydalenie z zawodu nauczyciela.

2. Kary dyscyplinarne wymierza komisja dyscyplinarna.

3. Wymierzenie kary dyscyplinarnej, o której mowa w ust. 1 pkt 4, jest równoznaczne z zakazem przyjmowania ukaranego do pracy w zawodzie nauczyciela.

4. Rozwiązanie stosunku pracy po popełnieniu czynu stanowiącego podstawę odpowiedzialności dyscyplinarnej nie stanowi przeszkody do wszczęcia i prowadzenia postępowania dyscyplinarnego oraz wymierzenia kary dyscyplinarnej.

5. Odpis prawomocnego orzeczenia o ukaraniu karą dyscyplinarną wraz z uzasadnieniem włącza się do akt osobowych nauczyciela.

Art. 77. 1. W sprawach dyscyplinarnych nauczycieli orzekają komisje dyscyplinarne:

- 1) w pierwszej instancji:
  - a) komisja dyscyplinarna przy wojewodzie właściwa dla nauczycieli wszystkich szkół funkcjonujących na terenie województwa,
  - b) komisja dyscyplinarna przy ministrze właściwym do spraw oświaty i wychowania właściwa dla nauczycieli, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1a;
- 2) w drugiej instancji:
  - a) odwoławcza komisja dyscyplinarna przy ministrze właściwym do spraw oświaty i wychowania,
  - b) odwoławcza komisja dyscyplinarna przy ministrze właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

2. Właściwość miejscową komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji, o której mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a, ustala się według miejsca zatrudnienia nauczyciela w chwili popełnienia czynu stanowiącego podstawę odpowiedzialności dyscyplinarnej.

3. Komisja dyscyplinarna pierwszej instancji składa się z co najmniej 5 członków.

4. Odwoławcza komisja dyscyplinarna składa się z co najmniej 10 członków.

5. Komisję dyscyplinarną powołuje się na okres czteroletniej kadencji.

Art. 78. 1. Członkiem komisji dyscyplinarnej może być nauczyciel:

- 1) który posiada stopień nauczyciela mianowanego albo dyplomowanego;
- 2) który posiada co najmniej pięcioletni staż pracy pedagogicznej w przedszkolu, szkole lub placówce, publicznej lub niepublicznej, lub innych jednostkach organizacyjnych, o których mowa w art. 1 ust. 1;

- 3) który ma pełną zdolność do czynności prawnych i korzysta z praw publicznych;
- 4) który nie był skazany prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 5) który nie był prawomocnie ukarany karą dyscyplinarną;
- 6) wobec którego nie toczy się postępowanie karne w sprawie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub postępowanie dyscyplinarne;
- 7) który posiada nieposzlakowaną opinię.

2. Członków komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji, o której mowa w art. 77 ust. 1 pkt 1 lit. a, oraz członków odwoławczej komisji dyscyplinarnej powołuje, odwołuje oraz ustala ich liczbę, w drodze zarządzenia, odpowiednio wojewoda, minister właściwy do spraw oświaty i wychowania lub minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

3. Kandydatów na członków:

- 1) komisji dyscyplinarnych pierwszej instancji mogą zgłaszać:
  - a) rady pedagogiczne szkół objętych właściwością danej komisji dyscyplinarnej, spośród nauczycieli zatrudnionych w danej szkole,
  - b) organy sprawujące nadzór pedagogiczny, spośród pracowników zatrudnionych w tych organach,
  - c) organy właściwych wojewódzkich struktur reprezentatywnych związków zawodowych zrzeszających nauczycieli w rozumieniu ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego;
- 2) odwoławczej komisji dyscyplinarnej mogą zgłaszać:
  - a) organy sprawujące nadzór pedagogiczny spośród pracowników zatrudnionych w tych organach oraz nauczycieli zatrudnionych w szkołach objętych właściwością danego organu spośród kandydatów zgłoszonych przez rady pedagogiczne tych szkół,
  - b) organy reprezentatywnych związków zawodowych zrzeszających nauczycieli w rozumieniu ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego.

4. Organ zgłaszający kandydata na członka komisji dyscyplinarnej przedstawia uzasadnienie rekomendujące daną osobę do pełnienia obowiązków członka komisji dyscyplinarnej.

5. Członków komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji, o której mowa w art. 77 ust. 1 pkt 1 lit. b, powołuje, odwołuje oraz ustala ich liczbę, w drodze zarządzenia, minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, spośród:

- 1) pracowników urzędu obsługującego tego ministra;
- 2) pracowników jednostek podległych temu ministrowi;
- 3) nauczycieli, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1a.

6. Obowiązków członka komisji dyscyplinarnej nie można pełnić dłużej niż przez dwie pełne następujące po sobie kadencje.

Art. 79. 1. Członka komisji dyscyplinarnej odwołuje się przed upływem kadencji komisji w przypadku złożenia rezygnacji albo niespełniania warunków, o których mowa w art. 78 ust. 1.

2. Członka komisji dyscyplinarnej można odwołać przed upływem kadencji komisji w przypadku:

- 1) niewykonywania przez niego obowiązków członka komisji dyscyplinarnej;
- 2) zachowania uchybiającego godności członka komisji dyscyplinarnej.

3. W przypadku śmierci członka komisji dyscyplinarnej albo odwołania członka komisji dyscyplinarnej przed upływem kadencji komisji, organ, przy którym działa komisja dyscyplinarna, może powołać w jej skład nowego członka komisji dyscyplinarnej na okres do końca kadencji komisji. Przepisy art. 78 ust. 3 i 4 stosuje się.

4. Członek komisji dyscyplinarnej przechodzący w czasie trwania kadencji komisji na emeryturę, rentę lub nauczycielskie świadczenie kompensacyjne pełni swoje obowiązki do końca kadencji komisji.

5. Wykonywanie zadań w komisji dyscyplinarnej przez jej członków jest traktowane na równi z wykonywaniem obowiązków pracowniczych.

6. Szkoła lub organ zatrudniający nauczyciela powołanego na członka komisji dyscyplinarnej udziela mu zwolnienia od pracy na czas niezbędny do pełnienia funkcji w komisji.

Art. 80. 1. Organ, przy którym działa komisja dyscyplinarna, powołuje spośród członków komisji dyscyplinarnej przewodniczącego komisji oraz co najmniej dwóch jego zastępców.

2. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania powołuje przewodniczącego komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji, o której mowa w art. 77 ust. 1 pkt 1 lit. b, oraz jego zastępców spośród członków tej komisji, będących pracownikami urzędu obsługującego tego ministra lub jednostek podległych temu ministrowi.

Art. 81. 1. Komisja dyscyplinarna pierwszej instancji orzeka w składzie 3 członków.

2. Odwoławcza komisja dyscyplinarna orzeka w składzie:

- 1) 3 członków, jeżeli komisja dyscyplinarna pierwszej instancji wydała orzeczenie o ukaraniu karą dyscyplinarną, o której mowa w art. 76 ust. 1 pkt 1–3;
- 2) 5 członków, jeżeli komisja dyscyplinarna pierwszej instancji wydała orzeczenie o ukaraniu karą dyscyplinarną, o której mowa w art. 76 ust. 1 pkt 4.

3. Do składu orzekającego komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji, o której mowa w art. 77 ust. 1 pkt 1 lit. a, wchodzi co najmniej jeden nauczyciel zatrudniony w szkole tego samego typu, a do składu odwoławczej komisji dyscyplinarnej – co najmniej dwóch nauczycieli zatrudnionych w szkole tego samego typu co nauczyciel, którego dotyczy postępowanie.

4. Do składu orzekającego komisji dyscyplinarnej nie mogą być wyznaczeni członkowie komisji, którzy poprzednio brali udział w sprawie w jakimkolwiek charakterze.

5. Przewodniczący komisji dyscyplinarnej wyznacza skład orzekający w danej sprawie, w tym przewodniczącego składu orzekającego.

6. Przewodniczący komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji, o której mowa w art. 77 ust. 1 pkt 1 lit. b, może wyznaczyć inne miejsce posiedzenia składu orzekającego niż siedziba komisji, w tym za granicą.

Art. 82. 1. Członek składu orzekającego podlega wyłączeniu od udziału w rozpoznawaniu sprawy, jeżeli:

- 1) sprawa dotyczy go bezpośrednio;
- 2) jest lub był małżonkiem obwinionego, jego obrońcy lub rzecznika dyscyplinarnego;

- 3) jest krewnym, powinowatym w linii prostej lub przelozonym obwinionego, jego obrońcy lub rzecznika dyscyplinarnego albo pozostaje z nimi w stosunku przysposobienia lub w służbowej zależności od nich;
- 4) był świadkiem czynu, którego dotyczy postępowanie.

2. Wyłączenie członka składu orzekającego od udziału w rozpoznawaniu sprawy może nastąpić również na uzasadniony wniosek członka składu orzekającego, rzecznika dyscyplinarnego, obwinionego lub jego obrońcy, jeżeli zostanie uprawdopodobnione istnienie między nim a rzecznikiem dyscyplinarnym, obwinionym lub jego obrońcą okoliczności, które mogą wywołać wątpliwości co do jego bezstronności.

3. Wniosek o wyłączenie członka składu orzekającego może być zgłoszony do czasu zamknięcia postępowania dowodowego w czasie rozprawy.

4. O wyłączeniu członka składu orzekającego decyduje przewodniczący komisji dyscyplinarnej.

Art. 83. 1. Organ, przy którym działa komisja dyscyplinarna, powołuje rzecznika dyscyplinarnego i co najmniej dwóch jego zastępców, spośród pracowników urzędu obsługującego ten organ.

2. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania, przy którym działa komisja dyscyplinarna pierwszej instancji, o której mowa w art. 77 ust. 1 pkt 1 lit. b, powołuje rzecznika dyscyplinarnego oraz jego zastępców spośród pracowników urzędu obsługującego tego ministra lub jednostek podległych temu ministrowi.

3. Rzecznik dyscyplinarny i jego zastępcy są związani poleceniami organu, który ich powołał.

4. Organ, przy którym działa komisja dyscyplinarna, może odwołać rzecznika dyscyplinarnego i jego zastępców w każdym czasie z ważnych powodów.

5. Wykonywanie zadań przez rzecznika dyscyplinarnego i jego zastępców jest traktowane na równi z wykonywaniem obowiązków pracowniczych.

Art. 84. 1. Rzecznik dyscyplinarny podlega wyłączeniu od udziału w sprawie, jeżeli sprawa dotyczy go bezpośrednio, jego małżonka, krewnego lub powinowatego w linii prostej albo osoby pozostającej z nim w stosunku przysposobienia.

2. Rzecznik dyscyplinarny może zostać wyłączony od udziału w sprawie, jeżeli zostanie uprawdopodobnione, że między nim a nauczycielem, którego dotyczy

postępowanie wyjaśniające, lub jego obrońcą zachodzą okoliczności niewymienione w ust. 1, które mogą wywołać wątpliwość co do jego bezstronności.

3. O wyłączeniu rzecznika dyscyplinarnego decyduje organ, który go powołał. Obowiązki wyłączonego rzecznika dyscyplinarnego wykonuje jego zastępca.

4. Czynności rzecznika dyscyplinarnego, który został wyłączony od udziału w sprawie, dokonane zanim nastąpiło wyłączenie, pozostają w mocy. Organ, który powołał rzecznika dyscyplinarnego, lub komisja dyscyplinarna może postanowić o ponownym przeprowadzeniu określonych czynności.

Art. 85. 1. Rzecznik dyscyplinarny powołany przy komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji wszczyna postępowanie wyjaśniające na polecenie organu, który go powołał.

2. O wszczęciu postępowania wyjaśniającego rzecznik dyscyplinarny zawiadamia nauczyciela, którego dotyczy to postępowanie, oraz dyrektora szkoły, w której nauczyciel jest zatrudniony, a w przypadku nauczyciela pełniącego funkcję dyrektora szkoły – tego nauczyciela oraz organ prowadzący szkołę. O wszczęciu postępowania wyjaśniającego dotyczącego czynu naruszającego prawa i dobro dziecka rzecznik dyscyplinarny zawiadamia także Rzecznika Praw Dziecka.

3. Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego, nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia wszczęcia tego postępowania, rzecznik dyscyplinarny, za zgodą organu, który go powołał, kieruje do komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji wnioski o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego albo wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania wyjaśniającego.

3a. Jeżeli nauczyciel, którego dotyczy postępowanie wyjaśniające, z powodu nieobecności w pracy nie ma możliwości złożenia wyjaśnień, bieg terminu, o którym mowa w ust. 3, ulega zawieszeniu do dnia jego stawienia się do pracy.

4. Postanowienie o umorzeniu postępowania wyjaśniającego wydaje się, jeżeli:

- 1) postępowanie wyjaśniające nie potwierdziło popełnienia przez nauczyciela czynu uchybiającego godności zawodu nauczyciela lub obowiązkom, o których mowa w art. 6;
- 2) za popełniony czyn nauczyciel został ukarany karą porządkową zgodnie z art. 108 Kodeksu pracy, chyba że popełniony czyn narusza prawa i dobro dziecka;

- 3) nauczyciel, w chwili popełnienia zarzucanego czynu, nie był zatrudniony na stanowisku nauczyciela w jednostkach organizacyjnych, o których mowa w art. 1 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 1a i 2;
- 4) nauczyciel zmarł;
- 5) postępowanie dyscyplinarne co do tego samego czynu tej samej osoby zostało prawomocnie zakończone lub wcześniej wszczęte toczy się;
- 6) nastąpiło przedawnienie odpowiedzialności dyscyplinarnej.

5. Na postanowienie o umorzeniu postępowania wyjaśniającego nauczycielowi, którego dotyczy to postępowanie, oraz dyrektorowi szkoły, w której nauczyciel jest zatrudniony, a w przypadku nauczyciela pełniącego funkcję dyrektora szkoły – temu nauczycielowi oraz organowi prowadzącemu szkołę, służy zażalenie do komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia. Na postanowienie o umorzeniu postępowania wyjaśniającego dotyczącego czynu naruszającego prawa i dobro dziecka Rzecznikowi Praw Dziecka służy zażalenie do komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji w terminie 14 dni od dnia doręczenia postanowienia.

6. Postanowienie komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji jest ostateczne.

Art. 85a. 1. Komisje dyscyplinarne są niezawisłe w zakresie orzekania.

2. Jeżeli w sprawie będącej przedmiotem postępowania dyscyplinarnego zapadł prawomocny skazujący wyrok sądowy, komisja dyscyplinarna jest związana ustaleniami sądu w zakresie winy.

3. Komisja dyscyplinarna orzeka na rozprawie lub na posiedzeniu niejawnym.

4. Rozstrzygnięcia komisji dyscyplinarnej zapadają w formie orzeczeń i postanowień. Orzeczenie co do istoty sprawy może być wydane wyłącznie na rozprawie.

5. Orzeczenia i postanowienia zapadają zwykłą większością głosów.

6. Orzeczenia komisji dyscyplinarnych wydane na rozprawie są ogłaszane jawnie.

Art. 85b. 1. Komisja dyscyplinarna pierwszej instancji wydaje:

- 1) postanowienie o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego albo
- 2) postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, jeżeli:

- a) postępowanie wyjaśniające nie potwierdziło popełnienia przez nauczyciela zarzucanego mu czynu,
- b) zarzucany czyn nie zawiera znamion uchybienia godności zawodu nauczyciela lub obowiązkom, o których mowa w art. 6,
- c) za popełniony czyn nauczyciel został ukarany karą porządkową zgodnie z art. 108 Kodeksu pracy, chyba że popełniony czyn narusza prawa i dobro dziecka,
- d) nauczyciel, w chwili popełnienia zarzucanego czynu, nie był zatrudniony na stanowisku nauczyciela w jednostkach organizacyjnych, o których mowa w art. 1 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 1a i 2,
- e) nauczyciel zmarł,
- f) postępowanie dyscyplinarne co do tego samego czynu tej samej osoby zostało prawomocnie zakończone lub wcześniej wszczęte toczy się,
- g) nastąpiło przedawnienie odpowiedzialności dyscyplinarnej.

2. Na postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego nauczycielowi, którego dotyczy wnioski o wszczęcie tego postępowania, oraz dyrektorowi szkoły, w której nauczyciel jest zatrudniony, a w przypadku nauczyciela pełniącego funkcję dyrektora szkoły – temu nauczycielowi oraz organowi prowadzącemu szkołę, służy zażalenie do odwoławczej komisji dyscyplinarnej w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia. Na postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego dotyczącego czynu naruszającego prawa i dobro dziecka Rzecznikowi Praw Dziecka służy zażalenie do odwoławczej komisji dyscyplinarnej w terminie 14 dni od dnia doręczenia postanowienia.

3. Postanowienie odwoławczej komisji dyscyplinarnej jest ostateczne.

Art. 85c. 1. Za obwinionego uważa się nauczyciela, któremu doręczono postanowienie o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego.

2. Obwinionego nie uważa się za winnego zarzucanego mu czynu, dopóki nie zostanie mu udowodniona wina stwierdzona prawomocnym orzeczeniem komisji dyscyplinarnej.

3. Niedające się usunąć wątpliwości rozstrzyga się na korzyść obwinionego.

Art. 85d. 1. W postępowaniu wyjaśniającym nauczyciel, którego dotyczy to postępowanie, a w postępowaniu dyscyplinarnym – obwiniony, mają prawo do

korzystania z pomocy wybranego przez siebie obrońcy. Obrońcą nie może być członek komisji dyscyplinarnej, przed którą toczy się postępowanie.

2. W przypadku gdy rzecznik dyscyplinarny wnosi o orzeczenie kary dyscyplinarnej, o której mowa w art. 76 ust. 1 pkt 4, a obwiniony nie ma obrońcy z wyboru, przewodniczący składu orzekającego wyznacza obrońcę z urzędu.

3. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania ustala, w drodze zarządzenia, listę obrońców z urzędu. Przepisy art. 77 ust. 5, art. 78 ust. 3, 4 i 6 oraz art. 79 ust. 1–3 stosuje się odpowiednio.

4. Obrońcy z urzędu przysługuje wynagrodzenie za udział w postępowaniu dyscyplinarnym.

5. Obwiniony może mieć jednocześnie nie więcej niż dwóch obrońców z wyboru.

6. Obrońca jest obowiązany zachować w tajemnicy wszystko, o czym dowiedział się w związku z wykonywaniem czynności obrońcy.

Art. 85e. 1. Rozprawa jest jawna.

2. Wyłączenie jawności rozprawy może nastąpić ze względu na zakłócenie spokoju publicznego, obrazę dobrych obyczajów lub naruszenie ważnego interesu prywatnego.

3. Wyłączenie jawności rozprawy zarządza przewodniczący składu orzekającego.

4. W razie wyłączenia jawności rozprawy na rozprawie mogą być obecne po dwie osoby wskazane przez obwinionego i rzecznika dyscyplinarnego.

5. Nieusprawiedliwione niestawiennictwo na rozprawie obwinionego lub jego obrońcy nie wstrzymuje rozpoznania sprawy.

6. W przypadku uznania za usprawiedliwione niestawiennictwo na rozprawie obwinionego lub jego obrońcy, przewodniczący składu orzekającego wydaje postanowienie o odroczeniu rozprawy, ustalając jej nowy termin.

Art. 85f. 1. Jeżeli zachodzi długotrwała przeszkoda uniemożliwiająca prowadzenie postępowania dyscyplinarnego lub jeżeli o ten sam czyn wszczęto postępowanie karne albo postępowanie w sprawach o wykroczenia, przewodniczący składu orzekającego może wydać postanowienie o zawieszeniu postępowania

dyscyplinarnego na czas trwania przeszkody lub postępowania karnego albo postępowania w sprawach o wykroczenia.

2. Na postanowienie, o którym mowa w ust. 1, rzecznikowi dyscyplinarnemu oraz obwinionemu lub jego obrońcy służy zażalenie do komisji odwoławczej, w terminie 14 dni od dnia doręczenia postanowienia.

3. Przewodniczący składu orzekającego podejmuje zawieszone postępowanie dyscyplinarne nie później niż w terminie 30 dni od dnia powzięcia wiadomości o ustaniu przeszkody, o której mowa w ust. 1, albo o prawomocnym zakończeniu postępowania karnego albo postępowania w sprawach o wykroczenia.

Art. 85g. 1. W postępowaniu wyjaśniającym dowody są przeprowadzane przez rzecznika dyscyplinarnego, a w postępowaniu dyscyplinarnym – przez komisję dyscyplinarną. Nie wyłącza to prawa do zgłoszenia wniosku dowodowego przez nauczyciela, którego dotyczy postępowanie wyjaśniające, lub obwinionego.

2. W postępowaniu wyjaśniającym i postępowaniu dyscyplinarnym rzecznik dyscyplinarny lub komisja dyscyplinarna może przesłuchiwać świadków, zbierać i przeprowadzać wszelkie dowody konieczne dla wyjaśnienia sprawy, w tym zasięgać opinii biegłych, oraz przeglądać akta osobowe odpowiednio nauczyciela, którego dotyczy postępowanie wyjaśniające, lub obwinionego, a także sporządzać z nich notatki i kopie.

3. W postępowaniu wyjaśniającym i postępowaniu dyscyplinarnym należy przesłuchać odpowiednio nauczyciela, którego dotyczy postępowanie wyjaśniające, lub obwinionego oraz umożliwić mu złożenie wyjaśnień mogących mieć znaczenie dla sprawy.

4. Odmowa złożenia wyjaśnień przez nauczyciela, którego dotyczy postępowanie wyjaśniające, lub niezłożenie wyjaśnień z przyczyn leżących po stronie tego nauczyciela nie stanowi przeszkody w złożeniu przez rzecznika dyscyplinarnego wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego.

Art. 85h. 1. W postępowaniu wyjaśniającym świadka, który w chwili przesłuchania nie ukończył 18. roku życia, można przesłuchać, jeżeli jego zeznania mogą mieć istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy.

2. W postępowaniu wyjaśniającym świadka, o którym mowa w ust. 1, przesłuchuje się tylko raz, chyba że w postępowaniu wyjaśniającym wyjdą na jaw

nowe istotne okoliczności, których wyjaśnienie wymaga ponownego przesłuchania tego świadka, a jego zeznania mogą mieć istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy.

3. W postępowaniu dyscyplinarnym odczytuje się protokół przesłuchania świadka, o którym mowa w ust. 1.

4. W postępowaniu dyscyplinarnym świadka, który w chwili przesłuchania nie ukończył 18. roku życia, można przesłuchać ponownie, wyłącznie jeżeli w postępowaniu dyscyplinarnym wyjdą na jaw nowe istotne okoliczności, których wyjaśnienie wymaga przesłuchania tego świadka, a jego zeznania mogą mieć istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, a także na wniosek obwinionego, który w postępowaniu wyjaśniającym nie miał obrońcy.

5. Przy przesłuchaniu świadka, o którym mowa w ust. 1 i 4, nie może być obecny odpowiednio nauczyciel, którego dotyczy postępowanie wyjaśniające, lub obwiniony.

6. Przy przesłuchaniu świadka, o którym mowa w ust. 1 i 4, jest obecny psycholog.

7. Obrońca, jeżeli został ustanowiony, ma prawo wziąć udział w przesłuchaniu świadka, o którym mowa w ust. 1 i 4.

8. Przy przesłuchaniu świadka, o którym mowa w ust. 1 i 4, powinien być obecny rodzic, opiekun prawny lub osoba (podmiot) sprawująca pieczę zastępczą. Rodzic, opiekun prawny lub osoba (podmiot) sprawująca pieczę zastępczą w szczególnie uzasadnionych przypadkach może zrezygnować z obecności w przesłuchaniu.

Art. 85i. 1. W postępowaniu wyjaśniającym i postępowaniu dyscyplinarnym w zakresie nieuregulowanym odmiennie w ustawie stosuje się odpowiednio przepisy art. 168–170, art. 171 § 1, 2 i 4–7, art. 173, art. 177 § 1 i 2, art. 178, art. 182, art. 183, art. 185, art. 186, art. 190 i art. 191 oraz art. 193–196, art. 198, art. 199, art. 200, art. 201 i art. 204–208 Kodeksu postępowania karnego.

2. Na każdym etapie postępowania wyjaśniającego nauczyciel, którego dotyczy postępowanie wyjaśniające, lub jego obrońca, a na każdym etapie postępowania dyscyplinarnego – obwiniony lub jego obrońca, mogą przeglądać akta sprawy oraz sporządzać z nich notatki i kopie.

3. W postępowaniu wyjaśniającym i postępowaniu dyscyplinarnym do doręczeń stosuje się odpowiednio przepisy art. 39, art. 42, art. 43, art. 44, art. 46 i art. 47 Kodeksu postępowania administracyjnego.

Art. 85j. 1. Skład orzekający orzeka według swego przekonania opartego na ocenie wszystkich dowodów ujawnionych w toku rozprawy.

2. Komisje dyscyplinarne wydają orzeczenia po wysłuchaniu głosów rzecznika dyscyplinarnego i obwinionego lub jego obrońcy.

3. Przy wymiarze kary bierze się pod uwagę okoliczności zarzucanego czynu, stopień winy, szkodliwość społeczną czynu, a także zachowanie się obwinionego przed i po popełnieniu czynu.

4. Jeżeli obwiniony dopuścił się kilku czynów, wymierza się jedną karę za wszystkie czyny łącznie.

5. Komisja dyscyplinarna wydaje orzeczenie o:

- 1) ukaraniu, mocą którego uznaje obwinionego winnym w całości lub w części zarzucanego mu czynu i wymierza karę dyscyplinarną, albo
- 2) uniewinnieniu, w przypadku gdy:
  - a) postępowanie dyscyplinarne nie potwierdziło popełnienia przez nauczyciela zarzucanego mu czynu,
  - b) zarzucany czyn nie zawiera znamion uchybienia godności zawodu nauczyciela lub obowiązkom, o których mowa w art. 6, albo
- 3) umorzeniu postępowania dyscyplinarnego, jeżeli:
  - a) za popełniony czyn nauczyciel został ukarany karą porządkową zgodnie z art. 108 Kodeksu pracy, chyba że popełniony czyn narusza prawa i dobro dziecka,
  - b) nauczyciel, w chwili popełnienia zarzucanego czynu, nie był zatrudniony na stanowisku nauczyciela w jednostkach organizacyjnych, o których mowa w art. 1 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 1a i 2,
  - c) nauczyciel zmarł,
  - d) postępowanie dyscyplinarne co do tego samego czynu tej samej osoby zostało prawomocnie zakończone lub wcześniej wszczęte toczy się,
  - e) nastąpiło przedawnienie odpowiedzialności dyscyplinarnej.

6. Jeżeli postępowanie dyscyplinarne umorzono z powodu śmierci nauczyciela, jego małżonek, rodzeństwo, krewny lub powinowaty w linii prostej mogą złożyć

wniosek o uwolnienie nauczyciela od zarzutów, w terminie roku od dnia śmierci nauczyciela.

7. W przypadku złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 6, komisja dyscyplinarna uchyla orzeczenie o umorzeniu postępowania dyscyplinarnego. Postępowanie dyscyplinarne toczy się dalej z udziałem pełnomocnika ustanowionego przez osobę, która złożyła wniosek.

Art. 85k. 1. Od wydanego przez komisję dyscyplinarną pierwszej instancji orzeczenia rzecznikowi dyscyplinarnemu i obwinionemu lub jego obrońcy przysługuje prawo wniesienia odwołania, za pośrednictwem komisji dyscyplinarnej, która wydała orzeczenie, do odwoławczej komisji dyscyplinarnej, w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia. Wniesienie odwołania wstrzymuje wykonanie orzeczenia.

2. Przewodniczący odwoławczej komisji dyscyplinarnej odrzuca odwołanie wniesione przez osobę nieuprawnioną lub po upływie terminu, o którym mowa w ust. 1.

3. Na postanowienie o odrzuceniu odwołania rzecznikowi dyscyplinarnemu i obwinionemu lub jego obrońcy przysługuje zażalenie w terminie 7 dni od doręczenia postanowienia do odwoławczej komisji dyscyplinarnej.

4. Postanowienie odwoławczej komisji dyscyplinarnej jest ostateczne.

5. Odwołanie może być cofnięte do rozpoczęcia rozprawy w postępowaniu odwoławczym.

6. Orzeczenie, od którego odwołanie nie zostało wniesione w terminie lub wniesione odwołanie cofnięte, jest prawomocne i podlega wykonaniu.

Art. 85l. 1. Po przeprowadzeniu rozprawy odwoławcza komisja dyscyplinarna:

- 1) utrzymuje w mocy zaskarżone orzeczenie;
- 2) uchyla orzeczenie w całości lub w części i wydaje nowe orzeczenie;
- 3) uchyla zaskarżone orzeczenie i przekazuje sprawę komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji do ponownego rozpoznania; komisja może wskazać, jakie okoliczności komisja dyscyplinarna pierwszej instancji powinna wziąć pod uwagę przy ponownym rozpatrzeniu sprawy.

2. Wydanie orzeczenia na niekorzyść obwinionego może nastąpić jedynie w razie odwołania wniesionego przez rzecznika dyscyplinarnego.

3. Jeżeli orzeczenie komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji dotyczyło kilku obwinionych w sprawie, odwoławcza komisja dyscyplinarna uchyla zaskarżone orzeczenie i wydaje nowe orzeczenie na korzyść współobwinionych, choćby nie wnieśli odwołania, jeżeli je uchyliła i wydała orzeczenie na korzyść obwinionego, który wniósł odwołanie, a te same względy prawne przemawiają za uchyleniem i zmianą na korzyść pozostałych współobwinionych.

4. Orzeczenie odwoławczej komisji dyscyplinarnej jest prawomocne z chwilą jego ogłoszenia.

Art. 85m. 1. Od prawomocnego orzeczenia odwoławczej komisji dyscyplinarnej rzecznikowi dyscyplinarnemu i obwinionemu lub jego obrońcy przysługuje odwołanie do sądu apelacyjnego – sądu pracy i ubezpieczeń społecznych właściwego ze względu na miejsce zamieszkania obwinionego. Odwołanie wnosi się za pośrednictwem odwoławczej komisji dyscyplinarnej, w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia wraz z uzasadnieniem.

2. Do rozpatrzenia odwołania, o którym mowa w ust. 1, stosuje się przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o apelacji. Od orzeczenia sądu apelacyjnego nie służy skarga kasacyjna.

Art. 85n. 1. Postępowanie dyscyplinarne zakończone prawomocnym orzeczeniem można wznowić, jeżeli:

- 1) w związku z postępowaniem dopuszczono się rażącego naruszenia prawa, a istnieje uzasadniona podstawa do przyjęcia, że mogło to mieć wpływ na treść orzeczenia;
- 2) po wydaniu orzeczenia ujawniono nowe fakty lub dowody nieznanne w chwili jego wydania, wskazujące na to, że obwiniony jest niewinny, ukarano go za popełnienie innego czynu lub komisja dyscyplinarna bezpodstawnie umorzyła postępowanie;
- 3) w trakcie postępowania naruszono przepisy, przez co uniemożliwiono lub w poważnym stopniu utrudniono obwinionemu korzystanie z prawa do obrony, albo skład komisji dyscyplinarnej nie odpowiadał warunkom określonym w art. 81 ust. 2–4 lub zasiadała w niej osoba podlegająca wyłączeniu.

2. Wznowienie nie może nastąpić z przyczyny wymienionej w ust. 1 pkt 1, jeżeli była ona przedmiotem rozpoznania przez sąd apelacyjny – sąd pracy i ubezpieczeń społecznych, o którym mowa w art. 85m ust. 1.

3. Wznowienie postępowania dyscyplinarnego na niekorzyść obwinionego nie jest dopuszczalne po jego śmierci albo po upływie 3 lat od popełnienia czynu, którego dotyczy orzeczenie, a gdy czyn stanowił przestępstwo – po upływie okresu przedawnienia ścigania tego przestępstwa, lub w razie wykonania kary i jej zatarcia.

4. Wniosek o wznowienie postępowania dyscyplinarnego mogą składać obwiniony, jego obrońca, rzecznik dyscyplinarny, a po śmierci obwinionego lub gdy zachodzą uzasadnione wątpliwości co do jego poczytalności – także jego małżonek, rodzeństwo, krewny lub powinowaty w linii prostej. Wniosek składa się do komisji dyscyplinarnej, która wydała prawomocne orzeczenie w sprawie, w terminie 30 dni od dnia powzięcia wiadomości o przyczynie uzasadniającej wznowienie.

5. Komisja dyscyplinarna, o której mowa w ust. 4, wydaje:

- 1) postanowienie o odmowie wznowienia postępowania dyscyplinarnego albo
- 2) postanowienie o wznowieniu postępowania dyscyplinarnego.

6. Na postanowienie o odmowie wznowienia postępowania dyscyplinarnego, osobom, o których mowa w ust. 4, służy zażalenie do odwoławczej komisji dyscyplinarnej, w terminie 14 dni od dnia doręczenia postanowienia, z tym że odwoławcza komisja dyscyplinarna rozpatruje to zażalenie w innym składzie orzekającym.

7. Postanowienie o odmowie wznowienia postępowania dyscyplinarnego jest ostateczne.

8. Po wydaniu postanowienia o wznowieniu postępowania dyscyplinarnego komisja dyscyplinarna, o której mowa w ust. 4, uchyla prawomocne orzeczenie dyscyplinarne i przystępuje do ponownego rozpatrzenia sprawy, z tym że odwoławcza komisja dyscyplinarna uchyla prawomocne orzeczenie i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji.

9. Po ponownym rozpatrzeniu sprawy komisja dyscyplinarna orzeka co do istoty sprawy albo umarza postępowanie dyscyplinarne. Art. 85k i art. 85m stosuje się, z tym że odwoławcza komisja dyscyplinarna rozpatruje odwołanie w innym składzie orzekającym.

10. We wznowionym postępowaniu dyscyplinarnym nie można wydać orzeczenia na niekorzyść obwinionego, jeżeli wniosek o wznowienie postępowania dyscyplinarnego złożono na jego korzyść.

Art. 85o. 1. Postępowanie dyscyplinarne nie może być wszczęte po upływie 5 miesięcy od dnia powzięcia przez organ, przy którym działa komisja dyscyplinarna pierwszej instancji, wiadomości o popełnieniu czynu uchybiającego godności zawodu nauczyciela lub obowiązkom, o których mowa w art. 6, oraz po upływie 2 lat od popełnienia tego czynu.

2. W przypadku popełnienia czynu o charakterze seksualnym na szkodę małoletniego przedawnienie odpowiedzialności dyscyplinarnej nie może nastąpić przed ukończeniem przez niego 24. roku życia.

3. Jeżeli nauczyciel, którego dotyczy postępowanie wyjaśniające, z powodu nieobecności w pracy nie ma możliwości złożenia wyjaśnień, bieg pięciomiesięcznego terminu, o którym mowa w ust. 1, nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu do dnia jego stawienia się do pracy.

4. Jeżeli w okresie, o którym mowa w ust. 1, wszczęto postępowanie dyscyplinarne, karalność czynu uzasadniającego nałożenie kary dyscyplinarnej ustaje z upływem 5 lat od dnia popełnienia tego czynu.

5. Bieg pięcioletniego terminu, o którym mowa w ust. 4, ulega zawieszeniu od dnia wydania postanowienia o zawieszeniu postępowania dyscyplinarnego, o którym mowa w art. 85f ust. 1, do dnia powzięcia przez przewodniczącego komisji dyscyplinarnej wiadomości o ustaniu przeszkody albo o prawomocnym zakończeniu postępowania karnego albo postępowania w sprawach o wykroczenia.

6. Jeżeli czyn stanowi przestępstwo, okresy, o których mowa w ust. 1 i 4, nie mogą być krótsze niż okres przedawnienia karalności tego przestępstwa.

7. (uchylony)

Art. 85p. 1. Przewodniczący komisji dyscyplinarnych i ich zastępcy, przewodniczący składów orzekających oraz rzecznicy dyscyplinarni i ich zastępcy otrzymują wynagrodzenie:

- 1) przewodniczący komisji dyscyplinarnej i jego zastępcy – wynagrodzenie miesięczne;

- 2) przewodniczący składu orzekającego – wynagrodzenie za rozpoznanie sprawy zakończonej wydaniem orzeczenia lub postanowienia;
- 3) rzecznik dyscyplinarny i jego zastępcy – wynagrodzenie za przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego oraz wynagrodzenie za udział w postępowaniu dyscyplinarnym.

2. Wysokość wynagrodzenia rzeczników dyscyplinarnych i ich zastępców ustala organ, który ich powołał, a wysokość wynagrodzenia przewodniczących komisji dyscyplinarnych i ich zastępców oraz przewodniczących składów orzekających – organ, przy którym działa komisja dyscyplinarna.

3. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, sposób ustalania wysokości wynagrodzenia przewodniczących komisji dyscyplinarnych i ich zastępców, przewodniczących składów orzekających oraz rzeczników dyscyplinarnych i ich zastępców, a także wysokość wynagrodzenia obrońcy z urzędu, uwzględniając zakres obciążenia zadaniami oraz konieczność sprawnego prowadzenia postępowań.

Art. 85q. 1. Obwinionemu, którego uniewinniono od popełnienia zarzucanego czynu, oraz świadkom i biegłym przysługuje równowartość zarobku utraconego w związku z udziałem w rozprawie oraz zwrot kosztów przejazdu zgodnie z przepisami w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej, na obszarze kraju.

2. Członkom komisji dyscyplinarnej i rzecznikowi dyscyplinarnemu lub jego zastępcy przysługuje zwrot kosztów przejazdu zgodnie z przepisami, o których mowa w ust. 1.

Art. 85r. 1. Do kosztów postępowania należą:

- 1) wydatki na doręczenie wezwań i innych pism;
- 2) wynagrodzenie obrońcy z urzędu, o którym mowa w art. 85d ust. 4;
- 3) należności, o których mowa w art. 85p ust. 1 i art. 85q;
- 4) inne koszty, które organ, który powołał rzecznika dyscyplinarnego, albo organ, przy którym działa komisja dyscyplinarna, zaliczył do kosztów bezpośrednio związanych z prowadzeniem postępowania wyjaśniającego albo z rozpoznaniem sprawy.

2. Koszty, o których mowa w ust. 1, poniesione w postępowaniu wyjaśniającym albo w postępowaniu przed komisją dyscyplinarną pokrywa odpowiednio organ, który powołał rzecznika dyscyplinarnego, albo organ, przy którym działa komisja dyscyplinarna.

3. Koszty obrońcy z wyboru ponosi nauczyciel, którego dotyczy postępowanie wyjaśniające, lub obwiniony.

4. W przypadku, o którym mowa w art. 81 ust. 6, koszty postępowania obejmują także należności określone w przepisach w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej, poza granicami kraju.

5. Obsługę komisji dyscyplinarnej zapewnia organ, przy którym działa komisja dyscyplinarna.

Art. 85s. 1. Kary dyscyplinarne, o których mowa w art. 76 ust. 1 pkt 1–3, podlegają zatarciu, a odpis orzeczenia o ukaraniu dołączony do akt osobowych nauczyciela podlega zniszczeniu.

2. Kary dyscyplinarne, o których mowa w art. 76 ust. 1 pkt 1 i 2, podlegają zatarciu po upływie 3 lat od dnia doręczenia nauczycielowi prawomocnego orzeczenia o ukaraniu, a kara dyscyplinarna, o której mowa w art. 76 ust. 1 pkt 3 – po upływie 6 lat od dnia doręczenia nauczycielowi prawomocnego orzeczenia o ukaraniu.

3. Jeżeli w okresie przed zatarciem kary dyscyplinarnej nauczyciel zostanie ponownie ukarany dyscyplinarnie, terminy, o których mowa w ust. 2, liczy się od dnia doręczenia nauczycielowi prawomocnego orzeczenia o ponownym ukaraniu.

4. Dyrektor szkoły, a w stosunku do nauczyciela pełniącego funkcję dyrektora szkoły – organ prowadzący szkołę, wykonuje czynności wymienione w ust. 1 oraz zawiadamia ukaranego nauczyciela o zatarciu kary i zniszczeniu orzeczenia o ukaraniu, dołączonego do jego akt osobowych.

5. Z chwilą zatarcia kary dyscyplinarnej uważa się ją za niebyłą.

Art. 85t. 1. Dyrektor szkoły może zawiesić w pełnieniu obowiązków nauczyciela, a organ prowadzący szkołę – nauczyciela pełniącego funkcję dyrektora szkoły, przeciwko któremu wszczęto postępowanie karne lub złożono wnioski o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, jeżeli ze względu na powagę i wiarygodność wysuniętych zarzutów celowe jest odsunięcie nauczyciela od

wykonywania obowiązków w szkole. W sprawach niecierpiących zwłoki nauczyciel i nauczyciel pełniący funkcję dyrektora szkoły mogą być zawieszeni przed złożeniem wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego.

2. Dyrektor szkoły zawiesza w pełnieniu obowiązków nauczyciela, a organ prowadzący szkołę – nauczyciela pełniącego funkcję dyrektora szkoły, jeżeli wszczęte postępowanie karne lub złożony wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego dotyczy czynu naruszającego prawa i dobro dziecka, chyba że we wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego rzecznik dyscyplinarny wnosi o wymierzenie kary dyscyplinarnej, o której mowa w art. 76 ust. 1 pkt 1, i jednocześnie ze względu na powagę i wiarygodność zarzutów niecelowe jest odsunięcie odpowiednio nauczyciela albo nauczyciela pełniącego funkcję dyrektora szkoły od wykonywania obowiązków w szkole.

3. Nauczyciel i nauczyciel pełniący funkcję dyrektora szkoły zostają z mocy prawa zawieszeni w pełnieniu obowiązków w razie ich tymczasowego aresztowania lub w razie pozbawienia ich wolności w związku z postępowaniem karnym.

4. Zawieszenie w pełnieniu obowiązków nie może trwać dłużej niż 6 miesięcy, chyba że przeciwko nauczycielowi lub nauczycielowi pełniącemu funkcję dyrektora szkoły toczy się jeszcze postępowanie karne lub postępowanie dyscyplinarne, w związku z którym nastąpiło zawieszenie.

5. Od decyzji o zawieszeniu w pełnieniu obowiązków odpowiednio nauczycielowi albo nauczycielowi pełniącemu funkcję dyrektora szkoły przysługuje odwołanie do komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji, w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji, za pośrednictwem odpowiednio dyrektora szkoły albo organu prowadzącego szkołę.

6. Komisja dyscyplinarna pierwszej instancji rozpatruje odwołanie od decyzji o zawieszeniu w pełnieniu obowiązków w składzie 3 członków, na posiedzeniu niejawnym, które powinno odbyć się w terminie 7 dni od dnia otrzymania odwołania. Art. 82 stosuje się odpowiednio.

7. Komisja dyscyplinarna pierwszej instancji wydaje postanowienie o utrzymaniu w mocy lub uchyleniu decyzji o zawieszeniu w pełnieniu obowiązków.

8. Komisja dyscyplinarna pierwszej instancji uchyla decyzję o zawieszeniu w pełnieniu obowiązków, jeżeli w toku postępowania wyjaśniającego nie został uprawdopodobniony zarzut uchybienia godności zawodu lub obowiązkom

nauczyciela, o których mowa w art. 6, a także gdy rzecznik dyscyplinarny przy komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji wniósł o wymierzenie kary, o której mowa w art. 76 ust. 1 pkt 1, i jednocześnie ze względu na powagę i wiarygodność zarzutów niecelowe jest odsunięcie odpowiednio nauczyciela albo nauczyciela pełniącego funkcję dyrektora szkoły od wykonywania obowiązków w szkole.

9. Na postanowienie komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji organowi, który wydał decyzję o zawieszeniu w pełnieniu obowiązków, nauczycielowi albo nauczycielowi pełniącemu funkcję dyrektora szkoły służy zażalenie do odwoławczej komisji dyscyplinarnej w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia, za pośrednictwem komisji, która wydała postanowienie.

10. Odwoławcza komisja dyscyplinarna rozpatruje odwołanie od decyzji o zawieszeniu w pełnieniu obowiązków w składzie 3 członków, na posiedzeniu niejawnym, które powinno odbyć się w terminie 14 dni od dnia otrzymania odwołania. Art. 82 stosuje się odpowiednio.

11. Postanowienie odwoławczej komisji dyscyplinarnej jest ostateczne.

Art. 85u. 1. Wynagrodzenie zasadnicze nauczyciela oraz nauczyciela pełniącego funkcję dyrektora szkoły w okresie zawieszenia w pełnieniu obowiązków może ulec zmniejszeniu, a tymczasowo aresztowanego ulega zmniejszeniu najwyżej do połowy, w zależności od stanu rodzinnego nauczyciela, począwszy od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego następującego po miesiącu, w którym nastąpiło zawieszenie.

2. W okresie zawieszenia w pełnieniu obowiązków nie przysługują dodatki oraz wynagrodzenie za godziny ponadwymiarowe.

3. W okresie odbywania kary pozbawienia wolności nauczycielowi oraz nauczycielowi pełniącemu funkcję dyrektora szkoły nie przysługuje wynagrodzenie.

4. Jeżeli postępowanie karne lub postępowanie dyscyplinarne zakończy się umorzeniem z braku dowodów winy albo wydaniem wyroku lub orzeczenia uniewinniającego, nauczycielowi oraz nauczycielowi pełniącemu funkcję dyrektora szkoły należy zwrócić zatrzymane kwoty wynagrodzenia.

Art. 85v. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb prowadzenia postępowania wyjaśniającego i dyscyplinarnego oraz wznawiania postępowania dyscyplinarnego, biorąc pod uwagę

konieczność zapewnienia rzetelności, obiektywności i sprawności rozpatrywania spraw dyscyplinarnych nauczycieli.

Art. 85w. 1. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania prowadzi centralny rejestr orzeczeń dyscyplinarnych, zwany dalej „rejestrem”, w którym gromadzi się informacje o nauczycielach prawomocnie ukaranych karami dyscyplinarnymi, o których mowa w art. 76 ust. 1 pkt 3 i 4, oraz informacje o zawieszeniu nauczyciela w pełnieniu obowiązków, o którym mowa w art. 85t ust. 1–3.

2. Rejestr zawiera:

- 1) dane identyfikujące nauczyciela – nazwisko, imię lub imiona, płeć, datę i miejsce urodzenia, imiona rodziców, obywatelstwo lub obywatelstwa, miejsce zamieszkania, numer PESEL, a w przypadku braku tego numeru – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość;
- 2) rodzaj orzeczonej kary dyscyplinarnej, o której mowa w art. 76 ust. 1 pkt 3 albo 4, oraz okres ukarania;
- 3) oznaczenie komisji dyscyplinarnej, która wydała prawomocne orzeczenie o ukaraniu karą dyscyplinarną, oraz sygnaturę akt sprawy;
- 4) datę wydania oraz uprawomocnienia się orzeczenia, o którym mowa w pkt 3;
- 5) datę i miejsce popełnienia czynu, którego dotyczy orzeczenie, o którym mowa w pkt 3;
- 6) datę doręczenia nauczycielowi orzeczenia, o którym mowa w pkt 3;
- 7) informację o zawieszeniu nauczyciela w pełnieniu obowiązków oraz o okresie zawieszenia.

3. Rejestr prowadzi się w systemie teleinformatycznym.

4. Administratorem danych zgromadzonych w rejestrze jest minister właściwy do spraw oświaty i wychowania.

5. Do wprowadzania danych do rejestru, dokonywania zmian danych w rejestrze oraz usuwania danych z rejestru są uprawnione wyłącznie osoby upoważnione przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

Art. 85x. 1. Prawo do uzyskania informacji z rejestru przysługuje:

- 1) (uchylony)

- 2) dyrektorowi szkoły – w stosunku do osoby ubiegającej się o zatrudnienie na stanowisku nauczyciela oraz nauczycieli zatrudnionych w danej szkole;
- 3) rzecznikom dyscyplinarnym i komisjom dyscyplinarnym – w związku z prowadzonym postępowaniem wyjaśniającym lub postępowaniem dyscyplinarnym;
- 4) sądom sprawującym w Rzeczypospolitej Polskiej wymiar sprawiedliwości – w związku z prowadzonym postępowaniem;
- 5) prokuratorom, Policji i innym organom uprawnionym do prowadzenia postępowania przygotowawczego w sprawach karnych i karnych skarbowych oraz czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenia – w związku z prowadzonym postępowaniem;
- 6) organom administracji rządowej, organom samorządu terytorialnego oraz innym organom wykonującym zadania publiczne, w przypadkach kiedy jest to uzasadnione potrzebą wykonania nałożonych na nie zadań, określonych w ustawie.

2. Każdemu przysługuje prawo do uzyskania informacji, czy jego dane osobowe zgromadzone są w rejestrze. Osobie, której dane osobowe znajdują się w rejestrze, na jej wniosek, udostępnia się informację o treści wszystkich danych dotyczących tej osoby.

3. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania przekazuje organom państw członkowskich w trybie ostrzeżenia w systemie IMI, o którym mowa w art. 56 ust. 1 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 220 oraz z 2021 r. poz. 78), informacje z rejestru, o których mowa w art. 85w ust. 2 pkt 1–3 i 7.

Art. 85y. 1. Informacji z rejestru udziela się na wniosek osób i podmiotów, o których mowa w art. 85x ust. 1 i 2.

1a. Dyrektor szkoły składa wniosek w trybie, o którym mowa w ust. 2–4, jeżeli:

- 1) ustalił za pomocą narzędzia informatycznego udostępnionego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, że numer PESEL nauczyciela lub osoby ubiegającej się o zatrudnienie na stanowisku nauczyciela znajduje się w rejestrze;

2) nauczyciel lub osoba ubiegająca się o zatrudnienie na stanowisku nauczyciela nie posiada numeru PESEL.

2. Wniosek składa się na formularzu w postaci papierowej albo postaci elektronicznej.

3. Wniosek zawiera:

- 1) dane wnioskodawcy – imię i nazwisko osoby lub nazwę podmiotu, o którym mowa w art. 85x ust. 1 pkt 3–6 i ust. 2, oraz adres do korespondencji;
- 2) dane osobowe osoby, której dotyczy wniosek – nazwisko, imię lub imiona, płeć, datę i miejsce urodzenia, imiona rodziców, obywatelstwo lub obywatelstwa, miejsce zamieszkania, numer PESEL, a w przypadku braku tego numeru – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość;
- 3) uzasadnienie uzyskania informacji;
- 4) wskazanie rodzaju i zakresu danych, które mają być przedmiotem informacji;
- 5) datę i miejsce sporządzenia wniosku.

4. Wniosek w postaci papierowej zawiera podpis wnioskodawcy, a wniosek w postaci elektronicznej powinien być uwierzytelniony przy użyciu mechanizmów określonych w art. 20a ust. 1 albo 2 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2021 r. poz. 670, 952 i 1005) oraz zawierać adres elektroniczny wnioskodawcy.

5. Wniosek niespełniający warunków, o których mowa w ust. 2, 3 lub 4, pozostawia się bez rozpoznania.

6. Informacja z rejestru zawiera:

- 1) dane osobowe osoby, której dotyczy wniosek – nazwisko, imię lub imiona, płeć, datę i miejsce urodzenia, imiona rodziców, obywatelstwo lub obywatelstwa, miejsce zamieszkania, numer PESEL, a w przypadku braku tego numeru – numer i serię dokumentu potwierdzającego tożsamość;
- 2) dane w zakresie objętym wnioskiem albo stwierdzenie, że osoba, której dotyczy wniosek, nie figuruje w rejestrze;
- 3) datę i miejsce wydania;
- 4) imię i nazwisko oraz podpis osoby upoważnionej do jej wydania.

7. Informacji z rejestru udziela się w następujących terminach:

- 1) osobie, o której mowa w art. 85x ust. 1 pkt 2 oraz ust. 2 – w terminie 7 dni roboczych od dnia otrzymania wniosku;

2) podmiotom, o których mowa w art. 85x ust. 1 pkt 3–6 – w terminie 10 dni roboczych od dnia otrzymania wniosku.

8. Informację z rejestru wydaje się nieodpłatnie.

9. Informacji z rejestru udziela się w postaci papierowej albo postaci elektronicznej.

10. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza wniosku o udzielenie informacji z rejestru, uwzględniając konieczność sprawnego uzyskiwania informacji z rejestru przez osoby i podmioty uprawnione.

Art. 85z. 1. Informacje wprowadza się do rejestru na podstawie zawiadomienia:

- 1) o prawomocnym ukaraniu nauczyciela karą dyscyplinarną, o której mowa w art. 76 ust. 1 pkt 3 albo 4, sporządzonego odpowiednio przez przewodniczącego komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji albo przewodniczącego odwoławczej komisji dyscyplinarnej i przesłanego do rejestru niezwłocznie po uprawomocnieniu się orzeczenia; zawiadomienie zawiera informacje, o których mowa w art. 85w ust. 2 pkt 1–6;
- 2) o zawieszeniu nauczyciela w pełnieniu obowiązków oraz o okresie zawieszenia, sporządzonego przez dyrektora szkoły, a w przypadku zawieszenia w pełnieniu obowiązków dyrektora szkoły – przez organ prowadzący szkołę, i przesłanego do rejestru niezwłocznie po wydaniu decyzji o zawieszeniu za pośrednictwem właściwej komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji; zawiadomienie zawiera informacje, o których mowa w art. 85w ust. 2 pkt 1 i 7.

2. Dane osobowe nauczyciela usuwa się z rejestru, jeżeli kara dyscyplinarna, o której mowa w art. 76 ust. 1 pkt 3, uległa zatarciu.

3. Dane osobowe nauczyciela usuwa się z rejestru po otrzymaniu zawiadomienia:

- 1) o uchyleniu prawomocnego orzeczenia odwoławczej komisji dyscyplinarnej przez sąd apelacyjny – sąd pracy i ubezpieczeń społecznych, o którym mowa w art. 85m ust. 1, sporządzonego przez przewodniczącego odwoławczej komisji dyscyplinarnej i przesłanego do rejestru niezwłocznie po uchyleniu orzeczenia;
- 2) o zakończeniu okresu zawieszenia w pełnieniu obowiązków nauczyciela albo dyrektora szkoły, sporządzonego odpowiednio przez dyrektora szkoły albo organ prowadzący szkołę i przesłanego do rejestru niezwłocznie po zakończeniu okresu

zawieszenia, za pośrednictwem właściwej komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji;

- 3) o uchyleniu decyzji o zawieszeniu w pełnieniu obowiązków nauczyciela lub dyrektora szkoły, sporządzonego odpowiednio przez przewodniczącego komisji dyscyplinarnej pierwszej instancji albo odwoławczej komisji dyscyplinarnej i przesłanego do rejestru niezwłocznie po uchyleniu decyzji;
- 4) o uchyleniu prawomocnego orzeczenia w wyniku wznowienia postępowania, sporządzonego przez komisję dyscyplinarną, o której mowa w art. 85n ust. 8, i przesłanego do rejestru niezwłocznie po uchyleniu orzeczenia.

4. Dane osób zmarłych usuwa się z rejestru po uzyskaniu informacji o ich zgonie.

5. Zawiadomienia, o których mowa w ust. 1 i 3, przesyła się do rejestru w postaci elektronicznej. Zawiadomienie powinno być uwierzytelnione przy użyciu mechanizmów określonych w art. 20a ust. 1 albo 2 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz zawierać adres elektroniczny organu.

Rozdział 11

Uprawnienia emerytalne

Art. 86. Nauczyciel oraz członek jego rodziny mają prawo do zaopatrzenia emerytalnego określonego w przepisach o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, z uwzględnieniem przepisów ustawy, z tym że nauczyciel zaliczany jest do pracowników wykonujących pracę w szczególnym charakterze.

Art. 87. 1. Nauczycielowi spełniającemu warunki uprawniające do emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy lub nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, którego stosunek pracy ustał w związku z przejściem na emeryturę, rentę z tytułu niezdolności do pracy lub nauczycielskie świadczenie kompensacyjne, jeżeli nie uzyskał z tego tytułu odprawy przewidzianej w art. 28, przyznaje się odprawę w wysokości dwumiesięcznego ostatnio pobieranego wynagrodzenia w szkole będącej podstawowym miejscem jego pracy.

2. Nauczycielowi spełniającemu warunki uprawniające do emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy lub nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, którego stosunek pracy ustał w związku z przejściem na emeryturę, rentę z tytułu niezdolności do pracy lub nauczycielskie świadczenie kompensacyjne, który

przepracował w szkole co najmniej 20 lat, przyznaje się odprawę w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia ostatnio pobieranego w szkole będącej podstawowym miejscem jego pracy.

3. Wynagrodzenie, o którym mowa w ust. 1 i 2, oblicza się według zasad obowiązujących przy ustalaniu ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy.

4. W razie zbiegu prawa do odprawy wymienionej w ust. 1 i 2, przysługuje jedna odprawa – korzystniejsza.

Art. 88. 1. Nauczyciele mający trzydziestoletni okres zatrudnienia, w tym 20 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze, zaś nauczyciele szkół, placówek, zakładów specjalnych oraz zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich – dwudziestopięcioletni okres zatrudnienia, w tym 20 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze w szkolnictwie specjalnym, mogą – po rozwiązaniu na swój wniosek stosunku pracy – przejść na emeryturę.

1a. Nauczyciele spełniający warunki określone w ust. 1 mogą przejść na emeryturę również w wypadku rozwiązania stosunku pracy lub wygaśnięcia stosunku pracy w okolicznościach określonych:

- 1) w art. 20 ust. 1, 5c i 7;
- 2) w art. 225 ust. 1, 6, 7 i 10 oraz art. 226 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 60, 949 i 2203, z 2018 r. poz. 2245 oraz z 2019 r. poz. 1287).

1b. Do okresu 20 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze, o którym mowa w ust. 1, zalicza się także okres skierowania, na podstawie odrębnych przepisów, do pracy pedagogicznej za granicą.

2. Podstawę wymiaru emerytury lub renty dla nauczyciela zatrudnionego w systemie oświaty i wychowania, przechodzącego na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, ustala się na zasadach ogólnych, określonych w przepisach o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, z tym że do podstawy tej wlicza się również wynagrodzenie za godziny nadwymiarowe, dodatki, świadczenia w naturze, jeśli ze świadczeń tych nauczyciel nie korzysta po przejściu na emeryturę lub rentę, oraz wszystkie nagrody uzyskane przez nauczyciela za osiągnięcia zawodowe w okresie, z którego wynagrodzenie stanowi podstawę wymiaru emerytury lub renty.

2a. Nauczyciele urodzeni po dniu 31 grudnia 1948 r., a przed dniem 1 stycznia 1969 r. zachowują prawo do przejścia na emeryturę bez względu na wiek, jeżeli:

- 1) spełnili warunki do uzyskania emerytury, określone w ust. 1, w ciągu dziesięciu lat od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 291, 353, 794 i 1621), z wyjątkiem warunku rozwiązania stosunku pracy, oraz
- 2) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na dochody budżetu państwa.

3. (uchylony)

Art. 89. (uchylony)

Art. 90. 1. Nauczycielom, którzy w czasie okupacji prowadzili tajne nauczanie, przysługuje dodatek do emerytury lub renty w wysokości 10% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w kwartale kalendarzowym poprzedzającym termin ostatniej waloryzacji emerytur i rent w 1995 r., jeżeli nie pobierają takiego dodatku z innego tytułu, z uwzględnieniem ust. 4.

2. Dodatek, o którym mowa w ust. 1, przysługuje również nauczycielom, którzy przed dniem 1 września 1939 r. nauczali w języku polskim w szkołach polskich na terenie III Rzeszy Niemieckiej oraz byłego Wolnego Miasta Gdańska, jeżeli nie pobierają dotychczas takiego dodatku z innego tytułu.

3. Przyznanie dodatku, o którym mowa w ust. 1 i 2, następuje na wniosek zainteresowanego.

4. Kwota dodatku za tajne nauczanie, o której mowa w ust. 1, ulega podwyższeniu przy zastosowaniu wskaźnika waloryzacji emerytur i rent – od miesiąca, w którym jest przeprowadzana waloryzacja.

5. Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych ogłasza w formie komunikatu w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” co najmniej na 12 dni roboczych przed najbliższym terminem waloryzacji należną od tego terminu kwotę dodatku za tajne nauczanie.

Art. 91. (uchylony)

Rozdział 11a

Przepisy szczególne

Art. 91a. 1. Nauczycielom mianowanym i dyplomowanym zatrudnionym w:

- 1) urządach organów administracji rządowej i kuratoriach oświaty na stanowiskach wymagających kwalifikacji pedagogicznych przysługują uprawnienia wynikające z art. 9a–9i, art. 51, art. 86, art. 88 i art. 90;
- 2) specjalistycznej jednostce nadzoru oraz w organach sprawujących nadzór pedagogiczny nad zakładami poprawczymi, schroniskami dla nieletnich oraz szkołami przy zakładach karnych na stanowiskach wymagających kwalifikacji pedagogicznych przysługują uprawnienia wynikające z art. 9a–9i, art. 51, art. 63, art. 86, art. 88 i art. 90.

2. Nauczycielom mianowanym i dyplomowanym zatrudnionym w Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, okręgowych komisjach egzaminacyjnych na stanowiskach, na których wymagane są kwalifikacje pedagogiczne, publicznych placówkach doskonalenia nauczycieli o zasięgu ogólnokrajowym, publicznych placówkach doskonalenia nauczycieli szkół artystycznych, publicznych placówkach doskonalenia nauczycieli przedmiotów zawodowych, którzy nauczają w szkołach rolniczych, oraz publicznej placówce doskonalenia nauczycieli przedmiotów zawodowych o zasięgu ogólnokrajowym, o których mowa odpowiednio w art. 8 ust. 5 pkt 1 lit. b, ust. 6, ust. 7 pkt 2 i ust. 14 ustawy – Prawo oświatowe, przysługują uprawnienia wynikające z art. 9a–9i, art. 30 ust. 5, art. 32, art. 33, art. 47, art. 49 ust. 1 pkt 3, art. 51, art. 63, art. 86–88 i art. 90.

3. Nauczycielom urlopowanym na podstawie przepisów ustawy, o której mowa w art. 1 ust. 2 pkt 3, przysługują uprawnienia wynikające z art. 9a–9i, art. 30, art. 31, art. 33, art. 49, art. 51, art. 73, art. 86–88 i art. 90.

4. Do nauczycieli zatrudnionych w szkołach polskich, o których mowa w art. 4 pkt 29d ustawy – Prawo oświatowe, oraz publicznych szkołach i zespołach szkół przy przedstawicielstwach dyplomatycznych, urządach konsularnych i przedstawicielstwach wojskowych mają zastosowanie przepisy rozdziałów 2–4, art. 31, art. 42 ust. 1, 2 i 7a, art. 51, art. 63–67 oraz rozdziałów 8–11.

5. W przypadku nauczycieli, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1a, przez staż rozumie się okres zatrudnienia nauczyciela w szkołach polskich, o których mowa

w art. 4 pkt 29d ustawy – Prawo oświatowe, oraz publicznych szkołach i zespołach szkół przy przedstawicielstwach dyplomatycznych, urządach konsularnych i przedstawicielstwach wojskowych, bez względu na wymiar zatrudnienia, rozpoczętego i realizowanego w trybie i na zasadach określonych w przepisach rozdziału 3a, z tym że w przypadku nauczycieli, o których mowa w art. 9e ust. 1, równoważny z odbywaniem stażu jest odpowiednio okres zatrudnienia na tym stanowisku.

Art. 91b. 1. Do nauczyciela zatrudnionego w wymiarze niższym niż połowa obowiązującego wymiaru zajęć nie stosuje się przepisów art. 54 ust. 5, art. 72 i art. 86–90.

2. Do nauczycieli zatrudnionych w:

- 1) przedszkolach, szkołach oraz innych formach wychowania przedszkolnego, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2, bez względu na wymiar zatrudnienia, mają zastosowanie przepisy art. 6, art. 6a, art. 9, art. 11a, art. 26, art. 63 i art. 75–85z;
- 2) placówkach, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2, bez względu na wymiar zatrudnienia, mają zastosowanie przepisy art. 6, art. 6a, art. 9, art. 26, art. 63 i art. 75–85z;
- 3) przedszkolach, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2 lit. a, oraz szkołach i placówkach, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2, w wymiarze co najmniej 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć, w tym do nauczyciela zatrudnionego na stanowisku dyrektora, mają zastosowanie przepisy art. 9a–9i, art. 22 ust. 3 i 4, art. 49 ust. 1 pkt 2 i 3, art. 51, art. 70a ust. 4 i 7, art. 86, art. 88 i art. 90 oraz przepisy wydane na podstawie art. 70a *ust. 9*;
- 4) przedszkolach, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2 lit. b, oraz innych formach wychowania przedszkolnego, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 2 lit. c, w wymiarze co najmniej 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć, w tym do nauczyciela zatrudnionego na stanowisku dyrektora, mają zastosowanie przepisy art. 9a–9i, art. 22 ust. 3 i 4, art. 49 ust. 1 pkt 2 i 3, art. 51, art. 70a ust. 4 i 7 i art. 88 oraz przepisy wydane na podstawie art. 70a *ust. 9*.

2a. Do pracowników, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 4 i 5, mają zastosowanie przepisy art. 6, art. 51, art. 63, art. 64 ust. 3, art. 86–88 i art. 90.

2b. Nie można nawiązać stosunku pracy z nauczycielem przedszkola, szkoły, placówki lub innej formy wychowania przedszkolnego, o których mowa

w art. 1 ust. 2 pkt 2, który nie spełnia warunków, o których mowa w art. 10 ust. 5 pkt 2–5. Przepisy art. 10 ust. 8a i 8b stosuje się odpowiednio.

2c. W przypadku publicznych innych form wychowania przedszkolnego, prowadzonych przez osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego lub osoby fizyczne, oraz niepublicznych innych form wychowania przedszkolnego zadania i kompetencje określone w ustawie dla dyrektora szkoły wykonuje osoba kierująca daną inną formą wychowania przedszkolnego wyznaczona przez osobę prowadzącą inną formę wychowania przedszkolnego.

2d. Do nauczycieli teoretycznych przedmiotów zawodowych i nauczycieli praktycznej nauki zawodu, zatrudnionych w publicznych szkołach prowadzących kształcenie zawodowe w rozumieniu art. 4 pkt 28a lit. a ustawy – Prawo oświatowe, oraz publicznych placówkach i centrach, o których mowa w art. 2 pkt 4 tej ustawy, prowadzonych przez osoby fizyczne i osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego, bez względu na wymiar zatrudnienia, mają zastosowanie przepisy art. 70c i art. 70d.

3. Zakres stosowania ustawy do nauczycieli zatrudnionych w szkołach oraz w placówkach oświatowo-wychowawczych i opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych przez kościoły i inne związki wyznaniowe określają odrębne przepisy.

4. Do nauczycieli, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1c, stosuje się przepisy rozdziału 3a oraz art. 17 ust. 2a i 3. Na czas skierowania do pracy w szkołach europejskich nauczyciele ci są zatrudniani na podstawie umowy o pracę w jednostce organizacyjnej podległej ministrowi właściwemu do spraw oświaty i wychowania, której zadaniem statutowym jest organizacja i koordynacja funkcjonowania szkół, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1a.

5. W okresie wykonywania pracy w szkołach, o których mowa w ust. 4, nauczycielom przysługuje wynagrodzenie w wysokości równej ekwiwalentowi pieniężnemu za urlop wypoczynkowy, ustalonymu według zasad określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 67 ust. 3. W pozostałym zakresie prawa i obowiązki tych nauczycieli określają odrębne przepisy.

6. Okres wykonywania pracy w szkołach, o których mowa w ust. 4, jest zaliczany do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia nauczyciela wynikające ze stosunku pracy.

Art. 91c. 1. W zakresie spraw wynikających ze stosunku pracy, nieuregulowanych przepisami ustawy, mają zastosowanie przepisy Kodeksu pracy.

2. Spory o roszczenia ze stosunku pracy nauczycieli, niezależnie od formy nawiązania stosunku pracy, rozpatrywane są przez sądy pracy.

Art. 91d. W przypadku szkół i placówek prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego, zadania i kompetencje organu prowadzącego określone w:

- 1) art. 30 ust. 6 i 10a, art. 42 ust. 7, art. 42a ust. 1, art. 49 ust. 2, art. 70a ust. 1 oraz art. 72 ust. 1 – wykonuje odpowiednio: rada gminy, rada powiatu, sejmik województwa;
- 2) art. 9g ust. 2, art. 29 ust. 1, art. 30a oraz art. 53 ust. 3a i 4 – wykonuje odpowiednio: wójt, burmistrz (prezydent miasta), zarząd powiatu, zarząd województwa;
- 3) art. 6a ust. 1 pkt 3 oraz ust. 6, art. 9b ust. 3, 3a i 4 pkt 2 oraz ust. 6 i 7 pkt 1, art. 9f ust. 1, art. 9g ust. 3 pkt 1 i ust. 4, art. 18 ust. 4 i 5, art. 22 ust. 1, art. 26 ust. 2, art. 42 ust. 6a, art. 54 ust. 5, art. 63 ust. 2, art. 75 ust. 2a, art. 85s ust. 4, art. 85t ust. 1, 2 i 5 oraz art. 85z ust. 1 pkt 2 i ust. 3 pkt 2 – wykonuje odpowiednio: wójt, burmistrz (prezydent miasta), starosta, marszałek województwa.

Rozdział 12

Przepisy epizodyczne, przejściowe i końcowe

Art. 92. (uchylony)

Art. 93. (uchylony)

Art. 93a. 1. W okresie od dnia 1 maja 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r. średnie wynagrodzenie nauczycieli ustalone w sposób określony w art. 30 ust. 3 zwiększa się o 4,4%.

2. Ilekroć w przepisach ustawy jest mowa o średnim wynagrodzeniu nauczycieli, o którym mowa w art. 30 ust. 3, w okresie od dnia 1 maja 2022 r. do dnia 31 grudnia 2022 r. należy przez to rozumieć średnie wynagrodzenie nauczycieli ustalone w sposób określony w art. 30 ust. 3, zwiększone o 4,4%.

Art. 94. 1. Nauczycieli zatrudnionych w szkołach lub organach administracji rządowej na stanowiskach wymagających kwalifikacji pedagogicznych w dniu

wejścia w życie ustawy, którzy uzyskali na podstawie dotychczas obowiązujących przepisów kwalifikacje naukowe i pedagogiczne do nauczania lub prowadzenia zajęć wychowawczych w szkołach określonego rodzaju i stopnia, uważa się za posiadających kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela lub wychowawcy w tych szkołach, choćby nie posiadali wykształcenia określonego art. 9 ust. 1 pkt 1.

2. Dla absolwentów studiów nauczycielskich, którzy ukończą naukę w tych studiach po dniu wejścia w życie ustawy, w zakresie kwalifikacji naukowych i pedagogicznych stosuje się odpowiednio przepis ust. 1.

Art. 95. (uchylony)

Art. 96. 1. Nauczyciele mianowani na stałe na podstawie dotychczasowych przepisów stają się nauczycielami mianowanymi w rozumieniu ustawy.

2. Nauczyciele zatrudnieni w dniu wejścia w życie ustawy na podstawie mianowania do odwołania stają się nauczycielami mianowanymi w rozumieniu ustawy, jeżeli spełniają warunki określone w art. 10 ust. 2.

3. Nauczyciele zatrudnieni w dniu wejścia w życie ustawy na podstawie:

- 1) mianowania do odwołania i niespełniający warunków określonych w art. 10 ust. 2,
  - 2) mianowania na czas określony
- stają się nauczycielami zatrudnionymi na podstawie umowy o pracę w rozumieniu ustawy.

Art. 97. (uchylony)

Art. 98. (uchylony)

Art. 99. Nauczyciele, którym z uwagi na warunki pracy lub kwalifikacje przysługują na podstawie przepisów szczególnych określone uprawnienia lub świadczenia branżowe, zachowują te uprawnienia lub świadczenia nadal w zakresie obowiązującym w dniu wejścia w życie ustawy.

Art. 100. Świadczenia przysługujące nauczycielom w myśl postanowień ustawy mają zastosowanie od dnia 1 września 1981 r., chyba że ustawa stanowi inaczej.

Art. 101. 1. Traci moc ustawa z dnia 27 kwietnia 1972 r. – Karta praw i obowiązków nauczyciela (Dz. U. poz. 114, z 1973 r. poz. 89 oraz z 1977 r. poz. 43) w zakresie dotyczącym nauczycieli.

2. Do czasu wydania przepisów wykonawczych, przewidzianych w niniejszej ustawie, nie dłużej jednak niż do dnia 31 lipca 1982 r., obowiązują przepisy dotychczasowe ze zmianami wynikającymi z ustawy.

Art. 102. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia¹⁾.

---

¹⁾ Ustawa została ogłoszona w dniu 1 lutego 1982 r.